

Jalostuksentavoiteohjelma

1.1.2027 – 31.12.2031

Beaucenpaimenkoira

Beauceron

Hyväksytty Suomen Beauceron ry:n yleiskokouksessa 31.11.2025
Hyväksytty Suomen Palveluskoiraliiton yleiskokouksessa xx.xx.2026
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt xx.xx.2026

FI KVA FI MVA Nö kuva: Martina Westman

Sisällys

1 YHTEENVETO	4
2 RODUN TAUSTA	6
3 JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	7
4 NYKYTILANNE	8
4.1 POPULAATION RAKENNE JA JALOSTUSPOHJA	8
4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos.....	8
4.1.2 Jalostuspohja	10
4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa	14
4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta	15
4.2 LUONNE JA KÄYTTÄYTYMINEN SEKÄ KÄYTTÖMINAISUUDET	16
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta	16
4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin	16
4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai	16
käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus	16
4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa.....	16
4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet	31
4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen	38
4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta	39
4.3 TERVEYS JA LISÄÄNTYMINEN	40
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt viat ja sairaudet.....	40
4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat	46
4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt.....	50
4.3.4 Lisääntyminen	51
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	53
4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista; terveys ja lisääntyminen.....	54
4.4 ULKOMUOTO.....	55
4.4.1 Rotumääritelmä.....	55
4.4.2 Näyttelyt ja Jalostustarkastukset.....	57
4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus.....	60
4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista.....	60
5 YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA	62
5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso	62
5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen	66
6 JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS.....	70
6.1 Jalostuksen tavoitteet.....	70
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille	71

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet	71
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin.....	71
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	72
LIITTEET	73

LIITTELUETTELO

Jalostusurokset 2015–2024

Jalostusnartut 2015–2024

Rotumääritelmä

Terveys- ja luonnekyselyn yhteenveto 2025

Lisääntymiskyselyn yhteenveto 2025

Taulukko 1 Suomen Beauceron ry jäsenmäärän kehitys.....	7
Taulukko 2 Vuositilasto - rekisteröinnit.....	8
Taulukko 3 jalostuspohja	10
Taulukko 4 käytetyimmät jalostusurokset 2015 - 2024.....	12
Taulukko 5 käytetyimmät jalostusnartut 2015 - 2024.....	13
Taulukko 6 luonnekysely.....	17
Taulukko 7 luonnetestin ihanneprofiili	20
Taulukko 8 MH IHANNEPROFIILI 2022 - 2026	24
Taulukko 9 uusi mh ihanneprofiili	28
Taulukko 10 jalostustarkastuksen luonneosion pisteet	30
Taulukko 11 beauceronien koekäynnit 2016 - 2024.....	34
Taulukko 12 lonkkaniveldysplasia tulokset 2013 - 2022	41
Taulukko 13 kyynärveldysplasia tulokset 2013 - 2022	42
Taulukko 14 2013 - 2022 syntyneiden ltv-tulokset.....	44
Taulukko 15 ltv arvosteluasteikko	44
Taulukko 16 2013 - 2022 syntyneiden va-tilasto.....	45
Taulukko 17 2013 - 2022 syntyneiden spondyloositilasto	46
Taulukko 18 ocd esiintyvyys beauceronilla.....	48
Taulukko 19 kuolinsyytilasto.....	51
Taulukko 20 ulkomuotoarvostelu jalostustarkastuksissa	59
Taulukko 21 käytetyimpien jalostusurosten jälkeläisarvostelu.....	63
Taulukko 22 käytetyimpien jalostusnarttujen jälkeläisarvostelu.....	64
Taulukko 23 aiemman jalostuksen tavoiteohjelman tavoitteet ja toteutuminen	67
Taulukko 24 toimintasuunnitelman aikataulu.....	72

LÄHTEET

Kennelliiton Jalostustietokanta

SPKL Virkku-palvelu

Club des Amis du Beauceron

Suomen Beauceron ry terveystietokanta

Terveys- ja luonnekyselyt

Kasvattajakyselyt

ELT Anu lappalainen, Helsingin Yliopisto

ELL Nina Menna, Vetcare Oy

JTO:n LAATINUT JALOSTUSTOIMIKUNTA

Jonna Houni, Miia Jolkkonen, Marjukka Piipponen, Minna Kelho, Titta Kuusela, Sanni Rauhala

1 YHTEENVETO

Kuvaus rodusta ja sen käyttötarkoituksesta

Monipuolinen ja älykäs työkoira. Beauceron on alun perin paimen- ja vahtikoira. Rotua käytetään yhä tänäkin päivänä paimenkoirana lampaiden ja nautojen parissa, mutta myös vahtikoirana, palveluskoirana, pelastuskoirana ja monipuolisena harrastuskoirana.

Beauceronilla on vakaa luonne, ketteryyttä, kestävyyttä ja edellytykset monenlaiseen käyttötarkoitukseen. Se on uskollinen, vahvasti omistautunut omistajalleen ja hyvä hermostunut perhekoira. Sen rakenne ja olemus on atleettinen. Vaikka beauceron on helposti koulutettava ja yhteistyöhaluinen, se ei ole aloittelijoiden rotu. Beauceronilla on vahva karisma, joka yhdessä voimakkaan fyysisen ja älyllisen aktiivisuuden kanssa asettaa haasteita omistajille.

Rodun tilanne ja jalostustavoitteet

Rotua on rekisteröity 2015–2024 välillä keskimäärin 66 koiraa vuodessa, näistä n. 11 % on ollut tuonteja. Pentueita on tänä aikana syntynyt 85 kappaletta, keskimääräinen pentuekoko on 7. Pentuja on syntynyt tarkastelujaksolla 66 urokselle, uroksista kuudellatoista on useampia pentueita kuin yksi. Käytetyistä uroksista 32 eli 48 % on ollut tuonteja tai ulkomaisia. Tarkastelujaksolla pentuja on syntynyt 61 nartulle, nartuista kahdellakymmenellä on useampia kuin yksi pentue. Käytetyistä nartuista 22 eli 36 % on ollut tuonteja. Jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen suhde vuositasolla on 0,95 eli uroksia on käytetty lähes yhtä montaa kuin narttuja. Urosten jalostusikä oli keskiarvoltaan 6 vuotta 2 kuukautta ja narttujen 4 vuotta 2 kuukautta.

Kasvatus Suomessa perustuu edelleen huomattavassa määrin tuonteihin ja ulkomaisiin koiriin. Erityisesti ulkomaisten urosten kohdalla terveydestä (esim. kyynär-, selkä- ja olkaterveys) ei yleensä ole tietoa eikä laajemmin sukulinjan terveystilanteesta tai eliniästä. Tässä mielessä Suomessa kasvatettujen urosten osuutta jalostuksessa kannattaa lisätä.

Beauceron on suurikokoinen koira, joka tarvitsee oikeudenmukaisen ja selkeän kotikasvatuksen kasvaakseen pienestä pennusta tasapainoiseksi kumppaniksi. Beauceron on yleensä tasapainoinen ja ystävällinen koira, jalostuksessa tulee välttää liiallista pehmeyttä, terävyyttä, vilkkautta sekä arkuutta tai aggressiivisuutta. Beauceron on hyvähermostoinen koira (+1a ja +1b 93 %), vaikka ihanne profiiliin +2 tasapainoinen saavutti vain 3 % testatuista. Tämä voi johtua Beauceronin vilkkautta vaikutuksesta hermorakenteen arvioinnissa. Puolustushalu on vähentynyt, joten jalostuksessa tulisi suosia koiria, joilla on hyvä toimintakyky, tasapainoinen hermorakenne sekä oikea puolustushalu. Testaustietoa koirista on vähän, joten omistajia olisi hyvä kannustaa osallistumaan luonne- ja terveystesteihin. Luonnekyselyjen perusteella koira oli helppo kasvattaa arkielämään ja perheeseen sopeutuvaksi, eikä suurin osa beaucenpaimenkoirista ollut pelokkaita. Rodun sosiaalisuus muiden koirien kanssa on parantunut, ja beauceron sopii monipuoliseen harrastamiseen, vaikka eteneminen voi olla hitaampaa verrattuna valtarotuihin.

Lonkkaterveyden suhteen beaucenpaimenkoirien tulokset ovat hyviä ja pysyneet miltei samalla tasolla aiempaan kauteen verraten. Lonkissa rekisteröinnin raja-arvo jalostuskoirille on C. Kyynärniveldysplasian esiintyvyys on pysynyt suhteellisen alhaisella tasolla ja muutokset ovat pääosin lieviä. Kuitenkin on havaittavissa kyynärterveyden heikkenemistä, jonka korjaamisen avuksi on aloitettu kyynärindeksilaskenta 2024. Kyynärniveldysplasiaa tutkitaan edelleen PEVISA-ohjelman mukaan siten että tutkimuspakko on rekisteröintiehtona. Jalostuksessa olisi hyvä käyttää pelkästään terveitä vanhempia ja vähintään toisen pentueen vanhemmista tulee olla kyynäriltään terve. Mikäli toisella vanhemmalla on jokin muu tulos kuin 0/0, on hyvä huomioida yhdistelmän yhteenlaskettu jalostusindeksi.

Selän nikama-anomalioita on epäilty olevan, mutta tällä hetkellä tutkimustulokset kertovat selkien tilanteen olevan erittäin hyvä. Selän anomalioiden (LTV ja VA) tutkimuspakkoa LTV:n osalta jatketaan, mutta VA:n osalta poistetaan PEVISASTA.

Immunologisten ongelmien - autoimmuunisairaudet, allergiat ja kasvainsairaudet nuorella iällä - seuranta tehdään terveystieteiden ja avoimen terveystietokannan, sekä kuolinsyytilaston avulla. Beaucenpaimenkoiria

käytetään useimmiten jalostukseen vasta yli kolmevuotiaana, joka onkin hyödyllinen keino vastustaa autoimmuunisairauksien ja syöpien leviämistä.

Synnytykset sujuvat beaucenpaimenkoirilla pääosin erittäin hyvin. Jalostukseen tulee käyttää normaalisti astuvia uroksia. Vanhoja terveitä uroksia suositellaan käytettäväksi jalostukseen.

Beaucenpaimenkoiran tulee olla rotumääritelmän mukaan kookas, vankka, maatiaismainen, voimakas, hyvärakenteinen ja lihaksikas, ei raskas. Koiran tulee olla vahva, pystyvä pitkäkestoiseen työskentelyyn ja liikkumiseen sekä olla säänkestävä. Beuceronin ravin tulee olla vaivatonta ja maatavoittavaa. Ulkomuodon suhteen tulee välttää sekä liian raskaita tai suuria koiria, että myös liian kevyitä, vinttikoiramaisia rakenteita. Ulkomuodossa on edelleen varsin paljon vaihtelua, mutta pääosin näyttelyissä käyvät koirat täyttävät rotumääritelmän yleisvaikutelman vaatimuksen. Rakenteen jalostuksessa on tarpeen kiinnittää edelleen huomiota raajojen kulmauksiin, vaikka tilanne on selkeästi parantunut 20 vuodessa. Lavan ja olkavarren kulmautuminen on osalla koirista edelleen niukkaa. Sivusta tarkasteltuna takajalan puutteellista kulmautumista ja sääriluun liiallista pidentymistä tulee välttää. Myös liiallista panardismia tulee välttää ja panardismiasteeseen on hyvä jalostuskoirilla kiinnittää huomiota.

Beuceron on hyvä perhekoira Kuva: Tanja Leppänen

Tärkeimmät suositukset jalostuskoirille

Jalostukseen käytettävien koirien tulee olla rakenteeltaan ja liikkeiltään normaaleja ja täyttää rotu määritelmän vaatimus yleisvaikutelmasta. Niiden täytyy täyttää PEVISA-ohjelman vaatimukset ja soveltua luonteensa puolesta sekä arkielämään että harrastamiseen tai työhön. Pitkäikäisiä sukuja ja iäkkäämpiä uroksia tulee suosia pitkäikäisyyden turvaamiseksi jatkossakin. Toinen pentue vasta kun ensimmäisen pentueen koirista on terveystietoja käytettävissä.

2 RODUN TAUSTA

Alkuperä ja käyttötarkoitus

Beaucenpaimenkoira on ranskalainen rotu, joka on saanut nimensä Pariisin etelä- ja lounaispuolella sijaitsevan Beaucen tasankoalueen mukaan. Nimi Beauceron tai Beaucenpaimenkoira (Berger de Beauce) mainitaan ensimmäistä kertaa vuosina 1781–1800 ilmestyneessä maatalouden oppikirjassa ”Cours Complet d’Agriculture”. Rozier kuvailee maatalouden oppikirjassaan kahta erilaista tyyppiä olevaa tasankomaiden koiraa, pitkä- ja lyhytkarvaista tyyppiä, jonka tehtävänä oli lammaslaumojen vartiointi ja kuljetus. L’Elevateur-lehdessä 1885 kirjoitettiin kahdesta paimenkoiratyypistä Ranskassa. 1800-luvun lopulla sirommat, lyhytkarvaiset, väriltään mustat tulenpunaisin merkein päässä ja jaloissa nimettiin beaucenpaimenkoiriksi (Berger de Beauce) ja pitkäkarvaiset paimenkoirat briardeiksi (Berger de Brie).

Rodun ensimmäinen esiintyminen on ollut Pariisin Maailmannäyttelyssä 1863. Näyttelyssä esitettiin 13 paimenkoiraa, joista valtaosa oli pystykorvaisia ja turkeiltaan musta-punaisia. Muuten rakenne oli varsin vaihteleva. Ensimmäinen beaucenpaimenkoiranarttu Bergere de la Chapelle rekisteröitiin 1893. Ranskan beaucenpaimenkoirayhdistys (Club des Amis du Beauceron) perustettiin vuonna 1911.

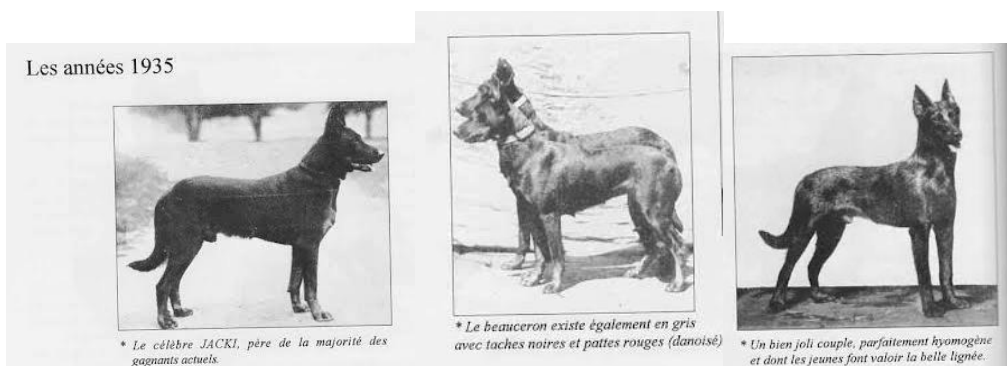
Paimenkoirien alkuperäinen tehtävä vuoristoisilla laidunalueilla oli lauman suojeleminen ja vartiointi. Beaucenpaimenkoirat myös kuljettivat laumaa paikasta toiseen ja kahden koiran kerrotaan riittäneen kolmesataapäisen lauman vartioimiseen. Paimenkoirana sen ominaisuudet: valppaus, taisteluhalu, aloitteellisuus ja nopea reagointikyky yhdistettynä vankkaan rakenteeseen ja sisäsyntyiseen lauman vartioimiseen, tekivät siitä korvaamattoman apulaisen. Beaucenpaimenkoira on yksi viimeisistä ranskalaisista roduista, joita edelleen käytetään paimenkoirana. Maailmansodissa rotua käytettiin pelastuskoirina, viestikoirina, jäljestäjinä ja miinakoirina.

Rodun kotimaassa rodunomaiset koelajit ovat paimennus ja ringsport. Rotu on kasvattanut suosiotaan erityisesti Suomessa, Saksassa, Sveitsissä, Itävallassa, Tšekissä, Belgiassa ja Alankomaissa. Rotua esiintyy pienempiä määriä myös Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa ja Islannissa. Aktiivista kasvatus- ja harrastustoimintaa on myös Yhdysvalloissa ja Kanadassa.

Rodun kehitys nykyiseen muotoonsa

Käyttötarkoituksen muutokset ovat muuttaneet rotua jonkin verran. Rodun alkuperäiset fyysiset ja luonneominaisuudet sopivat hyvin myös nykyisiin käyttötarkoituksiin perhe-, harrastus- ja työkoirana. Vanhoihin kuviin ja kirjallisuuteen verrattuna beaucenpaimenkoiran rotutyyppi, koko ja ulkomuoto eivät ole ratkaisevasti muuttuneet, joskin ulkomuodossa esiintyy edelleen vaihtelua.

Alkuperäisen käyttötarkoituksen mukaiset luonteenpiirteet, rohkeus, nopea reagointikyky ja vartioimiskäyttäytyminen ovat edelleen olemassa, mikä on huomioitava rotua valitessa ja koiraa koulutettaessa. Rotu on säilynyt yhtenäisenä jakautumatta näyttely- tai käyttölinjoihin.

Ensimmäiset koirat Suomessa ja koiramäärän kehitys

Suomen ensimmäinen beaucenpaimenkoira rekisteröitiin vuonna 1990. Narttu Snoopy von der Widenau (s.1988) tuotiin maahan Sveitsistä. Seuraavana vuonna rekisteröitiin kaksi narttua Ranskasta Fabiola des Habits Rouges (s. 1990) ja Gitane des Assiers (s. 1991). Vuoteen 1995 mennessä koiria oli tuotu ja rekisteröity FIN-rekisteriin yhteensä 20, pääosin Ranskasta, mutta muutamia myös Sveitsistä ja Unkarista. Vuosina 1996–2000 rekisteröityjen tuontikoirien määrä oli 21. Koirista suurin osa tuotiin Ranskasta, useita myös Belgiasta ja yksi Sveitsistä.

Vuonna 1992 syntyivät ensimmäiset kolme pentuetta, joissa oli yhteensä 26 pentua. Vuosien 1993–1995 aikana syntyi 99 beaucenpaimenkoiran pentua, 13 eri pentueesta. Kasvattajanimen hakeneita kasvattajia oli neljä. Vuosina 1996–2000 pentuja syntyi 16 kasvattajalle yhteensä 252, pentueiden lukumäärän ollessa 35. Kymmenessä vuodessa kasvatustyö oli päässyt hyvään vauhtiin.

Alkuun päästyään on koiramäärän kehitys pysynyt vakaana ja pentuja rekisteröity vuosittain tasaisesti 50–100. Tuontikoiria on tuotu vuosittain useita eri Euroopan maista ja Venäjältä. Rekisteröintien kehitys kääntyi lievään laskuun 2020, eikä ole vielä kääntynyt uudestaan nousuun. Suurin rekisteröintimäärä ajoittuu vuoteen 2014 (18 pentuetta/ 125 pentua), viimeisten viiden vuoden (2020–2024) rekisteröinnit ovat yhteensä 286 koiraa.

3 JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Nykyinen rotua harrastava yhdistys/järjestö ja aiemmat rotujärjestöt

Suomen Beauceron ry toimii Suomessa rotuyhdistyksenä. Yhdistys perustettiin Vantaalla 17.11.1991. Yhdistyksen tehtäväksi määriteltiin puhtasrotuisten beaucenpaimenkoirien kasvattamisen, jalostamisen ja kouluttamisen edistäminen sekä ylläpitäminen. Beuceronien rotujärjestönä toimii Kennelliiton hyväksymä rotujärjestö.

TAULUKKO 1 SUOMEN BEUCERON RY JÄSENMÄÄRÄN KEHITYS

vuosi	1999	2006	2015	2021	2024
jäsen määrä	126	145	205	221	201

Jalostusorganisaation rakenne ja jalostustoimikunnan tehtävät

Suomen Beauceron ry:n yleiskokouksessa valittava hallitus valitsee yhdistykselle vuosittain jalostustoimikunnan. Jalostustoimikunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan. Asiantuntijajäseniä kutsutaan tarvittaessa. Jalostustoimikunta toimii hallituksen alaisuudessa. Jalostustoimikunta tekee yhteistyötä yhdistyksen jäsenistön ja rodun kasvattajien lisäksi rotujärjestönsä, Suomen Kennelliiton jalostustieteellisen toimikunnan, ulkomaisten rotujärjestöjen sekä tarvittaessa muiden tahojen kanssa. Jalostustoimikunta ohjaa jalostusta keräämällä tietoa rodusta ja jakamalla tätä tietoa eteenpäin mm. jäsenlehdessä. Jalostustoimikunta tekee rodun jalostuksen tavoiteohjelman esiteltäväksi ja hyväksyttäväksi yhdistyksen kokoukselle sekä käsittelee poikkeuslupa-anomukset esitettäväksi edelleen yhdistyksen hallitukselle.

Rotuyhdistyksen hyväksynnän edellyttämät asiat hallitus toimittaa käsittelynsä jälkeen rotujärjestön jalostustoimikunnan, hallituksen ja yleiskokouksen käsiteltäväksi. Jalostustoimikunta pyrkii myös järjestämään koulutustilaisuuksia ja välittämään tietoa rodusta ja sen jalostuksesta. Jalostustoimikunnan keräämiä tietoja rodusta julkaistaan sekä Suomen Beauceron ry:n julkaisussa 'Beauceron' että yhdistyksen www-sivuilla (www.suomenbeauceron.fi).

4 NYKYTILANNE

4.1 POPULAATION RAKENNE JA JALOSTUSPOHJA

Katariina Mäki (MMT, jalostusagronomi, tutkija) on Suomen Kennelliiton kotisivuilla kirjoittanut perinnöllisestä monimuotoisuudesta ja jalostuspohjasta seuraavasti: ”Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa enintään 5 % ja suurilukuisissa enintään 2–3 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimääristä. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4–6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä.” (5.8.2013)

Beaucenpaimenkoiralla 5 % neljän vuoden rekisteröinneistä tarkoittaisi 13 jälkeläistä ja 26 toisen polven jälkeläistä. Tämä tarkoittaa keskimäärin 1–2 pentuetta per jalostukseen käytettävä koira.

4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos

Tässä luvussa kuvataan populaation rakennetta sekä sukusiitostilannetta tarkastelujakson 2015–2024 aikana taulukon sekä sen analyysin avulla.

TAULUKKO 2 VUOSITILASTO - REKISTERÖINNIT

Vuositilasto - rekisteröinnit

	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	YHT.	KA.
Pennut (kotimaiset)	42	50	44	59	55	75	67	72	58	66	588	59
Tuonnit	4	4	15	8	5	9	4	4	8	11	72	7
Rekisteröinnit												
yht.	46	54	59	67	60	84	71	76	66	77	660	66
Pentueet	6	8	6	10	7	11	8	11	7	11	85	9 (8,5)
Pentuekoko	7	6,2	7,3	5,9	7,9	6,8	8,4	6,5	8,3	6		7
Kasvattajat	6	8	5	10	5	10	8	10	6	7		
jalostukseen käytetyt eri urokset												
- kaikki	6	8	5	9	7	10	8	11	7	9		
- kotimaiset	3	6	2	5	5	5	3	6	5	1		52%
- tuonnit	1		2	2	1		2	1	1	5		21%
- ulkomaiset	2	2	1	2	1	5	3	4	1	3		27%
- keskimäär. jalostuskäytön ikä	5 v 6 kk	9 v 1 kk	8 v 1 kk	8 v 7 kk	4 v 9 kk	3 v 11 kk	5 v 8 kk	5 v 9 kk	5 v 1 kk	5 v 4 kk		6 v 2 kk
jalostukseen käytetyt eri nartut												
- kaikki	6	8	6	10	7	11	8	11	7	10		
- kotimaiset	5	6	4	5	5	10	5	6	4	5		64%
- tuonnit	1	2	2	5	2	1	3	5	3	5		36%
- keskimäär. jalostuskäytön ikä	3 v 8 kk	4 v 8 kk	5 v	4 v 3 kk	4 v 11 kk	4 v 1 kk	3 v 9 kk	4 v 2 kk	3 v 10 kk	3 v 6 kk		4 v 2 kk
Isoisät	12	14	9	19	10	18	13	19	12	16		
Isoäidit	12	14	9	19	13	18	16	20	13	17		
Sukusiitos%	0,63%	1,35%	0,67%	1,09%	0,96%	1,80%	1,70%	0,76%	2,26%	0,81%		

Rodun rekisteröintimäärät ovat kymmenen vuoden tarkastelujaksolla 2015–2024 vaihdelleet vuosittain 46 ja 84 yksilön välillä. Yhteensä ajanjaksolla on rekisteröity 660 koira eli keskimäärin 66 koira vuodessa. Kotimaisia pentuja on syntynyt 588 kpl eli keskimäärin 59 pentua vuodessa. Pentueita on syntynyt tarkastelujaksolla 85 kpl. Pentuekoon keskiarvo on 7. Tuontikoiria on rekisteröity 72 kpl. Kotimaisten pentujen osuus beauceronien rekisteröinneistä tällä kymmenen vuoden ajanjaksolla on 89 %.

Vuosittain jälkeläisiä rekisteröitiin keskimäärin 8 urokselle. Koko tarkastelujaksolla on käytetty yhteensä 66 eri urosta, joista 16:lla on enemmän kuin yksi pentue, kuitenkin enimmillään 3 pentuetta. Vastaavasti vuosittain

rekisteröitiin pentueita keskimäärin 8,4 nartulle. Ajanjaksolla on käytetty yhteensä 61 eri narttua, joista 20:lla on enemmän kuin yksi pentue, kuitenkin enimmillään 3 pentuetta.

Ideaali populaatioissa jokaisella syntyvällä pentueella on eri isä ja emä, jolloin urosten ja narttujen ideaali suhde on 1. Vuosittaisella tasolla uroksia on käytetty jalostukseen keskimäärin 8 ja narttuja 8,4 yksilöä/vuosi, jolloin suhde on 0,95 eli paras mahdollinen.

Koko kymmenen vuoden tarkastelujaksolla käytetyistä jalostusuroksista (66 kpl) kotimaisia koiria oli 52 %, tuontikoiria 21 % ja ulkomaisia 27 %. Ulkomailla syntyneitä siis yhteensä 48 %. Vastaavasti käytetyistä jalostusnartuista (61 kpl) kotimaisia koiria oli 64 % ja tuontikoiria 36 %.

Tuontikoirien vuosittainen lukumäärä

Vuosina 2015–2024 Suomeen rekisteröityjen tuontikoirien vuosittainen määrä on vaihdellut 4-15 yksilön välillä, kymmenen vuoden kokonaismäärän ollessa 72 koiraa ja tuontikoirien osuus kaikista rekisteröinneistä 11 %. Tuontikoiria on tuotu ajanjaksolla eniten Ranskasta (27) ja Tšekistä (16), mutta myös Belgiasta (5), Latviasta (4), Italiasta (4), Unkarista (3), Venäjältä (3), Ruotsista (2), Sveitsistä (2), Sloveniasta (2) sekä Virosta, Liettuasta ja Itävallasta on jokaisesta tuotu 1 koira.

Rodun jalostusurosten ja -narttujen ikä

Jalostusiän keskiarvo oli uroksilla 6 vuotta ja 2 kuukautta ja nartuilla 4 vuotta ja 2 kuukautta. Alle 2- vuotiaita koiria on 10 vuoden tarkastelujaksolla käytetty jalostukseen kolme kertaa ja alle 3- vuotiaita koiria 27 kertaa. Alle 2- vuotiasta koiraa ei suositella käytettävän jalostukseen.

Tietoa sukusiitoksesta

Beaucenpaimenkoiran jalostuksessa on käytetty paljon sukusiitosta tyyppin vakiinnuttamiseksi. Linjasiitos ja matadorijalostus ovat edelleen yleisiä rodun kotimaassa Ranskassa. ”Erisukuisia” koiria on siten vaikea löytää ja samoja kantakoiria löytyy tyyppillisesti viimeistään 6.–8. polvesta. Koska tuontikoirien ja ulkomaisten koirien osuus on suuri eikä näiden koirien osalta Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä välttämättä tule esille kuin kolme takautuvaa sukupolvea, tieto sukulaisuudesta osittain puuttuu ja sukusiitosaste saattaa vaikuttaa alhaiselta, vaikka sukulaisuussuhde olisikin merkittävä. Tämä tulee huomioida virhelähteenä sukusiitosasteen tulkinnessa ja jalostusyhdistelmiä täytyy tarkastella 6. sukupolveen asti pidempää sukutaulua apuna käyttäen. Sukukatkerroin on tällöin käyttökelpoinen työväline.

Rodun vuosittainen sukusiitosaste

Kennelliiton jalostustietokannan mukaisesti syntyneiden pentueiden keskimääräinen sukusiitosaste on vaihdellut 2015–2024 0,63–2,26 % välillä, ollen keskimäärin 1,2 %. Hieman pidemmällä ajanjaksolla ja viiden vuoden tarkastelujaksoissa sukusiitosaste on vaihdellut seuraavasti: 2010–2014 ka. 0,86 %, 2015–2019 ka. 1,47 % ja 2020–2024 ka. 0,94 % eli suuntaus on viime vuosina ollut jälleen laskusuhdanteinen. Tarkasteluajanjaksolla valtaosa yhdistelmistä on 4–6 sukupolven perusteella sukusiitosprosenttiltaan 0–1 %. Yhdistelmistä 11 % on sukusiitosprosenttiltaan välillä 3–5 % ja vain kaksi yhdistelmää koko tarkastelujaksolla ylittää tämän arvon ollen 6,68 % ja 8,34 %.

Jakautuminen linjoihin

Beaucenpaimenkoirat eivät ole jakaantuneet linjoihin, vaan samassa yksilössä voi yhdistyä sekä hyvät käyttöominaisuudet että rodunomainen, kaunis ulkomuoto.

4.1.2 Jalostuspohja

TAULUKKO 3 JALOSTUSPOHJA

Vuositilasto - jalostuspohja

	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Per vuosi						
- pentueet	6	8	6	10	7	11
- jalostukseen käytetyt eri urokset	6	8	5	9	7	10
- jalostukseen käytetyt eri nartut	6	8	6	10	7	11
- isät/emät	1	1	0,83	0,9	1	0,91
- tehollinen populaatio	8 (67%)	11 (69%)	8 (67%)	13 (65%)	9 (64%)	14 (64%)
- uroksista käytetty jalostukseen	0%	0%	7%	0%	0%	7%
- nartuista käytetty jalostukseen	0%	4%	3%	13%	13%	7%
Per sukupolvi (4 vuotta)						
- pentueet	30	31	34	36	37	37
- jalostukseen käytetyt eri urokset	26	28	30	32	31	30
- jalostukseen käytetyt eri nartut	26	24	26	31	35	34
- isät/emät	1	1,17	1,15	1,03	0,89	0,88
- tehollinen populaatio	35 (58%)	34 (55%)	36 (53%)	42 (58%)	45 (61%)	43 (58%)
- uroksista käytetty jalostukseen	2%	2%	4%	6%	8%	10%
- nartuista käytetty jalostukseen	6%	8%	9%	11%	13%	13%

Ajanjaksolla 2015–2024 käytetyistä jalosturoksista suositellun 5 % jälkeläismäärän (14) ylittää 9 urosta. Kolme urosta ylittää suositellun toisen polven jälkeläismäärän (28). Kun otetaan huomioon myös urosten ennen tarkastelujaksoa syntyneet pentueet, suositellun jälkeläismäärän ylittää 13 urosta, joista seitsemällä on enemmän kuin 2 pentuetta. Yhdeksäntoista eniten käytettyä urosta on tuottanut 50 % tarkastelujakson pennuista. Kahdenkymmenen eniten pentuja tuottaneen uroksen ryhmässä on neljä isä ja poika -paria. Yhteensä tarkastelujaksolla on käytetty 66 eri urosta, joista 50:llä on yksi pentue.

Samalla ajanjaksolla käytetyistä jalostusnartuista 10 ylittää suositellun (14) jälkeläisen määrän ja kolme narttua ylittää suositellun toisen polven jälkeläismäärän (28). Huomioitaessa myös tarkastelujakson ulkopuolella syntyneet pentueet, suositellun kokonaispentumäärän ylittää 11 narttua. Yhdeksäntoista eniten käytettyä narttua on tuottanut 50 % tarkastelujakson pennuista. Kymmenen eniten pentuja tuottaneen nartun ryhmässä on kaksi emä ja tytär -paria, yksi täyssisarpari ja lisäksi kolmella nartulla on sama isä, joka on myös yhden nartun isänisä. Kun huomioidaan 12 eniten pentuja tuottanutta narttua, kasvaa emä ja tytär -parien määrä kolmeen. Yhteensä ajanjaksolla on käytetty 61 eri narttua, joista 41:llä on yksi pentue.

Jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen osuus syntyneistä

Jalostukseen käytettävien narttujen osuus on n. 15 % ikäluokasta. Syntyneistä uroksista puolestaan jalostukseen käytetään vain hiukan reilua 8 %. Aiempaan tarkastelujaksoon verrattuna molemmissa osuuksissa tehollinen populaatiokoko on laskennallinen arvio rodun perinnöllisestä monimuotoisuudesta.

Mitä pienempi tehollinen koko on, sitä nopeammin rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa ja perinnöllinen vaihtelu vähenee. Samalla sukusiitoksen välttäminen vaikeutuu. Kun tehollista populaatiokokoa arvioidaan jalostuskoirien lukumääristä tai rekisteriaineistojen sukutauluista, laskelmat tehdään aina sukupolvea kohden. Sukupolven pituus on neljä vuotta. Kotimaisten urosten käyttö on ollut hienoisessa nousussa ja käyttöä olisi suositeltavaa entisestään lisätä.

Ajanjaksolla 2015–2023 rekisteröidyistä pentueista (yht. 79 kpl) 68 % on marraskuussa 2025 käyttämättä jalostukseen. Tällä ajanjaksolla jalostukseen käytetyistä pentueista (yht. 27 kpl) 67 % on sellaisia, että pentueesta on käytetty yhtä koiraa jalostukseen, 22 % käytetty kahta koiraa ja 11 % 3–4 koiraa. Näistä jalostukseen käytetyistä koirista 72 % on käytetty kerran, 25 % kaksi kertaa ja 3 % (yksi koira) 3 kertaa.

Isät/emät -luku

Rodun isät/emät -suhde on poikkeuksellisen hyvä, seurantajaksolla vuosittain 2015–2024 lähellä yhtä (0,83–1,00, ka. 0,95) ja sukupolvenvälillä (4 vuotta) 0,88–1,17 (ka. 0,98). Isät-emät-luvussa ei ole havaittavissa muutosta edelliseen tarkastelujaksoon verrattuna. Yksittäiset urokset eivät ole nousseet käytetyimmiksi kuin yksittäiset nartut.

Tietoa tehollisesta populaatiokoosta

Jalostuskoirien lukumäärän perusteella laskettu tehollinen koko on aina yliarvio, koska kaava olettaa, etteivät jalostuskoirat ole toisilleen sukua ja että niillä on tasaiset jälkeläismäärät. Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä Koiranetissä käytettävää jalostuskoirien lukumääriin perustuvaa jälkeläismäärät laskentakaavaa on hieman muokattu, jotta se huomioisi paremmin jalostuskoirien epätasaiset jälkeläismäärät.

Jos rodun tehollinen koko on sukupolven välillä alle 50–100, rodusta häviää geenimuotoja niin nopeasti, ettei luonto pysty tasapainottamaan tilannetta. Silloin on keskityttävä säilyttämään mahdollisimman monen yksilön geenejä käyttämällä mahdollisimman useaa eri koiraa jalostukseen ja huolehtimalla, että niiden jälkeläismäärät pysyvät tasaisina. Lähteenä on käytetty MMT Katariina Mäen kirjoitusta Suomen Kennelliiton kotisivuilla (31.10.2013).

Rodun tehollinen populaatiokoko

Sukupolvea kohden rodun tehollinen populaatio Suomessa on jatkuvasti alle 50–100 yksilön riskirajan. Tuontikoirien ja ulkomaisten urosten käyttö kuitenkin laajentavat käytettävissä olevaa tehollista populaatiota. Rodun kotimaassa koiria rekisteröidään erittäin runsaasti ja monessa muussakin maassa paljon. Rodun kotimaassa linjasiitos ja matadorijalostus ovat edelleen yleistä ja esimerkiksi maailmansotien jälkeen rodun kanta on tilapäisesti ollut merkittävästi pienempi. Rodun populaatio ei siten ole geneettisesti niin laaja, kuin suurista rekisteröintimääristä voisi päätellä. Suomessa tulee keskittyä entistä useampien yksilöiden käyttöön ja tasaiseen pentutuotokseen. Tuontien suhteen tulee keskittyä sukulinjoihin, joita ei ole vielä laajemmin Suomen kannassa.

Jalostuskoirien käyttömäärät

Vuosina 2015–2024 19 urosta on käytetty tuottamaan 50 % ajanjakson pennuista, samoin 19 narttua on käytetty tuottamaan 50 % ajanjakson pennuista. Kaikkiaan uroksia ko. aikavälillä on käytetty 66, narttuja 61.

Taulukoissa 4 ja 5 on esitetty 2015–2024 välillä jalostukseen käytetyt urokset ja nartut. Suomessa syntyneiden nimi on lihavoidulla. Taulukon ensimmäisessä sarakkeessa on järjestysnumero, joka ilmaisee, kuinka monentena

kyseinen koira on 2015–2024 rekisteröinneissä jälkeläismääränsä suhteen. Seuraavana on mainittu koiran nimi ja syntymävuosi. Pentueet kohta ilmaisee koiran rekisteröityjen pentueiden määrän vuosien 2015- 2024 välillä. Mikäli koiralle on rekisteröity pentueita ennen ko. ajanjaksoa, on pentueiden kokonaismäärä suluissa. Samoin on ilmoitettu pentujen määrä. Molemmissa taulukoissa %-osuus kertoo jälkeläisten prosentuaalisen määrän ajanjakson kokonaispentumäärästä. Urosten taulukossa kumulatiivinen osuus tarkoittaa sitä, kuinka suuri osa vuosien 2015–2024 pennuista eniten käytetyille koirille on kertynyt, kun ko. koiran oma jalostuskäyttö otetaan huomioon. Viimeisessä sarakkeessa ilmoitetaan sekä urosten että narttujen osalta jälkeläisten määrä 2. polvessa.

TAULUKKO 4 KÄYTETYIMMÄT JALOSTUSUROKSET 2015 - 2024

JALOSTUSUROKSET 2015-2024

	Uros	Synt.vuosi	Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	2. polven jälk.
1	Japper du Dragon Noir	2010	3	27	4,59%	5%	52
2	Elion le Coeur Pur	2014	3	23	3,91%	9%	19
3	Repoketun Luoti	2012	3	21	3,57%	12%	4
4	Pikkujalon Flat Call	2010	2	19	3,23%	15%	17
5	Moseronin Arrakki	2016	2	19	3,23%	19%	0
6	Tomeran Fiasko	2010	2	17	2,89%	21%	0
7	Grand Lutin Yeff	2008	2 (4)	16 (37)	2,72%	24%	19
8	Tomeran Graal	2011	2	16	2,72%	27%	0
9	Fagir du Murier de Sordeille	2010	2	15	2,55%	29%	44
10	Kultahelmi Absolutely Amazing	2013	1	14	2,38%	32%	27
11	Momento Mistika Pinkerton Argente*	2015	2	14	2,38%	34%	19
12	Savu des Hauts Feux de Bellevue	2021	1	14	2,38%	37%	0
13	U'hugo Bas Rouges de Lisica	2009	2 (4)	13 (23)	2,21%	39%	78
14	Hactarus de la Noe d'Orient	2012	2	13	2,21%	41%	0
15	Pikkujalon Bottom Pair	2006	1	12	2,04%	43%	0
16	Ame Magnanime Gardien Icaros*	2015	1	12	2,04%	45%	5
17	Moisionmäen Fiilis	2010	2	11	1,87%	47%	16
18	Atilla Slzy Katharu	2011	1	10	1,70%	49%	0
19	Karhupaimenen Mercury	2018	1	10	1,70%	50%	0
20	Kipikiin Picardo	2019	1	10	1,70%	52%	0
21	Racron Océan	2019	2	9	1,53%	54%	0
22	Horex Mon Ami de Toujours*	2012	1	9	1,53%	55%	27
23	Level von der Hansteinmühle*	2018	1	9	1,53%	57%	5
24	Black Carambas Ours Brun	2012	1	9	1,53%	58%	4
25	Dale Defender Longsighted Lodestar	2015	1	9	1,53%	60%	0
26	Tomeran Caapo	2007	1	9	1,53%	61%	0
27	Sucikan Casanova	2005	1	9	1,53%	63%	7
28	Slyan Andi	2000	1 (3)	8 (27)	1,36%	64%	2
29	Gift For Black Carambas Centre de la Noe d'Orient	2011	1 (2)	8 (18)	1,36%	65%	10
30	Famas de la Noe d'Orient*	2012	2 (3)	8 (12)	1,36%	67%	9

Pienet harlekiinit Kuva: Sanni Rauhala

TAULUKKO 5 KÄYTETYIMMÄT JALOSTUSNARTUT 2015 - 2024

JALOSTUSNARTUT 2015-2024

	Narttu	Synt.vuosi	Pentueita	Pentuja	%-osuus	2. polven jälk.
1	Black Carambas Roasted Mad Croc	2011	3	27	4,59%	38
2	Hit Girl De La Noe D'orient	2012	2	21	3,57%	27
3	Black Carambas Upcider	2014	3	20	3,40%	0
4	Frosty Charm Femme Flamboyante	2014	2	19	3,23%	27
5	Black Carambas Battle Born	2017	2	19	3,23%	0
6	Racron Michèle	2017	3	16	2,72%	5
7	Black Carambas Uppercut	2014	2	16	2,72%	10
8	Carnimuries Heartbreaker	2012	2	16	2,72%	25
9	Uzi Warrior Soul	2015	3	15	2,55%	26
10	Kultahelmi Chili	2015	2	15	2,55%	0
11	Tomeran Sissi Silmu	2021	1	14	2,38%	0
12	Racron Fantaisie	2011	2 (3)	13 (14)	2,21%	16
13	Moisionmäen Imelda	2013	2	13	2,21%	19
14	Dale Defender Lovely Lassie	2015	2	13	2,21%	4
15	Moseronin Angostuura	2016	2	13	2,21%	0
16	Gabrielle Mimi Psi Mysteria	2017	2	12	2,04%	0
17	Omaha Du Jardin D'elisee	2018	1	12	2,04%	0
18	Dale Defender Longawaited Looker	2015	1	12	2,04%	5
19	B'anarchy My Daredevil	2019	2	11	1,87%	14
20	Racron Hardi Amie	2012	2	11	1,87%	13
21	Black Carambas Wanilla Sky	2015	1	10	1,70%	0
22	Izorra L'etoile De La Nuit	2013	2	10	1,70%	19
23	Béatrice Violet Psi Mysteria	2012	1	10	1,70%	7
24	Flower Rock's Penny Lane	2019	1	10	1,70%	0
25	Dale Defender Lighthearted Lobster	2015	1	10	1,70%	0
26	Kultahelmi Cinnamon	2015	1	10	1,70%	6

Jalostuskoirien keskinäinen sukulaisuus

Useista tuonneista ja ulkomaisten urosten käytöstä huolimatta käytetyimpien urosten ja narttujen taustoilla on paljon samoja koiria. Pentueiden suunnittelussa on myös keskitytty enemmän tavoittelemaan tietynlaisia ominaisuuksia kuin vaalimaan laajaa geenipoolia. Tuontien ja ulkomaisten urosten valinnassa tulee kiinnittää jatkuvaa huomiota geenipoolin laajentamiseen ja pyrkiä etsimään sukutauluiltaan poikkeavia koiria; samojen linjojen tuominen ei ole mielekäästä. Ranskassa käytetään suku- ja linjasiitosta paljon ja se näkyy koko populaatiossa ympäri maailman. Myös muissa Euroopan maissa koirien jälkeläismäärät ovat runsaampia, vaikka populaation koko ei ole isompi kuin Suomessa. Eri sukuisia koiria on lähes mahdoton löytää, kun mennään sukutaulussa riittävästi taaksepäin.

Vertailtaessa käytetyimpien jalostusurosten isoisiä, voidaan havaita, että kymmenellä käytetyimmällä uroksella voisi olla 20 eri isää ja emän isää, niitä on 19 ja samalla joukolla emiä ja isän emiä on 18 kahdesta kymmenestä mahdollisesta. Eniten käytettyjen urosten lähisuku on siis jakautunut hienosti eri urosten ja narttujen kesken. Kun otetaan tarkasteluun 20 käytetyintä urosta, on vastaavat lukemat 37/40 isää ja emän isää ja 35/40 emää ja isänemää.

Narttujen osalta tilanne on hiukan kapeampi. Kymmenellä käytetyimmällä nartulla on isää ja emän isää 15/20 ja emiä ja isän emiä 17/20. Kun otetaan lukemiin mukaan 20 käytetyintä narttua, on isää ja emän isää enää 27/40 ja emiä ja isän emiä 34/40. Narttujen osalta tilanne on siis suppeampi kuin urosten, enimmäkseen siksi, että jalostukseen on käytetty sisarpareja, mutta myös siksi, että useammalla kasvattajalla narttulinjassa on edustettuna samat (paljon) käytetyt urokset ja suvut.

4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa

Rodun kotimaan Ranskan Beauceron yhdistyksen: Club des Amis du Beauceron, lehdessä "Le Bas Rouge" julkaistussa tilastossa Ranskassa rekisteröitiin 1975 hieman yli 1 500 beaucenpaimenkoiraa.

Rekisteröityjen koirien määrä kohosi vuoteen 1987 mennessä 4 000 rekisteröintiin ja sen jälkeen rekisteröintimäärä on jonkin verran laskenut. Tällä hetkellä pentuja syntyy vuosittain noin 3000 ja Ranskan beauceronkannan kooksi on arvioitu noin 40 000 yksilöä. Ranskassa on edelleen mahdollista tehdä rotuun ottoja, joilla vanhoja työkoiralinjoja otetaan rekisteriin. Työkoiralinjoja on jonkin verran eriytynyt Ranskaan ja myös Sveitsiin, Itävaltaan ja Espanjaan. Beaucenpaimenkoiria kasvatetaan aktiivisesti ympäri Eurooppaa ja se on hyvin tunnettu rotu Keski- ja Itä-Euroopan lisäksi Skandinaviassa ja Amerikassa.

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Rodun jalostuspohjan laajuus

Kannan rakennetta, yksittäisten koirien jalostuskäyttöä, sukusiitosastetta ja jalostuskäytön laajuutta tarkastellen keskeisimpänä Suomen kannan geneettistä rakennetta supistavana tekijänä on kannan pieni koko. Suomessa rekisteröidään vuosittain n. 66 beaucenpaimenkoiraa, joista n. 11 % on tuonteja ulkomailta. Rodun rekisteröintimäärä kymmenen vuoden tarkastelujaksolla 2015–2024, ja erityisesti jakson jälkimmäisellä puoliskolla, on ollut laskusuuntainen, kuten myös tuontien määrä.

Toinen merkittävä jalostuspohjan laajuutta pienentävä tekijä on tuontikoirien ja ulkomaisten urosten keskinäinen sukulaisuus tai painottuminen tiettyihin sukulinjoihin. Ranskassa yleinen linjasiitos ja suosittujen matadoriurosten suuret jälkeläismäärät johtavat helposti siihen, että myös tuontikoirat ovat usein sukua toisilleen ja Suomeen aiemmin syntyneille koirille. Jos kasvattaja päätyy käyttämään hyvin tuntemiaan, usein linjasiitettuja koiria, saadaan tuotettua ulkomuodoltaan tasalaatuisia ja ominaisuuksiltaan yhteneviä pentuja, mutta jalostuksellisesti nämä koirat eivät kuitenkaan edistä rodun tilannetta. Kannan pienuus nostaa yksittäisten jalostuskoirien suhteellisen pentutuotoksen korkeaksi jo muutamalla pentueella, koska rodulla on suhteellisen suuret pentueet. Tällöin on suuri vaara, että jonkin jalostusmatadorin periyttämä piilevä sairaus tai muu haitallinen ominaisuus yleistyy kannassa.

Geneettinen muuntelu vähenee, kun jalostukseen käytettävien yksilöiden lukumäärä on alhainen ja lisäksi monet populaationjalostusyksilöt ovat sukua keskenään usein jo lähisukupolvien kesken. Kannan pienen koon takia on selvää, ettei rotua voi jalostaa suljettuna populaationa, vaan geeniaineksen jatkuva täydentäminen ulkomailta on tärkeää. Mikäli tuontien ja ulkomaisten urosten käytöllä ei saada ylläpidettyä geneettisesti riittävän laajaa jalostuspohjaa, voidaan harkita monimuotoisuuden lisäämistä roturisteytyksillä.

Suunnitellun yhdistelmän sukusiitosaste olisi hyvä tarkastaa hyvin pitkälle, mieluiten vähintään 6. polveen saakka. Toive on, että sukutaulut saataisiin täydennettyä jalostustietojärjestelmään niin, että sekä koirien nimet ovat oikein että myös tuontikoirien sukutauluista löytyvät kaikki esi-isät ainakin 6. sukupolveen saakka. Sukusiitosaste ei saa nousta koskaan yli 6,25 % (serkusparituksen sukusiitosprosentti). Populaation sukusiitosaste on ollut jalostukseen käytettyjen yhdistelmien osalta alhainen neljällä - kuudella sukupolvella laskettuna (KoiraNet). Luku olisi huomattavasti korkeampi, jos kaikkien koirien sukutaulut olisivat täydelliset esi-isien tietojen osalta ja olisi mahdollista käyttää kauemmaksi ulottuvaa sukutaulua. KoiraNetin mukaan sukusiitosprosentti on vakiintunut n. 1 %.

Niiden tuontikoirien ja ulkomaisten koirien osalta, joilla sukusiitosasteen määrittäminen ei onnistu jalostustietojärjestelmästä, vaihtoehtona kannattaa käyttää suunnitellun yhdistelmän sukukatokertoimen laskemista saatavilla olevasta sukutaulusta. Sukukatokerroin on suhdeluku, joka kertoo, kuinka suuri osuus sukutaulun tiedossa olevista esivanhemmista on eri koiria. Sukukatokerroin voi saada arvoja 0–1. Jos kaikki esivanhemmat ovat eri yksilöitä, sukukatokerroin on 1. Jos sukukatokerroin lasketaan esim. 6 polveen asti, eri esivanhempien määrä voisi olla 126. Jos vain 80 näistä on eri koiria, sukukatokerroin on $80/126$ eli 0,63. Kuuden sukupolven sukukatokertoimen tulisi olla vähintään 0,85. Tällöin voidaan arvioida, ettei sukulaisuus ole haitallisen suurta.

Rodun kotimaassa Ranskassa rotu ei ole eriytynyt käyttötarkoituksen mukaan. Suomen kannassa ei ole myös minkäänlaista perustetta käyttötarkoituksen mukaiseen jaotteluun. Toivottavaa on, ettei sukulinjoja aleta keinotekoisesti jakaa eri linjoihin. Myös kannan säilyminen vapaana voimakkaasti jalostuskäyttöä rajoittavista sairauksista on ollut tärkeää kannan geneettisen monimuotoisuuden turvaamiseksi.

Kotimaassa kasvatettujen urosten käyttöä puoltaa saatavilla olevat kattavat ja luotettavimmat terveystiedot, koskien myös urosten pentuesisarista, ja mahdollisesti laajemminkin lähisuvusta, saatavia kattavampia terveystietoja. Ulkomaisten koirien kohdalla tietoja on yleensä saatavilla huomattavasti niukemmin. Mikäli samoja sukuja löytyy jo Suomesta, on mielekästä käyttää suomalaista urosta. Suomalaisten koirien indeksit on myös laskettu perustuen laajempaan tietoon ja ovat siten luotettavampia.

Jälkeläismäärään perustuva PEVISA-ohjelma

Toistaiseksi jälkeläismäärään perustuvaa PEVISA-ohjelmaa ei esitetä, koska jälkeläismäärät ovat jääneet pääosin kohtuullisiksi ja jakautuneet tasaisesti. Jalostussuosituksena kuitenkin on, ettei kahta pentuetta ylitetä. Mikäli jälkeläisiä on alle 13, voidaan kolmatta pentuetta harkita, mikäli vähintään puolet aiemmista jälkeläisistä täyttää PEVISA-ehdot.

4.2 LUONNE JA KÄYTTÄYTYMINEN SEKÄ KÄYTTÖMINAISUUDET

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Rotumääritelmän mukaan beaucenpaimenkoira on paimen- ja vahtikoira.

Rodun luonnetta ja käyttäytymistä kuvataan rotumääritelmässä lyhyesti:

- luoksepäästävä ja peloton
- ystävällinen
- rohkea
- ilme on avoin, ei koskaan vihainen, pelokas eikä levoton

Hylkäävinä virheinä luonteen ja käyttäytymisen osalta ovat:

- vihaisuus
- aggressiivisuus
- voimakas arkuus

4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin

Beaucenpaimenkoira ei ole jakautunut käyttö- tai näyttelylinjoihin. Samassa koirassa voi yhdistyä kaunis, rodunomainen ulkomuoto ja hyvät käyttöominaisuudet.

4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus

Luonnetestin tai MH-kuvauksen sisällyttämistä PEVISA-ohjelmaan ei pidetä tässä vaiheessa tarpeellisena. Mikäli tilanne jatkossa muuttuu, harkitaan asiaa uudelleen esim. hylkäävien luonneominaisuuksien karsimiseksi. Vilkkauden ja hermorakenteen arvioimiseksi sekä mahdollisten hylkäävien luonneominaisuuksien havaitsemiseksi koirien testaaminen on suositeltavaa.

4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Suomessa beauceronit ovat pääasiassa kotikoiria. Ne ovat myös monipuolisesti omistajansa mukana harrastuskoirina palvelus- tai pelastuskoiratoiminnassa, agilityssä, tokossa, rally-tokossa, vesipelastuksessa, paimennuksessa, valjakkohiihdossa tai muissa harrastelajeissa, joissa koirien luonneominaisuuksia hyödynnetään monipuolisesti.

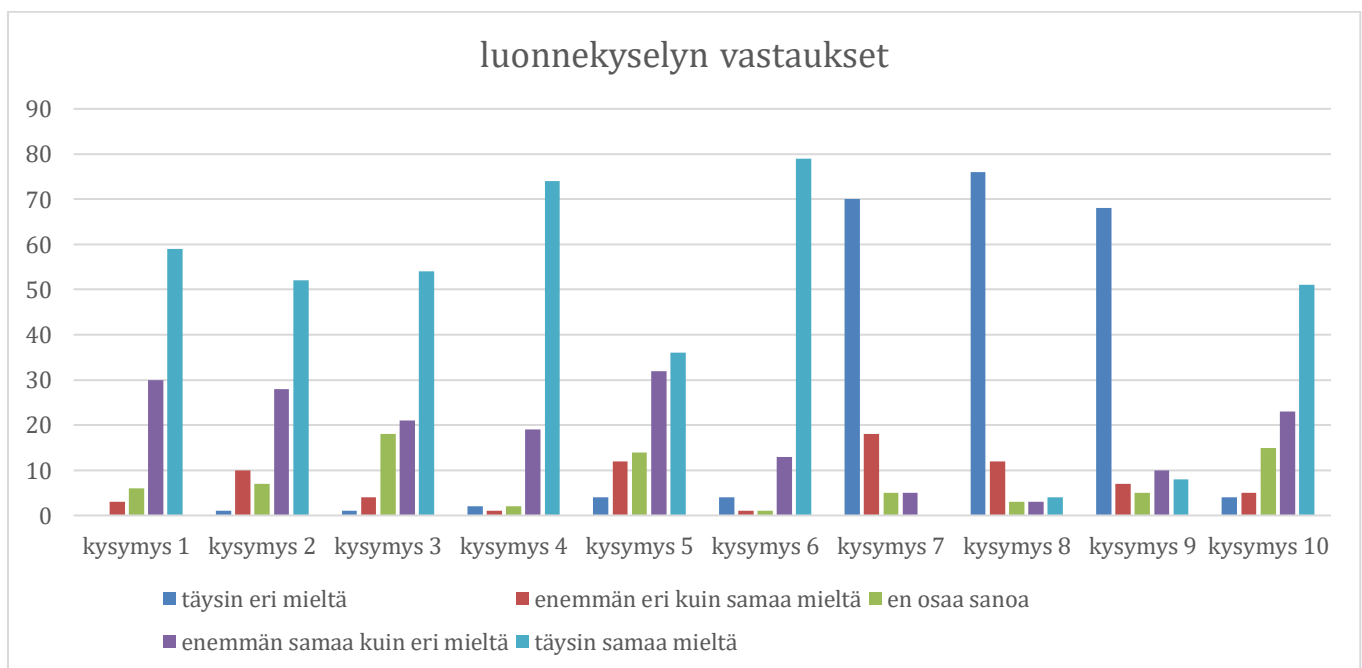
Yksittäisiä koiria toimii tiloilla sekä nauta- että lammaspaimenina. Harrastustoiminta kattaa kuitenkin vain pienen osan koiran kanssa vietetystä ajasta. Näin ollen lähtökohtana on pidettävä sitä, että beauceron on kaikissa arkielämän tilanteissa luotettava ja nyky-yhteiskunnan vaatimuksiin luonteensa puolesta soveltuva koira. Arkielämä beauceronin kanssa sujuu ongelmitta, kun ymmärretään rodun tyyppilliset käyttäytymispiirteet: vartioimistaipumus, aktiivisuus ja liikunnantarve.

Suomen Beauceron ry toteutti terveystutkimuksen kesällä 2020 ja 2025 näiden kyselyiden ohessa tehtiin myös luonnekysely. Kyselyyn ilmoitettiin vuonna 2020 87:n ja vuonna 2025 98:n koiran tiedot. Luonnetta ja käyttäytymistä mitattiin viisiportaisella asteikolla (täysin samaa mieltä, enemmän samaa kuin eri mieltä, en osaa sanoa, enemmän eri kuin samaa mieltä, täysin eri mieltä). Kysymykset 1–10 käsittelivät vastaajan omaa kokemusta omasta/omista koirista. Kysymykset (11, 11a ja b) koskivat koiran lopetusta käytös- tai luonneongelman takia. Kysymyksessä 12 tiedusteltiin, jos koira oli saapunut pentuna.

Vuoden 2025 terveys- ja luonnekyselyyn tuli vastauksia 98 yksilöstä. Luonneosion kysymykset olivat:

1. Koira vastasi odotuksiani ja käsityksiäni rodusta?
2. Koira oli helppo kasvattaa arkielämään ja perheeseen sopeutuvaksi.
3. Koira tulee toimeen lasten kanssa
4. Koira tulee toimeen toisten koirien kanssa, jos ne ovat eri sukupuolta.
5. Koira tulee toimeen toisten koirien kanssa, jos ne ovat samaa sukupuolta.
6. Koira ei ole aggressiivinen vieraita ihmisiä kohtaan ilman syytä.
7. Koiran puolustushalu on liian voimakas ja hankaloittaa arkielämää.
8. Koira on pelokas tai arka arkielämän tilanteissa.
9. Koira on herkkä koville äänille, esim. laukaukset, raketit, ukkonen.
10. Koira sopii hyvin harrastuskoiraksi, esim. palveluskoiralajeihin.

TAULUKKO 6 LUONNEKYSELY

Vastaajista 87 % oli täysin tai enemmän samaa kuin eri mieltä, että koira vastasi heidän käsityksiään rodusta. Kukaan vastaajista ei ollut täysin eri mieltä. 78 % vastaajista oli täysin tai enemmän samaa kuin eri mieltä siitä, että koira oli helppo kasvattaa arkielämään ja perheeseen sopeutuvaksi. Tässäkin vain 1 % vastaajista oli täysin eri mieltä. Suurin osa vastaajista, 74 % oli täysin tai enemmän samaa kuin eri mieltä, että koira tulee toimeen lasten kanssa. 18 % vastaajista ei osannut sanoa, ja vain 1 % oli täysin eri mieltä.

Vastaajista 76 % oli täysin samaa mieltä siitä, että heidän koiransa tulee toimeen eri sukupuolta olevien koirien kanssa. Luonnollisesti luku on matalampi, kun kyse on samaa sukupuolta olevista koirista (37 % täysin samaa mieltä), mutta kuitenkin 33 % vastaajista oli enemmän samaa kuin eri mieltä, ja vain 4 % täysin eri mieltä.

Vastaajista 81 % oli täysin samaa mieltä siitä, että koira ei ole aggressiivinen ihmisiä kohtaan ilman syytä, 4 % oli täysin eri mieltä, mikä vaikuttaa harmillisen korkealta luvulta. Kukaan ei kuitenkaan ollut täysin samaa mieltä väittämän ”koiran puolustushalu on liian voimakas ja hankaloittaa arkielämää” kanssa. Jopa 71 % oli väittämän kanssa täysin eri mieltä.

”Koira on pelokas tai arka arkielämän tilanteissa” väittämän kanssa 78 % vastaajista oli täysin eri mieltä, ja tässäkin 4 % täysin samaa mieltä. Huomattavasti pienempi osa vastaajista, 69 % oli täysin eri mieltä siitä, että koira on herkkä koville äänille. 8 % oli täysin samaa mieltä ja 10 % enemmän samaa kuin eri mieltä, joten huomattava enemmistö koirista ei kuitenkaan ole äänille herkkiä. Hieman yli puolet vastaajista, 52 % oli täysin samaa mieltä siitä, että koira sopii hyvin harrastuskäyttöön. 23 % vastaajista oli enemmän samaa kuin eri mieltä.

Luonnekyselyssä oli aiemmin mainittujen lisäksi kaksi kysymystä:

11. Onko koira lopetettu käytös- tai luonneongelmien takia?

12. Onko koira tullut pentuna?

Kyselyyn vastanneilla yhtäkään koira ei ollut lopetettu käytös- tai luonneongelmien takia. Vuoden 2020 kyselyssä ilmoitettiin 2 yksilöstä, jotka oli lopetettu käytös- tai luonneongelmien takia.

Verraten vuoden 2020 kyselyyn, jossa ilmoitettiin 87 koiran tiedot (11 kpl vähemmän, kuin vuonna 2025), ensimmäisten kolmen kysymyksen kohdalla täysin tai enemmän samaa kuin eri mieltä olevien osuus on pienessä laskussa. Etenkin kolmannen kysymyksen kohdalla (koira tulee toimeen lasten kanssa) samaa mieltä olevien osuus on laskenut 2020: 86 % 2025: 74 %. Yllättävän suuri osa vastaajista 18 % ei osannut sanoa lainkaan, tuleeko koira toimeen lasten kanssa.

Kysymyksissä siitä, tuleeko koira toimeen samaa tai eri sukupuolta olevien koirien kanssa, oli myös tullut jonkin verran muutosta vastauksissa. Entistä useampi oli samaa mieltä siitä, että koira tulee toimeen muiden koirien kanssa (eri sukupuolta olevien kanssa, 2020: 67 % 2025: 76 %, samaa sukupuolta olevien kanssa, 2020: 28 % 2025: 37 %)

Havainnot ihmisiä kohtaan ilman syytä aggressiivisista yksilöistä ovat näemmä hieman nousseet, kun vuoden 2020 kyselyssä 2 % vastaajista ilmoitti olevansa täysin eri mieltä siitä, että koira EI ole aggressiivinen vieraita ihmisiä kohtaan ilman syytä, ja vuoden 2025 kyselyssä näin vastasi 4 %. Liian voimakkaasta puolustushalusta ei kuitenkaan ilmoitettu vuoden 2025 kyselyssä lainkaan, kun taas vuoden 2020 kyselyssä 2 % oli täysin samaa mieltä väittämän ”koiran puolustushalu on liian voimakas ja hankaloittaa arkielämää” kanssa.

Pelokkuudesta/arkuudesta ilmoitti vuoden 2020 kyselyssä 1 % vastaajista, kun taas vuoden 2025 kyselyssä 4 % vastaajista. Kuitenkin myös suurempi osa vastaajista oli täysin eri mieltä väittämän ”koira on pelokas tai arka arkielämän tilanteissa” kanssa (2020: 69 %, 2025 78 %). Suurempi osa vastaajista 69 % oli täysin eri mieltä siitä, että koira on herkkä koville äänille (2020: 63 %). Kehitys on siis edelleen positiivista.

Harmillisesti viimeisen kysymyksen kohdalla samaa mieltä olevien vastaajien määrä on laskenut jonkin verran. Vuoden 2020 kyselyssä 83 % vastaajista on ollut täysin samaa tai enemmän samaa kuin eri mieltä, että koira sopii hyvin harrastuskoiraksi, kun taas vuoden 2025 kyselyssä 74 % oli täysin tai enemmän samaa kuin eri mieltä väittämän kanssa.

Luonnetesti ja MH-luonnekuvaus

Rodun luonnetta testataan luonnetestillä, MH-luonnekuvauksella ja yhdistyksen jalostustarkastukseen sisältyvällä luonneosiolla. Ensimmäiset MH-kuvaukset beauceroneilla suoritettiin Suomessa vuonna 2009. Jatkossa luonnetta voidaan arvioida myös Kennelliiton jalostustarkastuksessa. Luonnetesti on aikanaan Suomessa kehitetty Ruotsin armeijan sotakoiratestistä (v.1946) palveluskoirien käyttöominaisuuksien arviointimenetelmäksi. Se on käyttökelpoinen luonteen arviointiin muillakin roduilla, etenkin kun halutaan tietoa koiran reaktioista tilanteessa, jossa sen hermostoa kuormitetaan. Testitulosta voidaan hyödyntää koulutuskelpoisuuden arviointiin. Testituloksia

yhdistelemällä saadaan tietoa rodulle tyypillisestä luonteesta. Testitulokset antaa myös viitteitä koiran jalostuskelpoisuudesta rotujärjestöille ja kasvattajille. Testin arviointiasteikko on rakennettu hyvää suojeluun soveltuvaa koiraa ajatellen ja siksi arvosanoja ja pisteitä muihin käyttötarkoituksiin kehitetyille roduille tulee soveltaa niiden käyttötarkoitusta vastaavaksi.

Jalostusvalinnoissa on suositeltavaa huomioida palveluskoiralle olennaiset ominaisuudet, kuten hermorakenne, toimintakyky, taisteluhalu ja temperamentti. Hermorakenne on koiran synnynnäinen kyky hallita jännitystiloja, eikä siihen voi vaikuttaa koulutuksella. Taisteluhalu tarkoittaa sitkeyttä ja peräänantamattomuutta, joka toimii työ- ja harrastuskoirilla motivaatiotekijänä. Tämä halu perustuu synnynnäiseen taipumukseen nauttia toiminnasta ilman aggressiota. Taisteluhaluinen koira käyttää mielellään kehoaan ja motivoituu helposti leikistä. Toimintakyvyllä viitataan rohkeuteen; toimintakykyinen koira pystyy säilyttämään rauhallisuutensa haastavissakin tilanteissa, kun taas pieni toimintakyky saattaa johtaa paniikkireaktioihin vieraisissa tilanteissa. Temperamentti kuvaa koiran käyttäytymisen vilkkautta, tarkkaavaisuutta sekä sopeutumiskykyä uusiin tilanteisiin ja ympäristöön. Vilkas koira havaitsee nopeasti ympäristön tapahtumat ja pystyy keskittymään työhönsä. Jalostuksessa on hyvä välttää liiallista vilkkautta, joka voi vaikeuttaa koulutusta, päivittäistä elämää tai työtehtäviä. Vilkkaudesta huolimatta koiran tulisi olla keskittymiskykyinen.

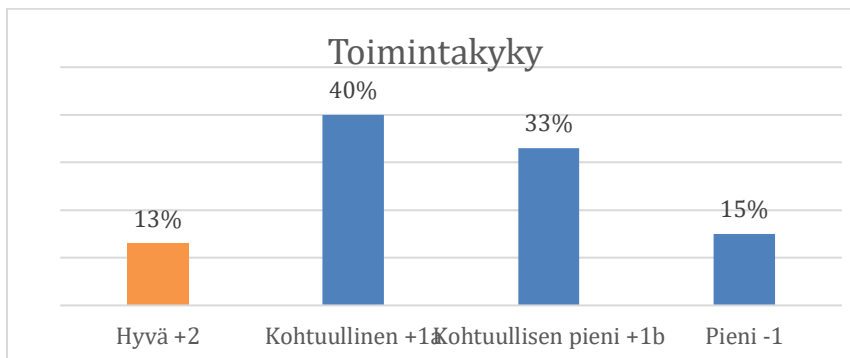

PK-esineruutu kuva: Sofia Laitala

TAULUKKO 7 LUONNETESTIN IHANNEPROFILI

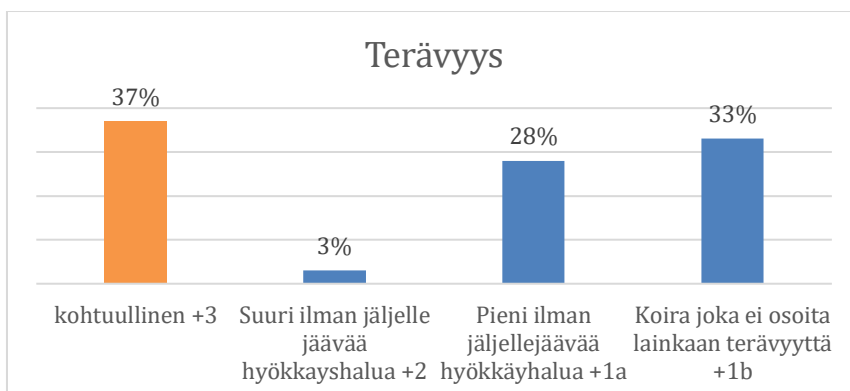
1	Toimintakyky	+ 2 hyvä
2	Terävyys	+ 3 kohtuullinen ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua
3	Puolustushalu	+ 3 kohtuullinen, hillitty
4	Taistelu	+ 2 kohtuullinen tai +3 suuri
5	Hermorakenne	+ 2 tasapainoinen
6	Temperamentti	+ 2 kohtuullisen vilkas tai + 3 vilkas
7	Kovuus	+ 3 kohtuullisen kova tai + 1 hieman pehmeä
8	Luoksepäästävyys	+ 3 hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin
9	Laukauspelottomuus	+++ laukausvarma

1: Toimintakyky

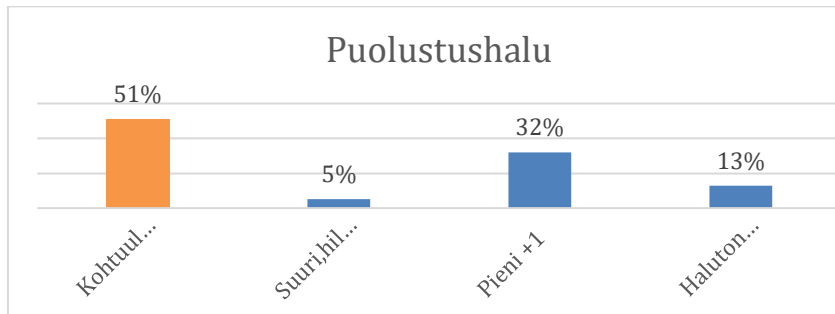
Ihanne + 2 hyvä 13 % testatuista (22 kpl). Suurimmalla osalla +1a kohtuullinen 40 % (69kpl), +1b kohtuullisen pieni 33 % (57 kpl). 15 % (25 kpl) Testatuista beauceroneista sai toimintakyvystä -1 Pieni

2: Terävyys

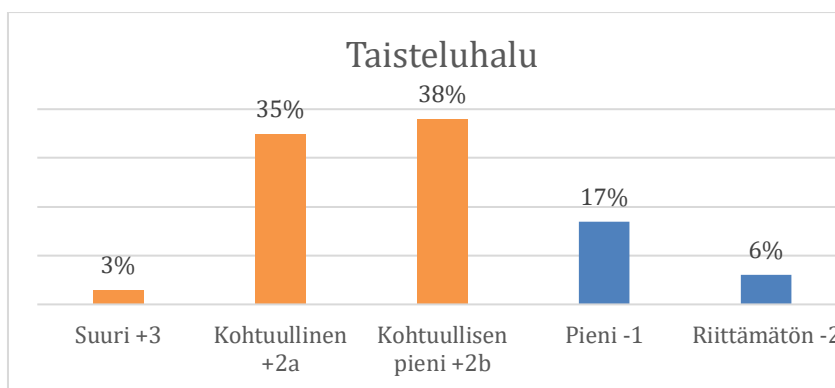
Ihanne + 3 kohtuullinen ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua 37 % (63kpl). +1a Pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua 28 % (49kpl), +1b koira, joka ei osoita lainkaan terävyyttä 33 % (56 kpl). 3 % (5 kpl) Suuri ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua +2. Yksikään testatuista beauceroneista ei saanut miinus merkistä arvosanaa terävyyden osalta.

3: Puolustushalu

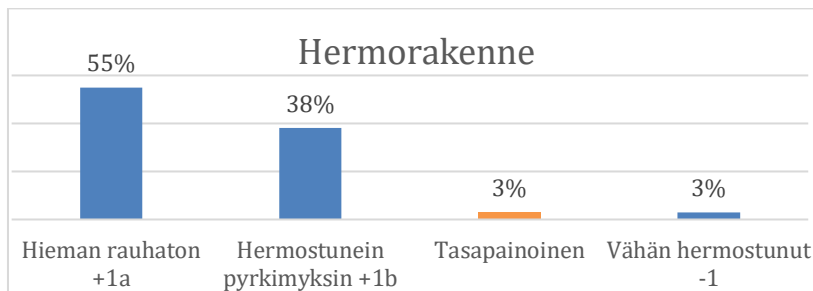
Ihanne + 3 kohtuullinen, hillitty 51 % (88kpl). +1, Pieni 32 % (53 kpl). +2, Suuri, hillitty 5 % (8kpl) .13 % (22kpl)
Beauceroneista sai osa-alueesta -1 haluton

4: Taisteluhalu

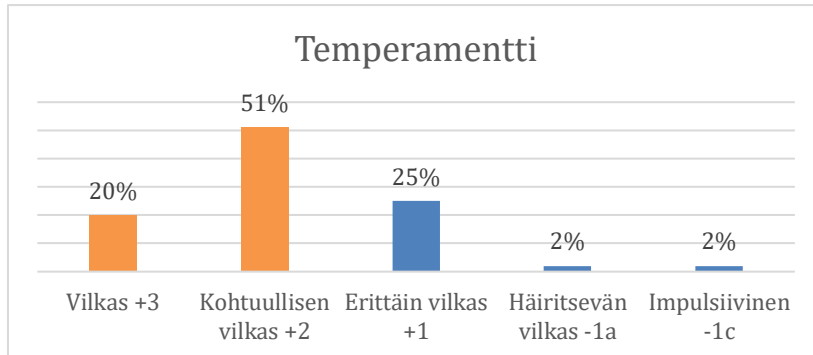
Ihanne + 2 kohtuullinen tai +3 suuri yht.77 % (132 kpl) (+2a 61kpl, +2b 65kpl, +3 6kpl). Eniten oli +2b kohtuullisen pieni, 38 % (61 kpl). +2a kohtuullinen 35 % (65 kpl) +3 Suuri, 3 % (6kpl). 17 % (30 kpl) Beauceroneista sai taisteluhaluista -1 Pieni. - 2 Riittämätön sai 6 % ja arvosanan - 3 Haluton sai 0,6 % (1 kpl) testatuista.

5: Hermorakenne

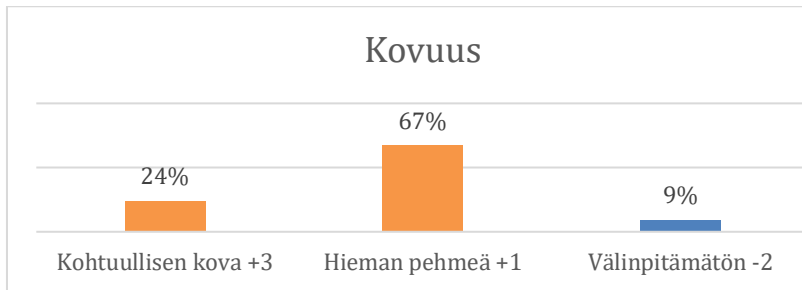
Ihanne + 2 tasapainoinen 3 % (6 kpl). Ylivoimaisesti eniten +1a Hieman rauhaton 55 %. +1b Hermostunein pyrkimyksin, 38 %, +2 Tasapainoinen 3 % (6kpl). 3 % (6kpl) Beauceroneista sai hermorakenteesta negatiivisen arvosanan -1 Vähän hermostunut.

6: Temperamentti

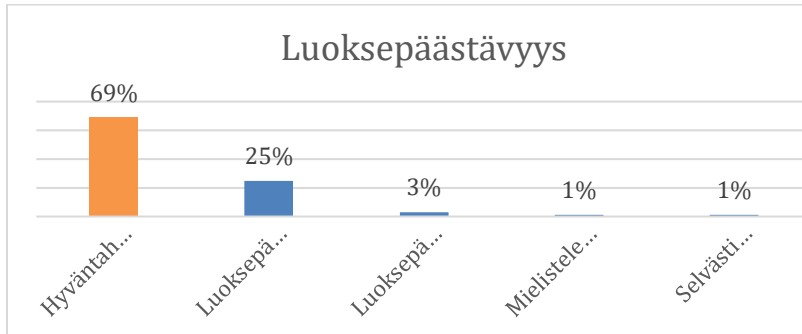
Ihanne + 2 kohtuullisen vilkas tai + 3 vilkas yht.72 % (123 kpl) (+2, 51 % (88 kpl), +3, 20 % (35 kpl)). Eniten testatuista sai +2 kohtuullisen vilkas 51 % (88 kpl). +3 vilkas,20 % (33 kpl). +1, erittäin vilkas 25 % (40 kpl). - 1a, Häiritsevän vilkas 2 % (3 kpl). - 1 c, Impulsiivinen 2 % (3 kpl)

7: Kovuus

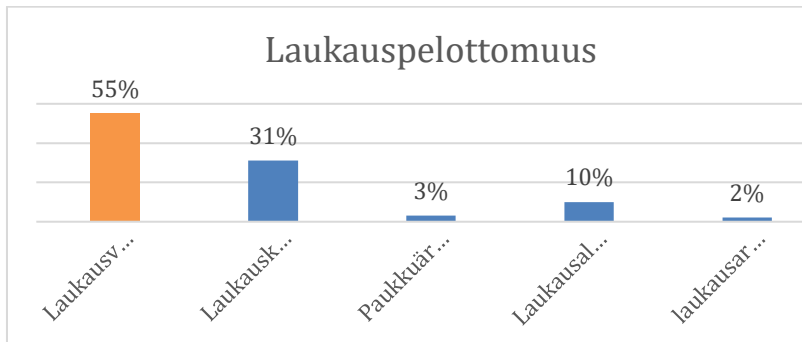
Ihanne + 3 kohtuullisen kova tai + 1 hieman pehmeä 91 % (158 kpl) (+3, (42 kpl) +1, (116 kpl)). Suurin osa testatuista sai +1 Hieman pehmeä, 67 % (116 kpl). +3 Kohtuullisen kova, 24 % (42 kpl). -2 Välinpitämätön sai 9 % (15 kpl) beaucenpaimenkoirista.

8: Luoksepäästävyys

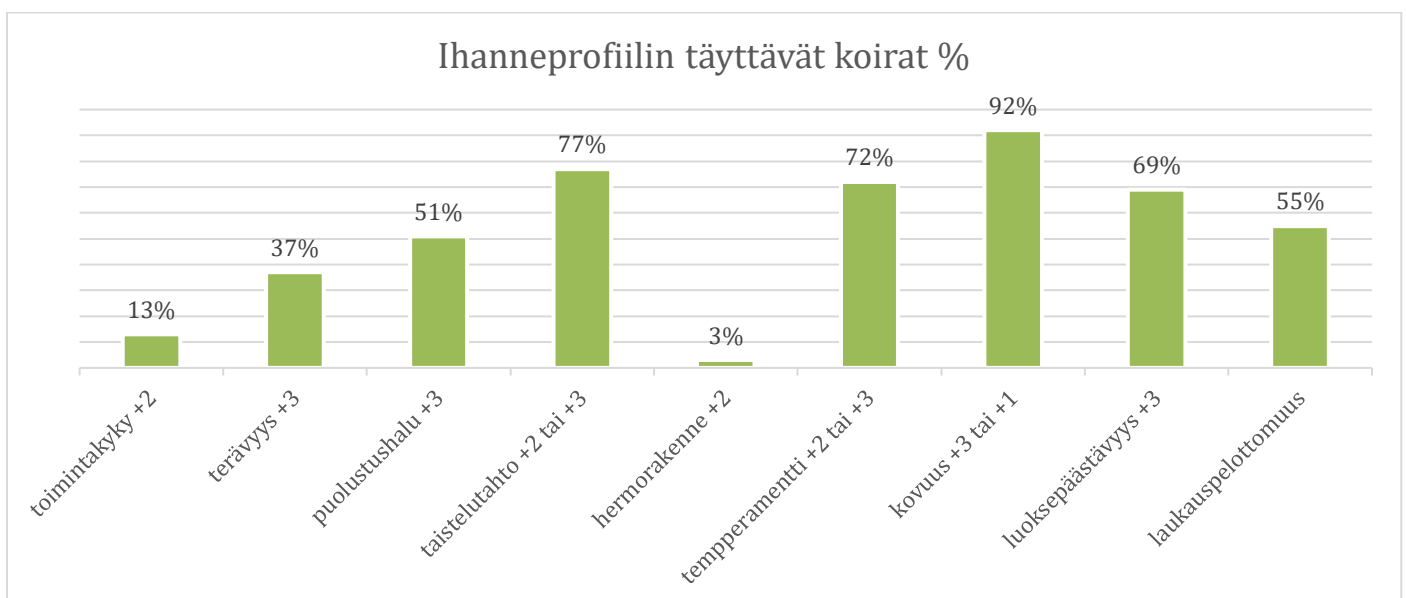

Ihanne beaucenpaimenkoiralle on + 3 hyväntahoton, luoksepäästävä, avoin, joita oli 69 % (119 kpl). +2a Luoksepäästävä, aavistuksen pidättyväinen, 25 % (43 kpl). +2b Luoksepäästävä, hieman pidättyväinen, 3 % (6kpl). +1 Mielistelevä, 1 % (1 kpl). -1a Selvästi pidättyväinen, ei yritä purra 1 % (1kpl)

9: Laukauspelottomuus

Ihanne +++ Laukausvarma, joita oli yli puolet testatuista koirista yht. 55 % (95kpl). Laukauskokematomia ++, 31 % (54kpl) ja paukkuärtyisiä + oli 3 % (5kpl). Laukausalttiita oli 10 % testatuista koirista (17kpl) ja - - laukauserojoja n.2 % (3kpl) testatuista koirista.

Vuosina 2015–2024 luonnetestattiin 26 % rekisteröidyistä beauceroneista (narttuja 95, uroksia 77; yhteensä 173 yksilöä). Testien keskiarvopistemäärä oli 139, mutta olennaisempaa on analysoida lomakkeen eri osa-alueita. Hylättyjä koiria oli kuusi, joista yksi sai -1 pistettä. Toimintakyvyssä vain 13 % saavutti ihanneprofiilin tavoitetason, mikä korostaa toimintakyvyn huomioimisen tärkeyttä jalostusvalinnoissa rodun käyttötarkoituksen, eli käyttökoirana toimimisen, kannalta. Samalla ajanjaksolla toimintakyvyltään riittämättömiä koiria (-1, pieni) oli 15 % testatuista.

Terävyyden osalta beauceronilla tilanne on erittäin hyvä: yksikään koira ei saanut negatiivisia pisteitä terävyydestä, mutta kolmasosa ei osoittanut lainkaan terävyyttä. Terävyysaste on kääntäen verrannollinen ärsytyskynnyksen korkeuteen; mitä pienempi ärsyke vaaditaan aggression herättämiseen, sitä korkeampi terävyysaste. Beauceron tarvitsee yleensä huomattavan ärsyksen reagoidakseen aggressiivisesti.

Puolustushalun tavoitteena oli aiemmin +2 (suuri), mutta kymmenvuotisjaksolla tavoitteeksi asetettiin +3 (kohtalainen, hillitty), joka heijastaa paremmin yhteiskunnan vaatimuksia. Yli puolet koirista saavutti tämän tason, ja 32 % sai arvosanan +1 (pieni). Beauceron aikuistuu hitaasti, ja usein nuorina testatut koirat eivät vielä täysimääräisesti ilmaise puolustushaluaan. Puolustushaluttomia koiria oli 13 % testatuista. Beauceron ei pyri hyökkäämään uhkaa vastaan, vaan pyrkii pysäyttämään sen; puolustushalu on maltillinen, eikä arvosanoja -2 (erittäin suuri) tai -3 (hillitsemätön) ole testatuissa.

Taisteluhalu on yksi koiran tärkeimmistä ominaisuuksista, ja vaikka 77 % koirista täytti ihanneprofiilin vaatimukset, 23 % sai miinusmerkkisen arvosanan. Taisteluhalu auttaa koiraa selviämään vaikeista tilanteista ja palaamaan toimintakykyiseksi vastoinkäymisten jälkeen, joten tämän ominaisuuden kehitystä tulee seurata, jotteivat negatiiviset tulokset lisäänty rodussa.

Temperamentiltaan, kovuudeltaan ja luoksepäästävyydeltään suurin osa koirista täytti ihanneprofiilin, joten näiden ominaisuuksien osalta rodun tilanne on vakaa.

Laukauspelottomuus näyttäytyi myönteisenä: lähes 90 % sai positiivisen arvosanan, ja näistä yli puolet oli laukausvarmoja. Noin 10 % oli pelokkaita, joista kaksi oli laukausarkoja. Ääniherkkiä koiria ei tule käyttää jalostukseen, ja tavoitteena tulisi olla laukausvarmojen määrän kasvattaminen, vaikka nykytilanne on stabiili tarkastelujakson perusteella.

Beauceron on vartioiva paimen-, harrastus- ja kotikoira, jonka on kyettävä toimimaan olosuhteista riippumatta. Kasvatusvalinnoissa on tärkeää varmistaa, etteivät nämä keskeiset ominaisuudet pääse katoamaan.

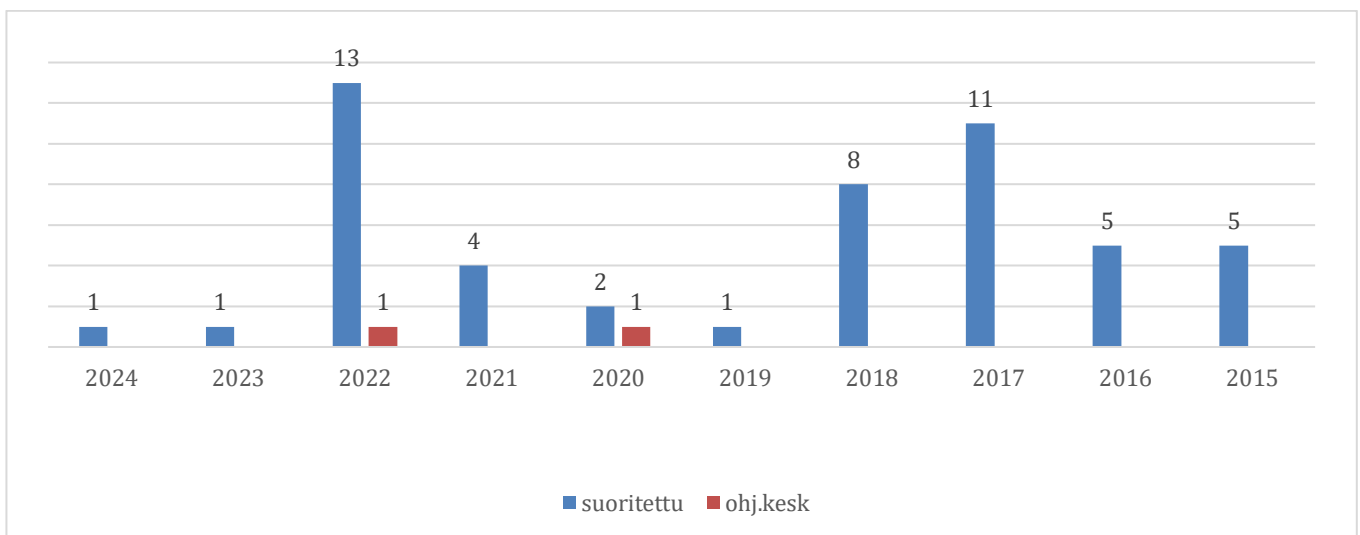
MH-luonnekuvauksessa kuvat: Sanna Uhlbäck

MH luonnekuvaus

MH on alun perin kehitetty Ruotsissa 1980-luvulla. Se oli alkujaan suunniteltu ja rajattu ainoastaan 12–18 kuukauden ikäisille koirille. MH-luonnekuvauksen tarkoitus on kerätä aineistoa koiran käyttäytymisestä ohjeen määrittelemissä tilanteissa. Kuvaustuloksia roduttain yhdistelemällä saadaan tietoa rodulle tyypillisestä luonteesta. Yksittäisen koiran MH kuvaa koiran luonteenominaisuuksia sekä yksilönä, että rodulle tyypilliseen ja ihanneluonnekuvaan verrattuna. Kuvaustulos esimerkiksi kertoo omistajalle minkä tyyppisissä asioissa ja tilanteissa koira tarvitsee ohjaajan tukea tilanteiden selvittämiseen, miten paljon ja millaisissa tilanteissa se puolestaan selviää itsenäisesti. MH-luonnekuvaus antaa myös tietoa perinnöllisistä piirteistä liittyen koiran käyttäytymiseen. Tätä tietoa voi hyödyntää paitsi omistaja, myös kasvattaja, rotujärjestö ja myös sopivaa pentua etsivät tarkastelemalla lähisuvun MH luonnekuvaustuloksia. MH-luonnekuvauksessa koira käy läpi kymmenen eri testiosiota, jossa kuvataan koiran 31 eri käyttäytymisreaktiota. Luonnekuvauksen aikana kaksi kuvaajaa tarkastelevat koiran luonteenominaisuuksia kuten leikkisyyttä, pelkoa, saalisviettiä ja sosiaalisuutta. Jokainen ärsytystilanne aloitetaan samalla tavalla kaikille koirille. Koiran osoittaessa vähäistä kiinnostusta tai se ei kiinnostu ollenkaan, ei osiota tehdä erilaiseksi tai kiinnostavammaksi koiran aktivoimiseksi. Koiran käsittely ja ärsytystilanteet ovat jokaiselle voimakkuudeltaan ja järjestelyiltään samanlaiset. Osiot päätetään siten, ettei siitä koidu koiralle uutta ärsytystilannetta. Ajalla on suuri merkitys koiran palautumiselle ja siksi eri toimenpiteet suoritetaan tietyn aikavälein.

2015–2024 on MH-luonnekuvauksia tehty 53 beaucerpaimenkoiralle (8 % rekisteröidyistä). MH-luonnekuvausten suosion raju lasku beauceronien keskuudessa selittyy osittain sillä, että luonnekuvausten hinta on karannut tavalliselle koiranomistajalle korkeaksi.

Valtaosa suoritti osa-alueet loppuun asti, vain kaksi testiä oli ohjaajan itsensä keskeyttämiä.

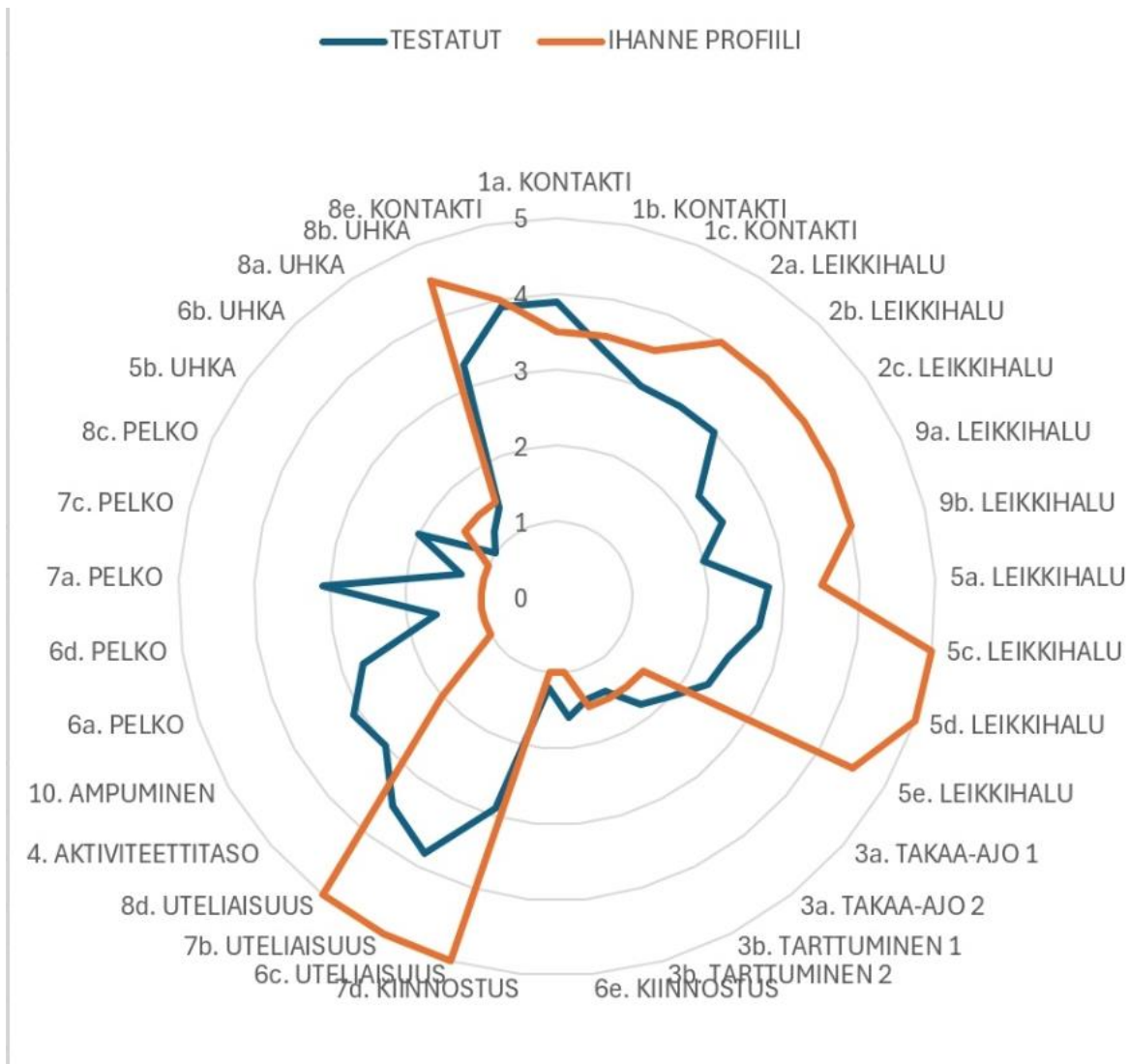
Seuraavassa taulukossa on esitetty luonnekuvattujen beauceronien pisteet. Rodun MH-luonnekuvauksen ihanneprofiili vuosille 2015–2024 on merkitty vihreällä

Taulukko 8 MH IHANNEPROFIILI 2022 - 2026

	1	kpl	2	kpl	3	kpl	4	kpl	5	kpl
1a. KONTAKTI Tervehtiminen	Torjuu kontaktia, murisee tai yrittää purra	1	Välttää kontaktia, väistää	1	Hyväksyy kontaktin vastaamatta siihen, ei väistä	2	Ottaa itse kontaktia tai vastaa siihen	48	Mielistelevä kontaktinotossa, hyppii, vinkuu, haukkuu, jne.	1
1b. KONTAKTI Yhteistyö	Ei lähden vieraan ihmisen mukaan / <i>Ei kokeilla</i>	1	Lähtee mukaan haluttomasti	1	Lähtee mukaan, mutta ei ole kiinnostunut TO:sta	33	Lähtee mukaan halukkaasti, kiinnostuu TO:sta	16	Lähtee mukaan hyvin innokkaasti, erittäin	2
1c. KONTAKTI Käsitely	A ei päästä käsittelemään B Torjuu murisemalla ja/tai yrittää purra	3 1	Väistää tai hakee tukea ohjaajasta	5	Hyväksyy käsittelyn	32	Hyväksyy ja ottaa kontaktia	10	Hyväksyy ja vastaa liioitellulla kontaktilla	2
2a. LEIKKI 1 Leikkihalu	Ei leiki - ei osoita kiinnostusta	5	Ei leiki - osoittaa kiinnostusta	6	Leikkii - aktiivisuus lisääntyy/vähenee	25	Leikkii - aloittaa nopeasti ja on aktiivinen	16	Leikkii - aloittaa erittäin nopeasti ja on hyvin aktiivinen	1
2b. LEIKKI 1 Tarttuminen	Ei tartu esineeseen	5	Ei tartu, nuuskii esinettä	12	Tarttuu esineeseen viiveellä tai etuhampailla	22	Tarttuu heti koko suulla	11	Tarttuu heti, nappaa esineen vauhdista	3
2c. LEIKKI 1 Puruote ja taisteluhalu	Ei tartu esineeseen	15	Tarttuu viiveellä - irrottaa/pitää, ei vedä vastaan	8	Tarttuu, vetää vastaan, mutta irrottaa ja tarttuu uudestaan/ <i>Korjallee otetta</i>	27	Tarttuu heti koko suulla, vetää vastaan kunnes TO irrottaa	3	Tarttuu heti koko suulla, vetää tempoo, ravistaa - kunnes TO irrottaa	
3a. TAKAA-AJO 1	Ei aloita	22	Aloittaa, mutta keskeyttää	11	Aloittaa etenemisen hitaasti, voi lisätä vauhtia, seuraa koko matkan saalista	16	Aloittaa kovalla vauhdilla päämäärähakuisesti, pysähtyy saaliille	4	Aloittaa heti kovalla vauhdilla juosten saaliin ohi, voi kääntyä saaliille	
3a. TAKAA-AJO 2	Ei aloita	35	Aloittaa, mutta keskeyttää	2	Aloittaa etenemisen hitaasti, voi lisätä vauhtia, seuraa koko matkan saalista	11	Aloittaa kovalla vauhdilla päämäärähakuisesti, pysähtyy saaliille	3	Aloittaa heti kovalla vauhdilla juosten saaliin ohi, voi kääntyä saaliille	2
3b. TARTTUMINEN 1	Ei kiinnostu saaliista/ <i>Ei juokse perään</i>	38	Ei tartu, nuuskii saalista	11	Tarttuu saaliiseen epäröiden tai viiveellä	4	Tarttuu heti saaliiseen, mutta irrottaa		Tarttuu heti saaliiseen, pitää sitä suussaan vähintään 3 sekuntia	
3b. TARTTUMINEN 2	Ei kiinnostu saaliista/ <i>Ei juokse perään</i>	41	Ei tartu, nuuskii saalista	6	Tarttuu saaliiseen epäröiden tai viiveellä	3	Tarttuu heti saaliiseen, mutta irrottaa	2	Tarttuu heti saaliiseen, pitää sitä suussaan vähintään 3 sekuntia	1
4. AKTIVITEETTITASO	Tarkkailematon, kiinnostumaton, passiivinen		Tarkkailevainen, rauhallinen, voi istua, seistä tai maata	13	Tarkkailevainen ja enimmäkseen rauhallinen, yksittäisiä toimintoja	26	Tarkkailevainen, toiminnot tai rauhattomuus lisääntyy vähitellen	14	Toiminnot vaihtelevat nopeasti osion aikana/ <i>Rauhaton koko ajan</i>	
5a. ETÄLEIKKI Kiinnostus	Ei kiinnostu avustajasta	1	Tarkkailee avustajaa, välillä taukoja	14	Kiinnostunut avustajasta, seuraa ilman taukoja	34	Kiinnostunut avustajasta, lähtöyrityksiä	4	Erittäin kiinnostunut avustajasta, toistuvia lähtöyrityksiä	
5b. ETÄLEIKKI Uhka/aggressio	Ei osoita uhkauseleitä	52	Osoittaa yksittäisiä (1-2) uhkauseleitä osion ensimmäisessä osassa	1	Osoittaa yksittäisiä (1-2) uhkauseleitä osion ensimmäisessä osassa		Osoittaa useampia uhkaus-eleitä osion ensimmäisessä osassa		Osoittaa useampia uhkauseleitä osion ensimmäisessä osassa.	
5c. ETÄLEIKKI Utelaisuus	Ei saavu avustajan luo	20	Saapuu linjalle aktiivisen avustajan luo	9	Saapuu piilossa olevan puhuvan avustajan luo	1	Saapuu avustajan luo epäröiden tai viiveellä	12	Saapuu avustajan luo suoraan ilman apua	11
5d. ETÄLEIKKI Leikkihalu	Ei osoita kiinnostusta	22	Ei leiki - osoittaa kiinnostusta	14	Leikkii - voi tarttua varovasti, mutta ei vedä	1	Tarttuu, vetää vastaan, voi irrottaa ja tarttua uudelleen	4	Tarttuu, vetää vastaan, ei irrota	12
5e. ETÄLEIKKI Yhteistyö	Ei osoita kiinnostusta	26	Kiinnostuu, mutta keskeyttää	2	On kiinnostunut leikkivästä avustajasta	16	Kiinnostuu leikkivästä ja passiivisesta avustajasta	4	Houkuttelee myös passiivista avustajaa leikkimään	5
6a. YLLÄTYS Pelko	Ei pysähdy tai pysähtyy nopeasti	4	Kyykistyy ja pysähtyy	18	Väistää kääntämättä pois katsettaan haalarista	24	Pakenee enintään 5 metriä	4	Pakenee enemmän kuin 5 metriä	3
6b. YLLÄTYS Puolustus/aggressio	Ei osoita uhkauseleitä	44	Osoittaa yksittäisiä uhkauseleitä	8	Osoittaa useita uhkauseleitä		Osoittaa useita uhkauseleitä ja muutamia hyökkäyksiä	1	Osoittaa useita uhkauseleitä ja hyökkäyksiä, voi purra	

6c. YLLÄTYS Uteliaisuus	Menee haalarin luo, kun se on laskettu maahan/ <i>Ei mene ajoissa</i>	8	Menee haalarin luo, kun ohjaaja puhuu kyykyssä ja houkuttelee koiraa	16	Menee haalarin luo, kun ohjaaja seisoo sen edessä	12	Menee haalarin luo, kun ohjaaja on edennyt puoliväliin	7	Menee haalarin luo ilman ohjaajan apua	10
6d. YLLÄTYS Jäljellejäävä pelko	Ei minkäänlaisia liikkumisnopeuden vaihtelua tai väistämistä	37	Pieni niaus tai liikkumisnopeuden vaihtelu jollain ohituskerralla	5	Pieni niaus tai nopeudenvaihtelu kerran, pienenee toisen ohituskerran jälkeen	4	Niaus tai nopeuden vaihtelu samanlaisina vähintään kahdella ohituskerralla	6	Voimakas pelko, voi lisääntyä jokaisella ohituskerralla	
6e. YLLÄTYS Jäljellejäävä kiinnostus	Ei osoita kiinnostusta haalariin	33	Pysähtyy, haistelee tai katselee haalaria yhdellä ohituskerralla	11	Pysähtyy, haistelee tai katselee haalaria väh. kahdella ohituskerralla	6	Puree haalaria tai leikkii sen kanssa, kiinnostus vähenee	2	Puree haalaria tai leikkii sen kanssa väh. kahdella ohituskerralla	
7a. ÄÄNIHERKKYYS Pelko	Ei pysähdy tai pysähtyy nopeasti	5	Kyykistyy ja pysähtyy	4	Väistää kääntämättä pois katsettaan	30	Pakenee enintään 5 metriä	6	Pakenee enemmän kuin 5 metriä	6
7b. ÄÄNIHERKKYYS Uteliaisuus	Ei mene katsomaan	2	Menee räminälaitteen luo kun ohjaaja puhuu kyykyssä ja houkuttelee koiraa	10	Menee räminälaitteen luo kun ohjaaja seisoo sen vieressä	8	Menee räminälaitteen luo kun ohjaaja on edennyt puoliväliin	9	Menee räminälaitteen luo ilman apua	22
7c. ÄÄNIHERKKYYS Jäljellejäävä pelko	Ei minkäänlaisia liikkumisnopeuden vaihteluita tai väistämistä	42	Pieni niaus tai liikkumisnopeuden vaihtelu jollain ohituskerralla	4	Pieni niaus tai nopeudenvaihtelu kerran, pienenee toisen ohituskerran jälkeen	2	Niaus tai nopeuden vaihtelu samanlaisina vähintään kahdella ohituskerralla	3	Voimakas pelko, voi lisääntyä jokaisella ohituskerralla	
7d. ÄÄNIHERKKYYS Jäljellejäävä kiinnostus	Ei osoita kiinnostusta räminälaitetta kohtaan	43	Pysähtyy, haistelee tai katselee laitetta yhdellä ohituskerralla	6	Pysähtyy, haistelee tai katselee laitetta väh. kahdella ohituskerralla	2	Puree laitetta tai leikkii sen kanssa, kiinnostus vähenee		Puree laitetta tai leikkii sen kanssa väh. kahdella ohituskerralla	
8a. AAVEET Puolustus/aggressio	Ei osoita uhkauseleitä	36	Osoittaa yksittäisiä uhkauseleitä	12	Osoittaa useita uhkauseleitä	3	Osoittaa useita uhkauseleitä ja muutamia hyökkäyksiä		Osoittaa uhkauseleitä ja useampia hyökkäyksiä	
8b. AAVEET Tarkkaavaisuus	Yksittäisiä vilkaisuja, ja sen jälkeen ei kiinnostusta/ <i>Ei kiinnostu lainkaan</i>	1	Katselee aaveita silloin tällöin	9	Tarkkailee aaveita, pitkiä taukoja, kumpaakin puolet ajasta tai koko ajan toista	21	Tarkkailee aaveita, lyhyitä taukoja	13	Tarkkailee molempia aaveita kokosion ajan	7
8c. AAVEET Pelko	On ohjaajan edessä tai sivulla	20	On enimmäkseen ohjaajan edessä tai sivulla, pientä välimatkanottoa	18	On enimmäkseen ohjaajan edessä tai sivulla, vaihtelee paon ja kontrollin välillä	6	On enimmäkseen ohjaajan takana, vaihtelee paon ja kontrollin välillä	4	Peruuttaa enemmän kuin tuluttimen mitan tai lähtee paikalta / <i>Pakenee</i>	3
8d. AAVEET Uteliaisuus	Menee katsomaan, kun ohjaaja on ottanut avustajalta hupun pois / <i>Ei mene ajoissa</i>	5	Menee katsomaan, kun ohjaaja puhuu avustajan kanssa ja houkuttelee koiraa	8	Menee katsomaan, kun ohjaaja seisoo avustajan vieressä	10	Menee katsomaan, kun ohjaaja on edennyt puoleenväliin	12	Menee katsomaan ilman apua	16
8e. AAVEET Kontaktinotto aaveeseen	Torjuu kontaktia/ <i>Ei mene ajoissa</i>	1	Hyväksyy avustajan tarjoaman kontaktin, mutta ei vastaa siihen		Vastaa avustajan tarjoamaan kontaktiin	2	Osoittaa itse kontaktia avustajaan	48	Innostunut a kontaktinottoa avustajaan, esim. hyppi tai vinkuu	
9a. LEIKKI 2 Leikkialu	Ei leiki - ei osoita kiinnostusta	17	Ei leiki - osoittaa kiinnostusta	5	Leikkii - aktiivisuus lisääntyy/vähenee	20	Leikkii - aloittaa nopeasti ja on aktiivinen	9	Leikkii - aloittaa erittäin nopeasti ja on hyvin aktiivinen	
9b. LEIKKI 2 Tarttuminen	Ei tartu esineeseen	18	Ei tartu, nuuskii esinettä	2	Tarttuu esineeseen viiveellä tai etuhampailla	21	Tarttuu heti kokosuulla	8	Tarttuu heti, nappaa esineen vauhdista	2
10. AMPUMINEN	Ei häirinyt, havaitsee nopeasti ja sen jälkeen täysin välinpitämätön	16	Häiritsevyyttä lisääntyy leikin/passiivisuuden aikana, sen jälkeen välinpitämätön	5	Kiinnostuu laukauksista, yleisöstä tms, mutta palaa leikkiin/passiivisuuteen	5	Keskeyttää leikin/passiiv., lukkiutuu yleisöä, laukauksia tms kohden, ei palaa leikkiin/passiivisuuteen	9	A Osoittaa pelkoa B Ohjaaja luopuu ampumisesta	13 3

Hämähäkkikaaviossa ihanneprofiili on punaisella ja 2015–2024 testattujen koirien keskiarvotulos sinisellä.

Suurin osa testatuista koirista on ystävällisiä ja hyväksyvät kontaktin, yhteistyön ja käsittelyn, muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta. Vieraan ihmisen kanssa leikkiminen lelulla repimällä ei ole kovin tyypillistä rodulle, joten beauceronit kyllä kiinnostuvat leikkivästä avustajasta, mutta eivät useinkaan voimakkaasti pyri tarttumaan tarjottuun leluun.

Takaa-ajo tilannetta kuvaavassa kohdassa 3 on nähtävissä, että noin puolet testatuista koirista lähtee kyllä liikkuvan kohteen perään, mutta testi toistettaessa enää vain kolmasosa yltyy takaa-ajoon. Vain muutama koira tarttuu saaliiseen.

Aktiviteettitasoa tarkastellessa suurin osa koirista on tarkkailevaisia, enimmäkseen rauhallisia. Äärituloksia ei ole saanut yksikään beauceron.

Etäleikissä beauceronit ovat kiinnostuneita etäällä olevasta testinohjaajasta ja näistä muutama osoittaa uhkouselkeitä. Yli puolet testatuista menee avustajan luo, mutta vain muutama pyrkii saamaan passiivista avustajaa leikkimään.

Yllätystilanteessa beauceron reagoi nopeasti eikä pyri pakenemaan tilanteesta, vain kahdeksan (15 %) testattua koira osoittaa uhkouselkeitä haalaria kohtaan. Yksikään koira ei kuitenkaan tartu haalariin. Beauceron mielellään hakee tukea ohjaajasta haalariin tutustumisessa, mutta todettuaan haalarin vaarattomaksi suurin osa beauceroneista ei osoita enää kiinnostusta haalariin.

Ääniherkkyyttä testatessa räminälaitteella toistuu beauceronin nopea reagointi ärsykkeeseen, mutta vain noin viidesosa reagoi voimakkaasti ja pakenee. Yli puolet ei tarvitse lainkaan tukea tai tarvitsee hieman tukea ohjaajalta räminälaitteen luo saapumiseen. Vain kaksi koira (4 %) ei mene laitteen luo lainkaan. Beauceronille tyypillisesti ei jää jäljelle jäävää pelkoa tai kiinnostusta, kun laite on todettu vaarattomaksi.

Tulosten perusteella aaveosiossa beauceron ei ilmennä lainkaan tai ilmentää vain hieman puolustuskäyttäytymistä. Yksikään beauceron ei saanut tarkastelu jaksolla arviota 4 tai 5 (Osoittaa useita uhkauselkeitä ja hyökkäyksiä) Mikä kertonee beauceronin kyvystä arvioida puolustuksen voimakkuutta koettuun uhkaan. Miltei kaikki seuraavat koko ajan tai miltei koko ajan aaveita ja pysyttelevät ohjaajan lähellä. Suurin osa (72 %) ottaa itse kontaktia aaveisiin osion lopussa ja vain viisi koira (9 %) jättäytyy tutustumasta aaveisiin kokonaan.

Noin puolet beauceroneista leikkii tai tarttuu leluun testin lopuksi.

Ampumiseen reagoimisessa MH luonnekuvauksen perusteella on beauceroneilla paljon hajontaa ja vain 16 (30 %) testattua koira ei häiriinny laukauksista ja sama määrä, 16 koira (30 %) on joko osoittanut pelkoa tai ohjaaja on luopunut ampumisesta. Loput testatut koirat jakaantuivat seuraavasti arvion 2 sai viisi koira (9 %), arvion 3 viisi koira (9 %) ja arvion 4 yhdeksän koira (17 %).

Jalostustoimikunnan laatima UUSI MH-luonnekuvauksen ihanneprofiili tavoiteohjelmakaudelle 2027–2036.

TAULUKKO 9 UUSI MH IHANNEPROFIILI

	1	koodi	2	koodi	3	koodi	4	koodi	5	koodi
1a. KONTAKTI Tervehtäminen	Torjuu kontaktia, murisee tai yrittää purra	H	Välttää kontaktia, väistää	E	Hyväksyy kontaktin vastaanotta siihen, ei väistä	I	Ottaa itse kontaktia tai vastaa siihen	I	Mielistelevä kontaktinotossa, hyppiä, vinkuu, haukkuu, jne.	E
1b. KONTAKTI Yhteistyö	Ei lähdän vieraan ihmisen mukaan / Ei kokeilla	E	Lähtee mukaan haluttomasti	N	Lähtee mukaan, mutta ei ole kiinnostunut TO:sta	I	Lähtee mukaan halukkaasti, kiinnostuu TO:sta	I	Lähtee mukaan hyvin innokkaasti, erittäin kiinnostunut TO:sta	N
1c. KONTAKTI Käsittely	A ei päästä käsittelemään B Torjuu murisemalla ja/tai yrittää purra	H H	Väistää tai hakee tukea ohjaajasta	E	Hyväksyy käsittelyn	I	Hyväksyy ja ottaa kontaktia	I	Hyväksyy ja vastaa liioitellulla kontaktilla	N
2a. LEIKKI 1 Leikkihalu	Ei leiki - ei osoita kiinnostusta	E	Ei leiki - osoittaa kiinnostusta	N	Leikkii - aktiivisuus lisääntyy/vähenee	N	Leikkii - aloittaa nopeasti ja on aktiivinen	I	Leikkii - aloittaa erittäin nopeasti ja on hyvin aktiivinen	I
2b. LEIKKI 1 Tarttuminen	Ei tartu esineeseen	E	Ei tartu, nuuskii esinettä	N	Tarttuu esineeseen viiveellä tai etuhampailla	N	Tarttuu heti koko suulla	I	Tarttuu heti, nappaa esineen vauhdista	I
2c. LEIKKI 1 Puruote ja taisteluhalu	Ei tartu esineeseen	E	Tarttuu viiveellä - irrottaa/pitää, ei vedä vastaan	N	Tarttuu, vetää vastaan, mutta irrottaa ja tarttuu uudestaan/ korjaillee otetta	N	Tarttuu heti koko suulla, vetää vastaan kunnes TO irrottaa	I	Tarttuu heti koko suulla, vetää tempoo, ravistaa - kunnes TO irrottaa	I
3a. TAKAA-AJO	Ei aloita	I	Aloittaa, mutta keskeyttää	I	Aloittaa etenemisen hitaasti, voi lisätä vauhtia, seuraa koko matkan saalistia	N	Aloittaa kovalla vauhdilla päämäärähakuisesti, pysähtyy saalistille	E	Aloittaa heti kovalla vauhdilla juosten saalin ohi, voi kääntyä saalistille	E
3b. TARTTUMINEN	Ei kiinnostu saalistia/Ei juokse perään	I	Ei tartu, nuuskii saalistia	I	Tarttuu saaliiseen epäröiden tai viiveellä	N	Tarttuu heti saaliiseen, mutta irrottaa	N	Tarttuu heti saaliiseen, pitää sitä suussa vähintään 3 sekuntia	E
4. AKTIVITEETTITASO	Tarkkailematon, kiinnostumaton, passiivinen	H	Tarkkailevainen, rauhallinen, voi istua, seistä tai maata	I	Tarkkailevainen ja enimmäkseen rauhallinen, yksittäisiä toimintoja	I	Tarkkailevainen, toiminnot tai rauhattomuus lisääntyy vähitellen	N	Toiminnot vaihtelevat nopeasti osion aikana/ Rauhanon koko ajan	H
5a. ETÄLEIKKI Kiinnostus	Ei kiinnostu avustajasta	E	Tarkkailee avustajaa, välillä taukoja	N	Kiinnostunut avustajasta, seuraa ilman taukoja	I	Kiinnostunut avustajasta, yksittäisiä lähtöyrityksiä	I	Erittäin kiinnostunut avustajasta, toistuvia lähtöyrityksiä	I
5b. ETÄLEIKKI Uhka/aggressio	Ei osoita uhkauseleitä	I	Osoittaa yksittäisiä (1-2) uhkauseleitä osion ensin. osassa	I	Osoittaa yksittäisiä (1-2) uhkauseleitä osion ensin. tai toisessa osassa	E	Osoittaa useampia uhkauseleitä osion ensin. osassa	E	Osoittaa useampia uhkauseleitä osion ensin. ja toisessa osassa.	H
5c. ETÄLEIKKI Utelaisuus	Ei saavu avustajan luo	E	Saapuu linjalle aktiivisen avustajan luo	N	Saapuu pillosa olevan puhuvan avustajan luo	I	Saapuu avustajan luo epäröiden tai viiveellä	N	Saapuu avustajan luo suoraan ilman apua	I
5d. ETÄLEIKKI Leikkihalu	Ei osoita kiinnostusta	E	Ei leiki - osoittaa kiinnostusta	E	Leikkii - voi tarttua varovasti, mutta ei vedä	N	Tarttuu, vetää vastaan, voi irrottaa ja tarttua uudelleen	I	Tarttuu, vetää vastaan, ei irrota	I
5e. ETÄLEIKKI Yhteistyö	Ei osoita kiinnostusta	E	Kiinnostuu, mutta keskeyttää	N	On kiinnostunut leikkivästä avustajasta	I	Kiinnostunut leikkivästä sekä passiivisesta avustajasta	I	Houkuttelee myös passiivista avustajaa leikkimään	I
6a. YLLÄTYS Pelko	Ei pysähdy tai pysähtyy nopeasti	I	Kyykistyy ja pysähtyy	I	Väistää kääntämättä pois katsettaan haalarista	N	Pakenee enintään 5 metriä	E	Pakenee enemmän kuin 5 metriä	H
6b. YLLÄTYS Puolustus/aggressio	Ei osoita uhkauseleitä	I	Osoittaa yksittäisiä uhkauseleitä	N	Osoittaa useita uhkauseleitä	E	Osoittaa useita uhkauseleitä ja muutamia hyökkäyksiä	H	Osoittaa useita uhkauseleitä ja hyökkäyksiä, voi purra	H
6c. YLLÄTYS Utelaisuus	Menee haalarin luo, kun se on laakettu maahan/Ei mene ajoissa	H	Menee haalarin luo, kun ohjaaja puhuu kyykyssä ja houkuttelee koira	E	Menee haalarin luo, kun ohjaaja seiloo sen edessä	N	Menee haalarin luo, kun ohjaaja on edennyt puoliväliin	N	Menee haalarin luo ilman ohjaajan apua	I
6d. YLLÄTYS Jäljellejäävä pelko	Ei minkäänlaisia liikkumisnopeuden vaihtelua tai väistämistä	I	Pieni niausu tai liikkumisnopeuden vaihtelu jollain ohituskerralla	N	Pieni niausu tai nopeudenvaihtelu kerran, pienenee toisen ohituskerran jälkeen	E	Niausu tai nopeuden vaihtelu samanlaisina vähintään kahdella ohituskerralla	E	Voimakas pelko, voi lisääntyä jokaisella ohituskerralla	H
6e. YLLÄTYS Jäljellejäävä kiinnostus	Ei osoita kiinnostusta haalarin	I	Pysähtyy, haistelee tai katselee haalaria yhdellä ohituskerralla	N	Pysähtyy, haistelee tai katselee haalaria väh. kahdella ohituskerralla	N	Puree haalaria tai leikkii sen kanssa, kiinnostus vähenee	N	Puree haalaria tai leikkii sen kanssa väh. kahdella ohituskerralla	N

7a. ÄÄNIHERKKYYS Pelko	Ei pysähdy tai pysähtyy nopeasti	I	Kyykistyy ja pysähtyy	I	Väistää kääntämättä pois katsettaan	N	Pakenee enintään 5 metriä	E	Pakenee enemmän kuin 5 metriä	H
7b. ÄÄNIHERKKYYS Utelaisuus	Ei mene katsomaan	H	Menee räminälaitteen luo kun ohjaaja puhuu kyykyssä ja houkuttelee koiraa	E	Menee räminälaitteen luo kun ohjaaja seisoo sen viereissä	N	Menee räminälaitteen luo kun ohjaaja on edennyt puoliväliin	N	Menee räminälaitteen luo ilman apua	I
7c. ÄÄNIHERKKYYS Jäljellejäävä pelko	Ei minkäänlaisia liikkumisnopeuden vaihteluita tai väistämistä	I	Pieni niius tai liikkumisnopeuden vaihtelu jollain ohituskerralla	N	Pieni niius tai nopeudenvaihtelu kerran, pienenee toisen ohituskerran jälkeen	E	Niius tai nopeuden vaihtelu samanlaisina vähintään kahdella ohituskerralla	E	Voimakas pelko, voi lisääntyä jokaisella ohituskerralla	H
7d. ÄÄNIHERKKYYS Jäljellejäävä kiinnostus	Ei osoita kiinnostusta räminälaitetta kohtaan	I	Pysähtyy, haistelee tai katselee laitetta yhdellä ohituskerralla	N	Pysähtyy, haistelee tai katselee laitetta väh. kahdella ohituskerralla	N	Puree laitetta tai leikkii sen kanssa, kiinnostus vähenee	E	Puree laitetta tai leikkii sen kanssa väh. kahdella ohituskerralla	E
8a. AAVEET Puolustus/aggressio	Ei osoita uhkauseleitä	I	Osoittaa yksittäisiä uhkauseleitä	I	Osoittaa useita uhkauseleitä	N	Osoittaa useita uhkauseleitä ja muutamia hyökkäyksiä	E	Osoittaa uhkauseleitä ja useampia hyökkäyksiä	H
8b. AAVEET Tarkkaavaisuus	Yksittäisiä vilkaisuja, ja sen jälkeen ei kiinnostusta/Ei kiinnostu lainkaan	H	Katselee aaveita silloin tällöin	E	Tarkkailee aaveita, pitkiä taukoja, kumpaakin puolet ajasta tai koko ajan toista	N	Tarkkailee aaveita, lyhyitä taukoja	I	Tarkkailee molempia aaveita koko osion ajan	I
8c. AAVEET Pelko	On ohjaajan edessä tai sivulla	I	On enimmäkseen ohjaajan edessä tai sivulla, pientä välimatkanottoa	N	On enimmäkseen ohjaajan edessä tai sivulla, vaihtelee paon ja kontrollin välillä	N	On enimmäkseen ohjaajan takana, vaihtelee paon ja kontrollin välillä	E	Peruuttaa enemmän kuin taluttimen mitan tai lähtee paikalta / Pakenee	H
8d. AAVEET Utelaisuus	Menee katsomaan, kun ohjaaja on ottanut avustajalta hupun pois / Ei mene ajoissa	H	Menee katsomaan, kun ohjaaja puhuu avustajan kanssa ja houkuttelee koiraa	E	Menee katsomaan, kun ohjaaja seisoo avustajan viereissä	N	Menee katsomaan, kun ohjaaja on edennyt puoleenväliin	N	Menee katsomaan ilman apua	I
8e. AAVEET Kontaktinotto aaveeseen	Torjuu kontaktia/ Ei mene ajoissa	H	Hyväksyy avustajan tarjoaman kontaktin, mutta ei vastaa siihen	N	Vastaa avustajan tarjoamaan kontaktiin	I	Ottaa itse kontaktia avustajaan	I	Innostunut kontaktinottoa avustajaan, esim. hyppii tai vinkuu	N
9a. LEIKKI 2 Leikkihalu	Ei leiki - ei osoita kiinnostusta	E	Ei leiki - osoittaa kiinnostusta	N	Leikkii - aktiivisuus lisääntyy/vähenee	N	Leikkii - aloittaa nopeasti ja on aktiivinen	I	Leikkii - aloittaa erittäin nopeasti ja on hyvin aktiivinen	I
9b. LEIKKI 2 Tarttuminen	Ei tartu esineeseen	E	Ei tartu, nuuskii esinettä	N	Tarttuu esineeseen viiveellä tai etuhampailla	N	Tarttuu heti koko suulla	I	Tarttuu heti, nappaa esineen vauhdista	I
10. AMPUMINEN	Ei häiriinny, havaitsee nopeasti ja sen jälkeen täysin välinpitämätön	I	Häiritsevyyttä lisääntyy leikin/passiivisuuden aikana, sen jälkeen välinpitämätön	N	Kiinnostuu laukauksista, yleisöstä tms, mutta palaa leikkiin/passiivisuuteen	N	Keskeyttää leikin/ passiiv., luikkiutu yleisöä, laukauksia tms kohden, ei palaa leikkiin/passiivisuuteen	E	A Osoittaa pelkoa B Ohjaaja luopuu ampumisesta	H H

Jalostustarkastus

Beauceroneille on kehitetty kotimaassaan Ranskassa oma testi (TAN TEST) kuvaamaan koiran ominaisuuksia ja ulkomuotoa. Testiin saa Ranskan rotuyhdistykseltä (Les amis du Beauceron) saman kaavakkeen käytettäväksi, jota käytetään kaikkialla maailmassa Ranskan lisäksi missä testejä järjestetään mm. Suomessa, Tšekissä, Belgiassa, Kanadassa ja USA:ssa. Suomessa testi suoritetaan samanlaisena kuin muissakin maissa Ranskan mallia tarkasti jäljitellen. Joten testitulokset ovat helposti ymmärrettävissä kansainvälisestikin. Ainoana erona Ranskan jalostustarkastukseen on yhteisampumisen poisjättäminen erinomaisen arvosanan saaneiden koirien keskuudessa, koska testistä ei voi Suomessa saada cotation arvoa, jolla koiran jalostusarvo Ranskassa mitataan. Korkein mahdollinen cotationarvo koiralle on ELITE A, jolloin myös koiran jälkeläisistä on oltava näyttöä testien valossa sekä koiran lonkkien kuvaustulostulos on A tai B. Jalostustarkastusta suoritettaessa kaikki osiot ovat samalla alueella ja koirat osallistuvat jonottaen jokaiseen pisteeseen vuorollaan.

Testi koostuu kolmesta osa-alueesta; luonteen testaus, mittaus, jossa koiran pään sekä rungon kaikki mittasuhteet kirjataan tarkasti ylös ja ulkomuodon arviointi kohta kerrallaan nenästä hännän päähän yksityiskohtaisesti arvosanoin bon, tres bon tai excellent.

Suomen Beauceron ry on järjestänyt kahden vuoden välein epävirallisen jalostustarkastuksen. Jalostustarkastuksen luonneosioon kuuluu käyttäytyminen ammuttaessa, vastaaminen uhkaan ja luoksepäästävyys. Luoksepäästävyyttä tarkastellaan myös jalostustarkastuksen muissa osioissa (ulkomuoto, mittaus) mm. mikrosirun tarkistamisella. Hyväksytyjen tulosten arviointiasteikko on 4–10. Jalostustarkastuksen luonneosuudessa on käytössä numerot 4-6 sekä 8-10, numero 5 ei ole käytössä. 4 ei toivottava, 6 tyydyttävä, 8 hyvä, 9–10 erinomainen. Jalostustarkastukseen on osallistunut vuosien varrella myös joitakin ulkomaisia koiria. Määrä on kuitenkin niin vähäinen, etteivät ne vaikuta juurikaan keskiarvoihin tai mediaaneihin.

Suomen Beauceron ry on järjestänyt epävirallisen jalostustarkastuksen kahden vuoden välein Poissulkien vuosi 2021 jolloin jalostustarkastusta ei voitu järjestää koronapandemian takia. Vuosina 2015, 2017, 2019, 2023 ja 2025 tarkastuksia järjestettiin viisi kertaa.

Vuosina 2015–2025 koiria osallistui jalostustarkastukseen 182 kertaa, mikä on 28 % saman ajanjakson rekisteröinneistä (660 kpl)

- 2015: 39 koiraa (22 narttua, 17 urosta)
- 2017: 36 koiraa (17 narttua, 14 urosta)
- 2019: 41 koiraa (21 narttua, 18 urosta)
- 2023: 43 koiraa (25 narttua, 10 urosta)
- 2025: 23 koiraa (10 narttua, 13 urosta)

Pentuja ja nuoria junioreita ei ole otettu mukaan listaukseen.

Jalostustarkastuksen suosio on kasvanut beauceronharrastajien keskuudessa, ja nykyään lähes kolmasosa kahden vuoden aikana rekisteröidyistä koirista testataan. Narttuja osallistuu tarkastukseen uroksia enemmän, mikä johtuu kasvattajien kiinnostuksesta jalostuskoiriinsa.

TAULUKKO 10 JALOSTUSTARKASTUKSEN LUONNEOSION PISTEET

vuosi	2025		2023		2019		2017		2015	
sukupuoli	uroks et	nartu t	uroks et	nartu t	uroks et	nartu t	uroks et	nartu t	uroks et	nartu t
kpl	12	10	10	24	18	21	14	17	17	22
yleisarvosana, mediaani	ex	ex	ex	ex	ex	ex	ex	ex	-	-
ampuminen, mediaani	8	6	9	9	8	9	8	8	8	9
ampuminen, keskiarvo	7,83	6,78	8,3	8	7,65	8,17	7,82	7,64	8,29	8,59
Puolustus, mediaani	8	6	8	6	8	8	8	8	8	8
Puolustus, keskiarvo	7,82	5,9	7	6,53	7,35	7,5	7,81	7,08	7,59	8,17
Luoksepäästävyys, mediaani	8	6	8	8	8	9	8	8	8	8,5
Luoksepäästävyys, keskiarvo	8,18	6,6	7,6	7,13	7,95	8,56	7,71	7,15	8,18	8,53

Ulkomuotoarvosanoja tarkastellessa kymmenvuotiskaudella on nähtävissä, ettei ulkomuodon suhteen yleisarvosanassa ole tapahtunut muutoksia ja ulkomuodon arvosanana on pysynyt EX, erinomainen. Keskiarvoja tarkastellessa ampumisessa on nähtävissä uroksilla tilanteen pysyneen suhteellisen stabiilina, nartuilla sen sijaan on laukausten sietokyky heikentynyt vuodesta 2019. Puolustusosiossa ei uroksilla ole tapahtunut juurikaan muutoksia, mutta nartuilla puolustushalun lasku on nähtävissä koko tarkastelujakson ajan. Luoksepäästävyyydessä uroksilla on ollut vaihtelua vuosien mukaan, mutta narttujen luoksepäästävyys on laskussa.

Luonne näyttelyiden valossa

Kts. kohta 4.4.2

Erot eri maiden populaatioiden välillä

Beaucenpaimenkoira on vahvasti ranskalainen rotu ja jalostus pohjautuu hyvin suurelta osin tuonteihin kaikissa rotua harrastavissa maissa. Luonne-eroja eri maiden populaatioiden välillä ei voida havaita.

4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet

Rodun alkuperäinen käyttö

Rodun luonnetta tarkastellessa on hyvä huomioida rodun vuosisatoja vanha historia ja käyttötarkoitus. Beaucenpaimenkoira on ollut sekä laumaa ajava paimen että myös vartioiva ja suojeleva koira. Leimaa antavaa on tyyppillinen vartiointi- ja puolustushalu. Beaucenpaimenkoirien paimennus- ja vartiointitehtäviin tarvittavat ominaisuudet ovat olleet rodun keskeisin alkuperäinen jalostusperuste.

Beaucenpaimenkoira on luonteeltaan vilkas ja toiminnanhaluinen ja se on kohtuullisen helposti koulutettavissa moniin eri harrastelajeihin. Koulutusmenetelmät ja oppimismotivointi eivät välttämättä ole yhtä helppoja tai kaavamaisesti toteutettavissa kuin joillekin muille paimenkoiraroduille. Beaucenpaimenkoirien puolustustaipumus ei ole yliampuvaa, mutta se on reaktiona usein ensisijainen muihin reaktiotapoihin nähden. Vasta kokemus, varmuus ja ennen kaikkea turvallisuudentunne luottamuksesta ohjaaajan muuttaa tätä järjestystä. Henkisesti kuormittavissa tai ristiriitatilanteissa beaucenpaimenkoiralle luonteenomaista on ensisijaisesti oman lauman (ohjaaja, omistaja, perheenjäsen) turvallisuudesta huolehtiminen.

Beaucenpaimenkoirat soveltuvat monipuoliseen harrastuskäyttöön luonteensa puolesta erinomaisesti. Paimenkoira on toiminut paimenen kumppanina, toteuttanut paimenen ohjeita ja lukenut laumaa. Beaucenpaimenkoira tarvitsee luotettavan, oikeudenmukaisen ja määrätietoisen ohjaajan. Varsinkin vahvan puolustustaipumuksen omaavilla koirilla ohjaajan toiminnan merkitys korostuu. Kun ohjaajan ja koiran välillä on luottamuksellinen suhde, koira on rauhallinen ja rohkea ja työskentelee mielellään yhteistyössä ohjaajansa kanssa. Tällöin beaucenpaimenkoira on nöyrä ja pehmeä ohjaajaansa kohtaan ja helposti palkittavissa ja motivoitavissa.

Käyttöominaisuuksien säilyttäminen

Paimennus ja vartiointi on beaucenpaimenkoirien alkuperäinen tehtävä. Toimiminen karjan kanssa edellyttää kuuliaisuutta, hyvää hermorakennetta ja toimintakykyä.

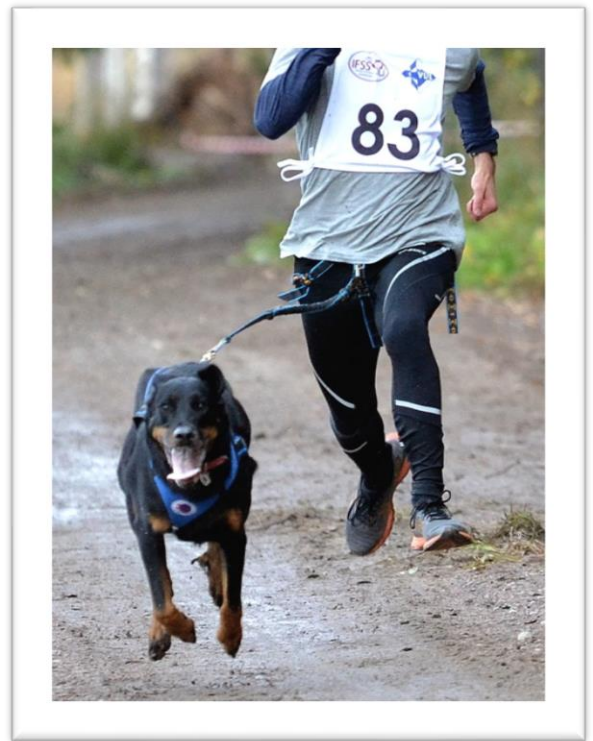
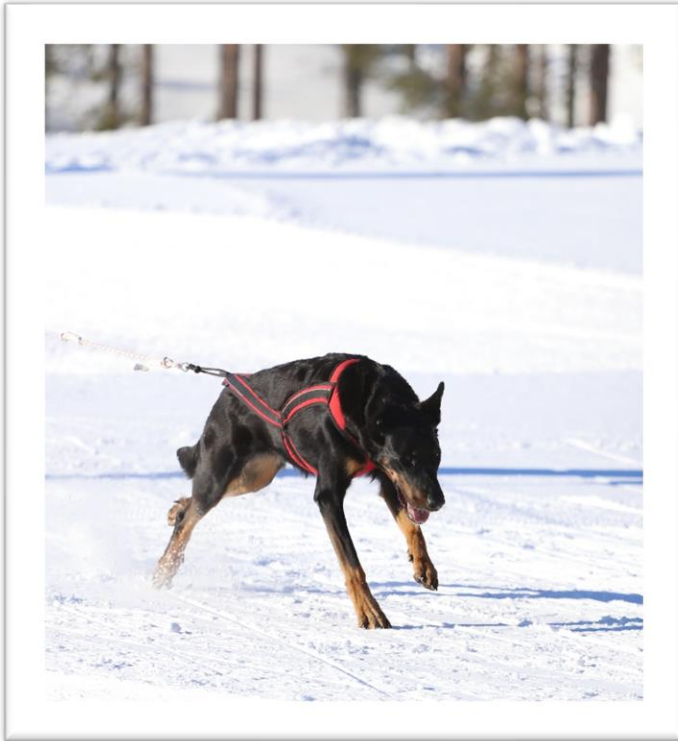
Kokeet

Koiran koulutettavuutta voidaan arvioida palveluskoirakoetulosten perusteella ja paimennusominaisuuksia paimennustaipumustestin, paimennuskokeiden tai työkäytön avulla. Nykyään myös Suomen Kennelliiton paimennuskokeet ovat avoimia beaucenpaimenkoirille. Suomessa on järjestetty muutaman kerran ranskalaistyyppisiä paimennustaipumustestejä (CANT) sekä nykyään järjestetään vuosittain Suomen Kennelliiton alaisia PAIM-T paimennustaipumuskokeita. Rodun käyttöominaisuudet Suomessa eivät eroa rodun kotimaan Ranskan tai muiden Keski-Euroopan maiden tilanteesta, koska edelleenkin suuri osa jalostuskoirista on ulkomaisia tai tuontikoiria ja Suomeen ei ole kehittynyt varsinaisesti omaa kantaa.

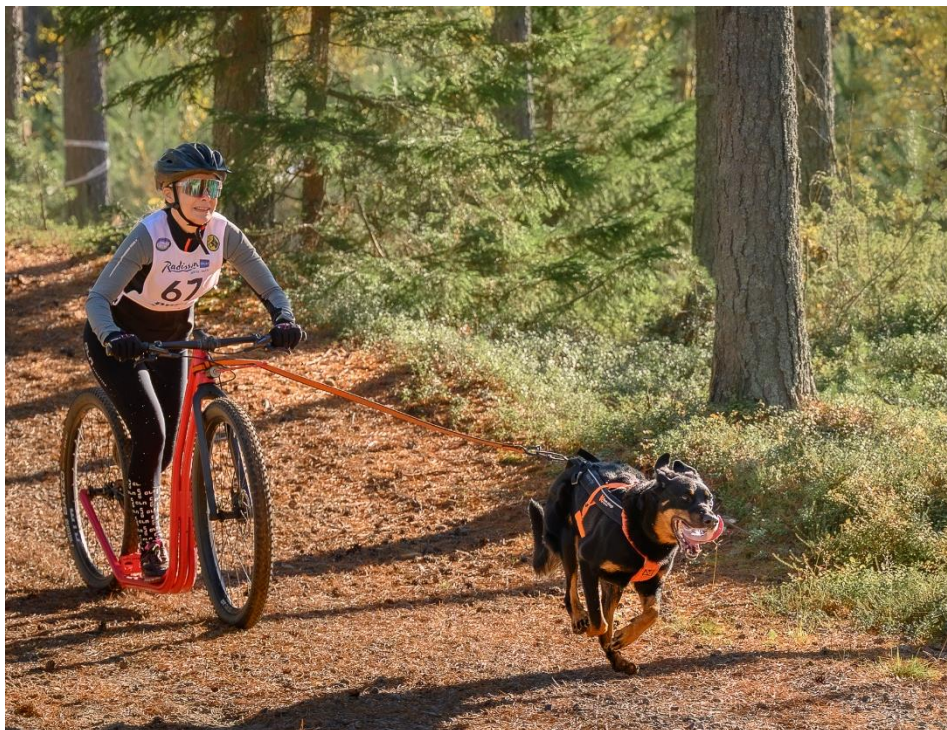
Beauceroneilla on kilpailuoikeus kansallisissa TS-paimennuskokeissa, sekä FCI:n kansainvälisissä TS-paimennuskokeissa. Beauceron kuuluu FCI:n työkoirarotujen listalle, joten se voi vastaanottaa kansainvälisiä paimennuskoe sertifikaatteja (FCI-CACITR). Koira saa Suomen paimennusvalion arvon, kun sillä on 3x erinomainen (ERI) paimennuskokeen (PAIM) ylimmästä luokasta vähintään kahdelta eri tuomarilta. Edellisen lisäksi koiran tulee saada näyttelystä vähintään laatuarvostelumaininta 'hyvä' (H) vähintään 15 kk ikäisenä (NUO).

Suomessa beaucenpaimenkoirilla on kilpailuoikeus kansallisissa ja FCI:n kansainvälisissä palveluskoirakokeissa. Käyttövalion arvon (FI KVA) edellytyksenä on 3 kpl ylimmän luokan 1. palkintoa tai vähintään arvosana ”erittäin hyvä”, joka on vähintään 90 % kokeen maksimipistemäärästä, samasta palvelus- tai pelastuskoirakoe- lajista (IPOR). Tulosten pitää olla vähintään kahden eri kalenterivuoden ajalta ja vähintään kahdelta eri tuomarilta. Edellisen lisäksi koiran tulee saada näyttelystä vähintään laatuarvostelumaininta 'hyvä' (H) vähintään 15 kk ikäisenä (NUO).

Suomen Muotovalion arvoa varten tarvitaan hyväksytty tulos palveluskoira- tai pelastuskoirakokeiden alimmasta luokasta (ei käyttäytymis- tai soveltuvuuskokeesta) tai luokanvaihtoon oikeuttava tulos paimennuskokeen alimmasta luokasta (ei esikoe). Sekä kolme sertifikaattia näyttelystä, joista yksi yli 24kk ikäisenä.

Vetolajeissa Kuvat: Mari Moisala, (at)fotosbyjonna ja Minna Virtanen

2010-luvulla beauceronien palveluskoirakoekäynnit lisääntyivät merkittävästi. Suosituimpia lajeja olivat PK-haku ja PK-jälki, jotka ovat säilyttäneet asemansa rodun vahvimpina palveluskoiralajeina myös 2020-luvulla. Suojelukokeiden koekäynnit puolestaan loppuivat vuoden 2015 jälkeen. Viime vuosina palveluskoiralajeissa aktiivisuus on kokonaisuutena hieman laskenut, ja myös BH-koekäynnit ovat vähentyneet. Toisaalta PK-etsintäkokeiden määrä on kasvanut, ja rodun harrastajat ovat löytäneet innostuksen pelastuskoiralajeista, joiden suosio on noussut tasaisesti.

Lisäksi rally-toko on viime vuosina kasvattanut selvästi suosiotaan, ja siitä on muodostunut monelle beauceron-harrastajalle matalan kynnyksen, mutta silti tavoitteellinen harrastuslaji.

Vetohiihto on beauceronien keskuudessa ollut jo pitkään suosittu ja rodulle hyvin sopiva laji. Vuosien 2020–2021 notkahdus palveluskoiraliiton alaisissa kokeissa selittyy osin lumeen liittyvillä olosuhdehaasteilla sekä koronapandemian vaikutuksilla; vuonna 2021 kirjattiin vain kaksi koekäyntiä.

Toiminta palautui kuitenkin nopeasti hyvälle tasolle, ja uusia harrastajia on tullut mukaan lajin pariin.

Paimennuskokeissa harrastajamäärät ja koekäynnit ovat kasvaneet huomattavasti. Paimennus onkin viime vuosina noussut yhdeksi rodun suosituimmista harrastuslajeista.

Beauceroneilla on osallistuttu SM-tason kilpailuihin lähes vuosittain, ja rodulla on myös saavutettu menestystä eri lajeissa. SM-kisoissa on viime vuosina startattu beauceronin kanssa mm. palveluskoiralajeissa, paimennuksessa, rally-tokossa ja valjakkohiihdossa.

Rodun ominaisuudet tukevat monipuolista käyttöä. Beauceron on rotuna erittäin käyttökelpoinen ja motivoitunut työskentelijä. Se on helposti motivoitavissa, taistelunhaluinen, itsenäinen, keskittymiskykyinen ja hyvin ohjattava. Nämä ominaisuudet tekevät siitä erinomaisen koiran palveluskoiralajeihin, paimennukseen ja muihin aktiviteetteihin.

Tarkastelujaksolla on saavutettu seuraavat valionarvot:

Suomen Muotovalio: 33 kpl

Suomen Käyttövalio: 4 kpl

Suomen Tottelevaisuusvalio: 3 kpl

Suomen Agilityvalio: 1 kpl

Suomen Käyttövalio (palveluskoirien etsintäkoe): 1 kpl

Suomen Käyttövalio (pelastuskoirakoe): 1 kpl

Suomen Paimennusvalio: 2 kpl

Ruotsin Paimennusvalio: 1 kpl

Suomen Rally-tokovalio: 2 kpl

Suomen Vesipelastusvalio: 1kpl

VEPE Kuva: Minna Virtanen

AGILITY Kuva: Minna Virtanen

Beauceronien koekäynnit 2016–2024

TAULUKKO 11 BEAUCERONIEN KOEKÄYNNIT 2016 - 2024

Koe käynnit vuosina 2016-2024

BH/ käyt- täytymis- koe	hyväksytyt	hylätyt	käynnit yhteensä	IGP/suoje- lukoe	IGP1	IGP2	IGP3	Käynnit yhteensä	Viestikoe	VK1	VK2	VK3	Käynnit yhteensä
2016	22	0	22	2016				0	2016	1	1	0	4
2017	10	2	12	2017				0	2017	0	0	1	2
2018	16	1	17	2018				0	2018	0	0	0	1
2019	12	1	13	2019				0	2019	0	0	0	0
2020	6	3	9	2020				0	2020	0	0	0	0
2021	7	4	11	2021				0	2021	0	0	0	0
2022	8	0	8	2022				0	2022	0	0	0	0
2023	5	0	5	2023				0	2023	0	0	0	0
2024	3	0	3	2024				0	2024	0	0	0	0
yht	89	11	100	yht	0	0	0	0	yht	1	1	1	7

Suojelukokeissa ei ole vuosien 2016–2024 ollut yhtään koekäyntiä

Hakukoe	HK1	HK2	HK3	Käynnit yhteensä
2016	3	1	7	26
2017	4	2	7	31
2018	2	3	3	18
2019	2	3	7	20
2020	0	0	3	13
2021	0	0	1	4
2022	2	0	1	10
2023	2	1	0	13
2024	2	0	0	5
Yht	17	10	29	140

Jälkikoe	JK1	JK2	JK3	Käynnit yhteensä
2016	2	1	4	19
2017	2	2	3	17
2018	2	1	6	16
2019	0	1	1	7
2020	0	0	3	4
2021	1	0	0	7
2022	2	2	1	18
2023	2	1	1	14
2024	1	0	1	12
yht	12	8	20	114

Etsintäkoe	EK1	EK2	EK3	käynnit yhteensä
2016	1	1	0	2
2017	0	0	3	4
2018	3	1	1	7
2019	0	1	2	3
2020	1	1	0	3
2021	0	0	3	5
2022	3	1	3	8
2023	0	1	0	3
2024	1	1	0	5
Yht	9	7	12	40

2024 HK1 B tottelevaisuus 4 koekäyntiä joista 2 HK1 tulosta

2024 JK1 B tottelevaisuus 1 koekäynti joista JK1 tulos

Erikoisjälki koe	FCI-IFH1	FCI-IFH2	Käynnit yhteensä
2016	0	1	1
2017	0	0	5
2018	3	0	5
2019	0	0	1
2020	1	1	5
2021	3	1	10
2022	0	3	4
2023	3	0	3
2024	0	0	0
yht	10	6	34

PAIM-T/ Paimennus- taipumusko- e	käynnit
2016	1
2017	1
2018	1
2019	8
2020	19
2021	15
2022	9
2023	15
2024	22
yht	

PAIM-E/ Paimennus- esikoe	käynnit	keskeyty- neet
2016	2	1
2017	2	2
2018	0	0
2019	5	1
2020	2	0
2021	0	0
2022	3	1
2023	3	1
2024	3	0
yht	20	6

PAIM/ paimennus- koe	Paim-1	Paim-2	Paim-3	Käynnit yhteensä
2016	7	4	7	19
2017	1	0	7	9
2018	0	0	7	8
2019	6	0	1	7
2020	6	0	0	9
2021	3	6	0	12
2022	2	0	11	16
2023	4	7	12	30
2024	2	1	13	23
yht	31	18	58	133

PEHA/ pelastuskoi- rakoe haku	PEHA käynnit	koulutus- tunnukset yht
2016	4	1
2017	1	1
2018		
2019		
2020		
2021		
2022		
2023		
2024		
yht	5	2

PEJÄ/ Pelastus- koirakoe jälki	PEJÄ käynnit	koulutus- tunnukse tyht
2016	1	0
2017	3	0
2018		
2019		
2020		
2021		
2022		
2023		
2024		
yht	4	0

IPOR/ raunio	IPOR käynnit	IPOR koulutus- tunnukset yht
2016	0	0
2017	1	0
2018	1	1
2019		
2020		
2021		
2022		
2023		
2024		
yht	2	1

PEKO-T/ Pelastuskoir- akoe	PEKO-T käynnit	PEKO-T koulutus- tunnukset yht
2016		
2017		
2018	2	2
2019	3	0
2020	3	2
2021	5	4
2022	9	4
2023	3	1
2024	1	1
yht	26	14

PERA/ pelastuskoi- rakoe rauniot	PERA käynnit	koulutus- tunnukset yht
2016	1	0
yht	1	0

IPOR/ haku	käynnit	koulutus- tunnukse tyht
2018	2	1
yht	2	1

koiratanssi	tulokset	käynnit yhteensä	koulutus- tunnus
2016-2024	7	20	1 kpl FS1

RTK/ Rallytoko	ALO tulos	AVO tulos	VOI tulos	MES tulos	käynnit yhteensä	TOKO/ tottelevai suuskoe	ALO tulos	AVO tulos	VOI tulos	EVL tulos	käynnit yhteensä
2016-2024	183	128	69	86	653	2016-2024	149	66	8	13	282
koulutus- tunnukset	RTK1 57 kpl	RTK2 39 kpl	RTK3 21 kpl	RTK4 0kpl	koulutus- tunnukset yht 117 kpl	koulutus- tunnukset	TK1 25 kpl	TK2 5 kpl	TK3 0 kpl	TK4 1 kpl	koulutus- tunnukset yht 31 kpl

Vetohiihto 2015–2024

N naru										
	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
N naru	<u>11 tulosta</u>	<u>8 tulosta</u>	<u>7 tulosta</u>	<u>1 tulosta</u>	<u>3 tulosta</u>	<u>7 tulosta</u>	<u>8 tulosta</u>	<u>11 tulosta</u>	<u>9 tulosta</u>	<u>12 tulosta</u>
Yhteensä	11 tulosta	8 tulosta	7 tulosta	1 tulosta	3 tulosta	7 tulosta	8 tulosta	11 tulosta	9 tulosta	12 tulosta
N 50 naru										
N 50 naru				<u>1 tulosta</u>	<u>1 tulosta</u>		<u>2 tulosta</u>			
Yhteensä	1 tulosta	2 tulosta	1 tulosta	1 tulosta	4 tulosta	1 tulosta	2 tulosta	2 tulosta	2 tulosta	0 tulosta
M naru										
M naru						<u>1 tulosta</u>	<u>1 tulosta</u>	<u>2 tulosta</u>		
Yhteensä	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	1 tulosta	1 tulosta	2 tulosta	0 tulosta	0 tulosta
M 50 naru										
M 50 naru	<u>1 tulosta</u>	<u>2 tulosta</u>	<u>1 tulosta</u>							
Yhteensä	1 tulosta	2 tulosta	1 tulosta	1 tulosta	4 tulosta	1 tulosta	2 tulosta	2 tulosta	2 tulosta	0 tulosta
Sprintti N										
Sprintti N					<u>2 tulosta</u>			<u>2 tulosta</u>	<u>1 tulosta</u>	
Sprintti M					<u>1 tulosta</u>	<u>1 tulosta</u>			<u>1 tulosta</u>	
Yhteensä	1 tulosta	2 tulosta	1 tulosta	1 tulosta	4 tulosta	1 tulosta	2 tulosta	2 tulosta	2 tulosta	0 tulosta
N 45 naru										
N 45 naru								<u>1 tulosta</u>	<u>2 tulosta</u>	
Yhteensä	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	1 tulosta	2 tulosta	0 tulosta
M 45 naru										
M 45 naru								<u>3 tulosta</u>	<u>1 tulosta</u>	
Yhteensä	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	3 tulosta	1 tulosta	0 tulosta
Yhteensä	12 tulosta	10 tulosta	8 tulosta	2 tulosta	7 tulosta	9 tulosta	11 tulosta	19 tulosta	14 tulosta	12 tulosta

VEPE 2015- 2024

VOI										
	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
VOI1	1 tulosta	1 tulosta		1 tulosta		2 tulosta				
VOI2						1 tulosta				
VOI3	1 tulosta	1 tulosta	1 tulosta			3 tulosta	2 tulosta			
VOI0	2 tulosta	1 tulosta	1 tulosta			1 tulosta	3 tulosta			
VOI-										
Yhteensä	4 tulosta	3 tulosta	2 tulosta	1 tulosta	0 tulosta	7 tulosta	5 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta

AVO										
	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
AVO1							3 tulosta	2 tulosta		2 tulosta
AVO2							2 tulosta			3 tulosta
AVO3						2 tulosta	4 tulosta	5 tulosta		
AVO0						2 tulosta		1 tulosta		1 tulosta
AVO-							3 tulosta			
Yhteensä	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	4 tulosta	12 tulosta	8 tulosta	0 tulosta	6 tulosta

ALO										
	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
ALO1	1 tulosta	2 tulosta				2 tulosta	3 tulosta	5 tulosta	4 tulosta	1 tulosta
ALO2							1 tulosta	1 tulosta	1 tulosta	
ALO3	1 tulosta	1 tulosta		2 tulosta		4 tulosta	2 tulosta	1 tulosta		
ALO0	1 tulosta	1 tulosta		1 tulosta						
ALO-								1 tulosta		
Yhteensä	3 tulosta	4 tulosta	0 tulosta	3 tulosta	0 tulosta	6 tulosta	6 tulosta	8 tulosta	5 tulosta	1 tulosta

SOVE										
	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
SOVE1	1 tulosta	3 tulosta	1 tulosta			1 tulosta	4 tulosta	1 tulosta	5 tulosta	
SOVE0							2 tulosta			
SOVE-										
Yhteensä	1 tulosta	3 tulosta	1 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	1 tulosta	6 tulosta	1 tulosta	5 tulosta	0 tulosta
Yhteensä	8 tulosta	10 tulosta	3 tulosta	4 tulosta	0 tulosta	18 tulosta	29 tulosta	17 tulosta	10 tulosta	7 tulosta

PK SM-kisoissa kuvat: Sporttirakki

Hyötykoira-, virka- tai muu työkäyttö

Poliisilla, tullilla tai rajalla ei beaucenpaimenkoiria tällä hetkellä ole. Hyötykäytössä olevista koirista ei ole kirjanpitoa. Tiedon kerääminen arjen käyttökoirista palvelisi tietoisuutta käyttöominaisuuksista. Käytännön paimenet eivät kuitenkaan usein osallistu taipumustesteihin tai kokeisiin. VIRTA-tarkastuksen on läpäissyt useita

beauceroneja ja niitä käytetään henkilöetsintätehtävissä ja voidaan käyttää myös poliisin apuna virka-aputehtävissä.

Alkuperäiset, rodunomaiset käyttäytymistarpeet ja niiden täyttäminen

Beaucenpaimenkoira on aktiivinen, älykäs ja työorientoitunut rotu, jonka hyvinvointi edellyttää monipuolista fyysistä ja henkistä aktivoitua. Pelkkä liikunta yksin ei välttämättä riitä täyttämään rodun tarpeita, vaan koira tarvitsee tehtäviä, joissa se saa käyttää oppimiskykyään, ongelmanratkaisuaan ja yhteistyöhaluaan. Mielekästä tekemistä voivat tarjota esimerkiksi tottelevaisuusharjoittelu, palveluskoiralajit, paimennus tai muut harrastukset, joissa koira pääsee hyödyntämään luontaista työmotivaatiotaan.

Vaikka beaucenpaimenkoira tarvitsee säännöllistä toimintaa ja mahdollisuuden käyttää sekä kehoaan että älyään, sen ei ole tarkoitus olla jatkuvasti toiminnassa. Rotu on luonteeltaan tasapainoinen ja kykenee myös rauhoittumaan ja lepäämään. Hyvin koulutettuna ja riittävästi aktivoituna beauceron on kotona rauhallinen, huomaamaton ja miellyttävä kumppani.

Beaucenpaimenkoiralla on vahva vartiointivietti ja luontainen halu suojella omaa laumaansa ja aluettaan. Se on tarkkaavainen ympäristönsä muutoksista ja ilmoittaa vierailijoista tyypillisesti haukkumalla. Monet yksilöt ottavat vartiointitehtävän vakavasti erityisesti ollessaan yksin kotona. Tämän ominaisuuden hallinta edellyttää johdonmukaista sosiaalistamista ja koulutusta jo nuoresta iästä alkaen. Rodulla on säilynyt vahvana paimennusvietti, joka ilmenee haluna ohjata ja hallita liikkuvia kohteita, kuten eläimiä tai toisinaan myös ihmisiä. Tämä käyttäytyminen on osa rodun alkuperäistä käyttöä ja voidaan kanavoida hallitusti esimerkiksi paimennusharjoitteluun tai muihin harrastusmuotoihin.

Beauceron on itsenäinen, mutta tiiviisti ohjaajaansa sitoutuva rotu. Se seuraa omistajansa liikkeitä tarkkaavaisesti ja toimii, usein oma-aloitteisesti, kuitenkin kadottamatta yhteyttä ihmiseensä. Johdonmukaisella kasvatuksella, riittävällä aktivoinnilla ja selkeillä rajoilla rodun erinomainen työskentelyhalu ja tasapainoinen luonne pääsevät oikeuksiinsa

4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen

Selkeää eroa narttujen ja urosten käyttäytymisessä ei rodussa ole. Sukupuoliaggressiota esiintyy joskus sekä uroksissa että nartuissa, mutta kyseessä on yksilöominaisuus eikä niinkään sukupuoleen liittyvä ominaisuus. Tämän hetken kannasta omistajille suunnatussa kyselyssä todetaan, että koirat tulevat yleisesti ottaen toimeen vastakkaisen sukupuolen kanssa, mutta sosiaalisuudessa saman sukupuolisten koirien kanssa vaihtelua on enemmän. Useissa roduissa narttuja pidetään helpompina koirina kuin uroksia. Beaucenpaimenkoiralla kyse on enemmän yksilöstä kuin sukupuolesta, narttu saattaa olla itsepäinen ja pippurinen, uros rento ja rauhaa rakastava. Joillain yksilöillä voi olla erittäin voimakas taipumus suojella perheen heikoimpia jäseniä, erityisesti lapsia. Luonnekyselyn perusteella suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että beaucenpaimenkoira on arkielämään sopeutuva eikä rodussa ole huolestuttavasti eroahdistusta, käytöshäiriöitä, pelkoja tai aggressiivista käytöstä.

Astutus sujuu yleensä luontaisesti ja helposti. Nuorilla ja kokemattomilla uroksilla saattaa intoa olla enemmän kuin taitoa ja silloin saatetaan tarvita lähinnä henkistä apua, jotta maltti löytyy. Nartuilla ilmenee hyvin harvoin urokseen kohdistuvaa aggressiota, mikäli ajankohta on oikea. Joissakin tapauksissa luontainen astutus ei suju. Astumishaluttomuus tai -kyvyttömyys ei ole keinosiemennys peruste. Olipa kyse puutteellisesta libidosta, puuttuvasta rohkeudesta tai elimellisestä syystä (esim. selkäkipu), ei tällaista urosta tule käyttää. Yleisesti narttujen synnytykset sujuvat hyvin ja ne hoitavat pentunsa hyvin.

Beaucenpaimenkoira on rakenteeltaan liioittelematon ja terveydeltään perusterve rotu. Käytösongelmia ilmetessä on hyvä tutkia koira eläinlääkärin toimesta esim. röntgenkuvaus / terveystarkastus kipujen pois sulkemiseksi. Mikäli löydöksiä on, tulisi ne tallentaa jalostustietojärjestelmä koiranettiin sekä Suomen Beauceron ry:n ylläpitämään terveystietokantaan.

4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista sekä niiden korjaamisesta

Beaucenpaimenkoira on useimmiten tasapainoinen koira, jota eivät tavalliset elämään liittyvät asiat järkytä. Tilanteen ylläpitämiseksi tulee jalostuksessa välttää liiallista pehmeyttä, terävyyttä, kohtuutonta vilkkautta sekä hermostuneita tai ääniarkuudesta kärsiviä koiria. Arkaa, aggressiivista tai ääniherkkää koiraa ei tule käyttää jalostukseen.

Luonneosioita tarkastellessa on beauceron on pääsääntöisesti ystävällinen vieraita ihmisiä kohtaan. Beauceronin hermorakenne ei vastaa luonnetestin ihannetta +3 tasapainoinen ja suurin osa koirista on hieman rauhattomia. Tasapainoisien koirien löytyminen jalostukseen voi olla haastavaa populaation koon huomioon ottaen, vaikka siihen olisikin hyvä pyrkiä yhdistelmiä valitessa. Toimintakyvyssä beauceronien luonteissa on parannettavaa ja suurin osa koirista sai toimintakyvystä kohtuullinen tai kohtuullisen pieni ihanteen ollessa hyvä, jonka saavutti huolestuttavan pieni määrä, vain 13 %, testatuista. Puolustushalun

vähentäminen on huomattavissa ja jalostuksessa on hyvä suosia koiria, joiden toimintakyky ja hermorakenne on hyvä sekä puolustushalu on tasapainossa uhasta palautumisen kanssa ja koira on ihmistä kohtaan ystävällinen ja avoin.

Tiedon saamiseksi olisi tärkeää, että koiria testattaisiin enemmän ja rodun mahdollisia ongelmakohtia voidaan seurata tarkemmin. Vuosilta 2015–2024 on testattu luonnetestillä vain 26 % rekisteröidyistä ja MH-luonnekuvauksella vain 8 %, joten tietomäärä on vähäinen rodun populaatioonkin nähden. Kasvattajien toivoisi patistavan kasvattiansa omistajia osallistumaan edes yhteen luonneominaisuuksia mittaavaan testiin tai kuvaukseen edes kerran koiran elinaikana (MH, LT tai jalostustarkastus).

Omistajille suunnattu terveys ja luonneominaisuuksia kartoittava kysely on tärkeä apuväline kartoittaessa rodun tilaa. Sen perusteella ilahduttavan suuri osa vastaajista ei pitänyt koiriaan pelokkaina arkielämää tai kovia ääniä kohtaan, joten suuntaus on parempaan. Pääasiassa rotu vastasi omistajien odotuksia hyvin. Beauceronin sosiaalisuus vastakkaista ja samaa sukupuolta olevien koirien kanssa on parantunut entisestään, vaikka edelleen parannettavaa on.

Beauceronin käyttö harrastuskoirana on laskenut, joten rotua pitäisi tuoda esille mainiona monitoimikoirana, jonka kanssa harrastuksissa eteneminen ei välttämättä ole yhtä nopeaa kuin valtarotujen, mutta jonka kanssa voi tehdä pääasiassa mitä tahansa.

Paimenessa. Kuva Jaana Kinnunen

4.3 TERVEYS JA LISÄÄNTYMINEN

PEVISA-ohjelman voimaantulo vuosi sekä ohjelman muutokset

Rodun vakiinnuttua Suomeen 1990-luvulla liitettiin pian myös PEVISA-ohjelmaan. Alussa ohjelma pohjautui tiedon kartuttamiseen lonkista ja kyynärnivelistä (tutkimus rekisteröinnin ehtona). 2000-luvulla lonkkien suhteen ohjelmaan lisättiin rekisteröinnin rajoitusehto, molempien vanhempien lonkkien tulee olla C tai parempi. Rotukohtaisten erityisehtojen mukaan ulkomaisilta koirilta ei vaadita kyynärniveltutkimusta.

2017 PEVISA-ohjelmaan lisättiin selän röntgentutkimuspakko välimuotoisen lanneristiluunikaman (LTV) ja nikamien kehityshäiriön (VA) suhteen. Lonkka- ja kyynärkuvauksen alaikäraja nostettiin 18 kuukauteen, muutoin PEVISA-ohjelma säilyi ennallaan.

2027 alkavalle PEVISA-ohjelmakaudelle selän röntgentutkimuspakko välimuotoisen lanneristiluunikaman (LTV) suhteen. Röntgentutkimuspakko nikamien kehityshäiriöiden (VA) suhteen lopetetaan. Muutoin PEVISA-ohjelma säilytetään ennallaan.

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt viat ja sairaudet

2017 voimaantulleeseen PEVISA-ohjelmaan sisältyvät lonkkaniveldysplasia (rajoitusehto vähintään C), kyynärniveldysplasia (tutkimuspakko) ja selän kehityshäiriöt LTV ja VA (tutkimuspakko).

Lonkkaniveldysplasia eli Lonkkanivelen kasvuhäiriö

Päivitetty 25.5.2023, ELT Anu Lappalainen

Lonkkanivelen kasvuhäiriö eli ”lonkkavika”, (engl. hip dysplasia, HD) on koirien yleisin luuston ja nivelten kasvuhäiriö. Se voidaan määrittellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi. Lonkat ovat syntymähetkellä silmämääräisesti normaalit, mutta muutokset alkavat jo pennun ensimmäisten elinviikkojen aikana. Löysyys johtaa reisiluun pään ja lonkkamaljan riittämättömään kontaktiin. Alueelle kohdistuu epänormaalin suuri paine, joka on sitä suurempi mitä pienempi kontaktialue on. Tämä voi johtaa mikromurtumiin ja lonkkamaljan mataloitumiseen. Noin vuoden iässä lantion luutumisen on täydellistä ja yleensä kipukin helpottaa tässä iässä. Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa usein nivelrikkoon. Nivelrikon kehittymisen aikatauluun ja tyyppiin vaikuttavat rotukohtaiset ja yksilölliset erot. Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä syytä ei tiedetä, mutta se periytyy kvantitatiivisesti eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Myös ympäristöllä on vaikutusta lonkkavian ilmenemiseen ja vaikeusasteeseen.

Lonkkavian vastustamisohjelma perustuu lonkkien röntgenkuvaukseen. Lonkkanivelen kasvuhäiriön periytyvyys on kohtuullinen. Ilmiasuunkin perustuva jalostusvalinta johtaa tuloksiin, jos valinta on systemaattista eikä lonkkavikaisia koiria käytetä. Jalostusarvoindeksien ([BLUP-indeksit](#)) avulla valinta on tehokkaampaa. Indeksissä otetaan huomioon koiran kaikkien tutkittujen sukulaisten taso ja poistetaan röntgentuloksiin vaikuttavien ympäristötekijöiden vaikutusta.

Beaucenpaimenkoirat on tutkittu Suomessa lonkkaniveldysplasian varalta varsin kattavasti. PEVISA-ohjelman aiempi tiukentaminen (raja-arvo C) on merkittävästi kohentanut lonkkanivelterveyttä rodussamme. Huolellisella hoidolla (fysioterapia/lihashuolto ja tasainen kontrolloitu liikunta, tarvittaessa lääkitykset ja ravintolisät), koirat pärjäävät lievän lonkkaniveldysplasian ja lievän lonkkien nivelrikon kanssa kotikoirina kohtuullisen hyvin. Harrastuskäytössäkin voidaan usein jatkaa.

Taulukossa 14 on esitetty 2013–2022 syntyneiden Suomeen rekisteröityjen beaucenpaimenkoiran lonkkaniveldysplasiakuvausten tulokset. Tilastojen perusteella 2013–2022 kuvatuista koirista on A lonkkaisia 52 % ja B lonkkaisia 27 %, yhteensä 79 %. Vastaavat lukemat edellisessä tilastossa 2008–2018 ovat olleet A lonkkaisia 56 % ja B lonkkaisia 26 %, yhteensä 82 %. Tältä osin tilastot ovat pysyneet melko ennallaan.

Tutkittujen määrä syntyneistä on sen sijaan viimeisinä vuosina laskusuuntainen, 50 %-59 % välillä. Edellisellä tarkastelujaksolla useimmat vuodet sijoittuvat 67 %-83 % välille.

PEVISA-ohjelmaan sisältyy rekisteröintiehtona kuvauspakko, raja-arvo C. Tutkimuksen alaikäraja on 18 kuukautta. Beauceroneilla lasketaan lonkista indeksit, suositus on, että yhdistelmän yhteenlasketun indeksin keskiarvo ei olisi alle 100.

TAULUKKO 12 LONKKANIVELDYSPLASIA TULOKSET 2013 - 2022

Vuosi	Syntyneitä	A	B	C	D	E	Yhteensä
2013	84	26	14	8	3	0	51
2014	108	36	18	16	3	3	76
2015	78	28	15	6	5	1	55
2016	58	20	9	6	5	0	40
2017	70	32	13	4	4	0	53
2018	71	30	17	5	1	0	53
2019	94	30	13	7	4	0	54
2020	58	19	9	6	0	0	34
2021	71	19	13	9	1	0	42
2022	48	12	8	4	0	0	24
Yhteensä	740	252	129	71	26	4	482

Vuosi	Tutkittu	A	B	C	D	E
2013	61%	51%	27%	16%	6%	0%
2014	70%	47%	24%	21%	4%	4%
2015	71%	51%	27%	11%	9%	2%
2016	69%	50%	22%	15%	12%	0%
2017	76%	60%	25%	8%	8%	0%
2018	75%	57%	32%	9%	2%	0%
2019	57%	56%	24%	13%	7%	0%
2020	59%	56%	26%	18%	0%	0%
2021	59%	45%	31%	21%	2%	0%
2022	50%	50%	33%	17%	0%	0%
Yhteensä	65%	52%	27%	15%	5%	1%

Kynnärniveldysplasia eli Kynnärnivelen kasvuhäiriöt

ELT Anu Lappalainen Päivitetty 10.4.2025

Kynnärnivelen kasvuhäiriö (engl. elbow dysplasia, ED) on yleisin isojen ja jättikokoisten koirien etujalan nivelkivun ja ontumisen aiheuttaja. Kynnärnivelen kasvuhäiriön eri muotoja ovat varislisäkkeen (processus coronoideus) sisemmän osan sairaus, olkaluun nivelnastan (condylus humeralis) sisemmän osan osteokondroosi ja kiinnittymätön kynnärpään uloke (processus anconaeus). Kynnärnivelen inkongruenssia (nivelpintojen epäyhdenmukaisuutta) pidetään tärkeänä syynä kaikkiin edellä mainittuihin kasvuhäiriöihin ja myös se lasketaan kynnärnivelen kasvuhäiriöksi.

Kynnärnivelen kasvuhäiriön periytyminen on kvantitatiivista eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Kasvuhäiriön tyyppi vaihtelee eri roduilla, mikä viittaa siihen, että aiheuttajina ovat eri geenit. Kynnärnivelen kasvuhäiriö on yleisempää uroksilla todennäköisesti urosten suuremman painon ja mahdollisesti myös hormonaalisten tekijöiden takia. Nykykäsityksen mukaan perinnöllisillä tekijöillä on suurin osuus kynnärnivelen kasvuhäiriön synnyssä, mutta ympäristötekijöillä on osuutensa sen ilmenemisessä.

Suomessa kynnärniveldysplasian arviointi perustuu pääasiassa nivelrikon merkkeihin, mutta myös muut kasvuhäiriöön viittaavat röntgenlöydökset huomioidaan. Jalostusarvoindeksit (BLUP-indeksit) tehostavat jalostusvalintaa. Indeksissä otetaan huomioon koiran oman tuloksen lisäksi sen kaikkien tutkittujen sukulaisten taso ja poistetaan

röntgentuloksiin vaikuttavien ympäristötekijöiden vaikutusta.

Beauceronien kyynärniveldysplasian esiintyvyys on pysynyt kohtuullisen vähäisenä ja suurin osa muutoksista on lieväasteisia. Terveiden osuus 2013–2022 on 78 %, lieviä muutoksia 17 % ja kohtalaisia muutoksia 5 %. Edellisellä tarkastelujaksolla 2008–2018 vastaavat lukemat ovat olleet terveitä 82 %, lieviä muutoksia 14 % ja kohtalaisia muutoksia 4 %. Lievät muutokset nykyisellä tarkastelujaksolla ovat viimeisinä vuosina 2020–2022 noususuuntaiset. Kuvattujen määrä syntyneistä on myös laskusuuntainen viimeisinä vuosina tarkastelujaksolla, 2019–2022 50 %-59 %.

Jotta tilanne ei heikkene entisestään tulisi jalostukseen käyttää vain kyynärterveitä koiria. Mikäli toisella vanhemmalla on huomautettavaa, on toisen vanhemman hyvä olla kyynäriltään terve. Jalostusarvoindeksit (BLUP-indeksit) kyynärnivelistä on rodulle nykyään saatavilla ja kyynärterveyden parantamiseksi yhdistelmän indeksin keskiarvo tulisi huomioida jalostuksessa.

PEVISA-ohjelmaan sisältyy rekisteröintiehtona kuvauspakko ilman raja-arvoa. Tutkimuksen alaikäraja on 18 kuukautta. Kyynärniveldysplasian arvostelussa virallisten tutkimusten ikärajan nostettiin 2017 alkaneen PEVISA-ohjelman mukaisesti 12 kuukaudesta 18 kuukauteen, joka lisää arvosteluvarmuutta.

Ulkomailla kyynärniveldysplasiaa tutkitaan nykyisin mutta rotukohtaisiin erityisehtoihin on lisätty, ettei kyynärniveltutkimusta vaadita ulkomaisilta uroksilta. Poikkeuslupa koskee ulkomailla tapahtuvia astutuksia ja tuontispermaa. Jos koira tulee Suomeen, pitää sillä olla PEVISA-tutkimukset (ulkomaisen omistajan koirista hyväksytään lonkkien osalta myös PennHIP-, OFA- yms. tuloksia) tai yhdistelmälle ennen astutusta saatu poikkeuslupa.

TAULUKKO 13 KYYNÄRNIVELDYSPLASIA TULOKSET 2013 - 2022

Vuosi	Syntyneitä	0	1	2	3	Yhteensä
2013	84	47	4	1	0	52
2014	108	60	15	1	0	76
2015	78	45	9	1	0	55
2016	58	28	7	3	0	38
2017	70	44	5	3	0	52
2018	71	41	8	4	0	53
2019	94	43	7	3	1	54
2020	58	24	7	3	0	34
2021	71	29	10	3	0	42
2022	48	15	8	1	0	24
Yhteensä	740	376	80	23	1	480

Vuosi	Tutkittu	0	1	2	3
2013	62%	90%	8%	2%	0%
2014	70%	79%	20%	1%	0%
2015	71%	82%	16%	2%	0%
2016	66%	74%	18%	8%	0%
2017	74%	85%	10%	6%	0%
2018	75%	77%	15%	8%	0%
2019	57%	80%	13%	6%	2%
2020	59%	71%	21%	9%	0%
2021	59%	69%	24%	7%	0%
2022	50%	62%	33%	4%	0%
Yhteensä	65%	78%	17%	5%	0%

LTV - Välimuotoinen lanneristinikama

ELT Anu Lappalainen, Helsingin yliopisto

Välimuotoinen lanneristinikama (lumbosacral transitional vertebra, LTV) on yleinen synnynnäinen ja perinnöllinen nikamaepämuodostuma, jonka periytymismekanismeja ei tunneta. LTV:llä tarkoitetaan nikamaa, jossa on sekä lanne- että ristinikaman piirteitä. Välimuotoinen nikama voi olla viimeinen lannenikama (L7), jolloin puhutaan sakralisaatiosta tai ensimmäinen ristiluun nikama (S1), jolloin puhutaan lumbarisaatiosta. Muutos voi olla symmetrinen eli samanlainen oikealla ja vasemmalla puolella tai epäsymmetrinen, jolloin selällään otetussa röntgenkuvassa nähdään puoliero. Jos lumbarisaatio tai sakralisaatio on täydellinen (LTV4), koiralla on joko kahdeksan (L8) tai kuusi (L6) lannenikamaa. LTV-diagnoosiin tarvitaan rinta- ja lannerangan sivukuvat ja ristiluun selällään otettu kuva, joka voi olla myös lonkkakuva.

LTV:tä esiintyy useilla koiraroduilla, ja se altistaa lanne-ristiluuliitosalueen varhaiselle rappeutumiselle, minkä seurauksia voivat olla takaselän kivut ja pahimmassa tapauksessa takajalkojen halvausoireet. Hoitona käytetään lepoa ja kipulääkkeitä ja vakavimmissa tapauksissa leikkaushoitoa. Kotikoirina sairastuneet koirat pärjäävät usein melko hyvin, mutta ennuste paluusta harrastus- tai työkoiraksi on epävarma.

LTV:stä voi saada lausunnon 12 kuukautta täyttänyt koira.

Kennelliiton jalostustieteellinen toimikunta suosittelee jättämään oireilevat koirat pois jalostuksesta. Kaikkia oireettomia koiria voi käyttää, mutta LTV1–LTV4-tuloksen saaneet koirat suositellaan yhdistämään vain LTV0-koirien kanssa. Tällaisten yhdistelmien jälkeläisiä suositellaan kuvattavaksi, jotta LTV-muutosten periytymisestä ja merkityksestä saadaan lisää tietoa.

TAULUKKO 14 2013 - 2022 SYNTYNEIDEN LTV-TULOKSET

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	YHT. 2013-20 22	TUTKITUISTA YHT-% 2013-2022
Syntyneet	84	108	78	58	70	71	94	58	71	47	739	
Kuvattuja yht.	36	61	45	37	52	48	51	33	40	25	428	
Kuvattuja yht.% syntyneistä	42,9	56,5	57,7	63,8	74,3	67,6	54,3	56,9	56,3	53,2	57,9	
LTV 0	29	51	40	34	47	42	45	24	28	23	363	84,8
LTV 1	6	6	5	3	1	5	5	6	9	1	47	6,4
LTV 2		1				1		1	1		4	0,5
LTV 3	1	3			1		1			1	7	0,9
LTV 4					3			2	2		7	0,9

TAULUKKO 15 LTV ARVOSTELUASTEIKKO

LTV 0	Ei muutoksia
LTV 1	Jakautunut ristiluun keskiharjanne (S1–S2) tai muu lievästi normaalista poikkeava rakenne
LTV 2	Symmetrinen välimuotoinen lanneristinikama
LTV 3	Epäsymmetrinen lanneristinikama
LTV 4	6 tai 8 lannenikamaa

VA – Selän nikamaepämuodostumat

ELT Anu Lappalainen, Helsingin yliopisto

Selkärangan nikamien epämuodostumia (vertebral anomaly, VA) esiintyy useilla koiraroduilla. Niin sanotuilla "korkkiruuvihäntäisillä" roduilla (bostoninterrieri, englanninbulldoggi ja ranskanbulldoggi) saattaa lähes koko selkäranka olla epämuotoinen. Myös mopsi kuuluu perinteisesti tähän samaan joukkoon, vaikka sen häntä on eri tavalla kierteinen. Näillä koirilla yleisimpiä nikaman kehityshäiriöitä ovat erimuotoiset puolunikamat (hemivertebra) ja perhosnikamat (nikama, joka selällään otetussa kuvassa muistuttaa muodoltaan perhosta).

Spina bifida (selkärankahalkio) on tila, jossa nikaman katto ei ole sikiönkehityksen aikana sulkeutunut ja selkäydin tai sen kalvot ovat ilman nikaman luista suojaa. Myös häntä ja ristiluu ovat em. roduilla muodostuneet epämuodostuneista nikamista, minkä takia häntä on epämuodostunut, hyvin lyhyt ja jäykkä. Kipuja tai

neurologisia ongelmia esiintyy, jos epämuodostuneet nikamat painavat selkäydintä. Tällainen selkä on myös normaalia alttiimpi tapaturmille. Hännän epämuodostumat voivat aiheuttaa virheasennon, joka voi johtaa ulostamisvaikeuksiin tai ihovaurioihin. On todennäköistä, että kaikilla em. tyyppisillä koirilla esiintyy epämuodostuneita nikamia, mutta niiden määrä ja muoto vaihtelevat eri yksilöillä.

Puolinikamat liittyvät DVL2-mutaatioon, joka aiheuttaa mm. korkkiruuvihännän, mutta puolinikamien määrään vaikuttavat myös muut vielä tuntemattomat geenit.

Muilla roduilla yleisimpiä epänormaaleja nikamia ovat viimeisen rinta- ja ensimmäisen lannenikaman välimuotoiset nikamat, ja myös viimeinen kaulanikama voi olla välimuotoinen. Lisäksi nähdään puolinikamia, yhteen kasvaneita nikamia (blokkinikamat) ja muuten muodoltaan poikkeavia nikamia. Joillakin koirilla voi olla nikamissa hyvin lieviä poikkeamia normaalista. Tällöin koira saa tuloksen VA0 (normaali), mutta lausunnon lisätietoihin merkitään VA-rajatapaus. Myös tällaisten muutosten lukumäärä näkyy koiran tiedoissa jalostustietojärjestelmässä. Yleisin tällainen muutos on lievä viimeisen rintanikaman vaillinaisesti kehittynyt kylkiluupari. Jos muutos ei kuitenkaan ole lievä tai koiralla todetaan myös muita nikamaepämuotoisuuksia, ei koira tällöin voi saada tulosta VA0.

Nikamien epämuodostumista voi saada lausunnon 12 kuukautta täyttäneet koira.

Beaucenpaimenkoirilla tavataan vain nikama-anomaliaa rinta- ja lannerangan rajalla (VA eli vertebraalianomalia) niin, että 13. rintanikamaan ei muodostu kylkiluita ja se muotoutuu rakenteeltaan lannenikamaksi tai viimeiset kylkiluut ovat normaalia lyhyemmät.

TAULUKKO 16 2013 - 2022 SYNTYNEIDEN VA-TILASTO

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	YHT. 2013-2022	TUTKITUISTA YHT-% 2013-2022
Syntyneet	84	108	78	58	70	71	94	58	71	47	739	
Kuvattuja yht.	32	56	45	34	52	47	49	33	39	24	411	
Kuvattuja yht.% syntyneistä	38,1	51,9	57,7	58,6	74,3	66,2	52,1	56,9	54,9	51,1	55,6	
VA 0	30	53	44	33	48	42	42	26	35	22	375	91,2
VA 1	2	3	1	1	4	5	7	7	4	2	38	9,2
VA 2											0	
VA 3											0	
VA 4											0	

Tarkastelujaksolla 2013–2022 LTV:n osalta kuvatuista yksilöistä LTV0-lausunnon saaneita on 85 % ja LTV1 saaneita 11 %, LTV2-4-lausunnon saaneita on 4 %. Yhteensä kuvattuja on tarkastelujaksolla 428 kpl. VA0 tarkastelujaksolla on saanut kuvatuista 91 % ja VA1 9 %. Yhteensä kuvattuja on 411. Näiden tutkimustietojen perusteella ei ole havaittavissa tarvetta jatkotoimenpiteille.

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat

Spondyloosi

ELT Anu Saikku-Bäckström, <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/perinnolliset-selkamuutokset>

Spondyloosi (spondylosis deformans) on selkärangan rappeumasairaus, jossa selkänikamien rajoille muodostuu luupiikkejä ja/tai -siltoja. Selkänikamien silloittumia esiintyy yleisimmin rintarangan loppuosassa ja lannerangan, sekä ristiselän alueella. Spondyloosin kehittyminen iän myötä on normaalia, mutta esimerkiksi boksereilla rappeumaa todetaan paljon jo nuorillakin koirilla. Vanhalle koiralle sallitaan hieman enemmän muutoksia, kuin nuorelle koiralle, joka saa saman lausunnon. Eri-ikäisten lausuntoja on kuitenkin vaikea verrata suoraan, sillä ikääntymismuutosten osuus hankaloittaa arviointia.

Spondyloosia on pitkään pidetty koiralle merkityksettömänä ja oireettomana ikääntymismuutoksena. Selkärankaan muodostuneet luupiikit ja silloittumat voivat kuitenkin aiheuttaa koiralle vaihtelevanasteisia oireita, esimerkiksi jäykkyyttä, ontumista, epämääräistä selkäkipua ja haluttomuutta hypätä. Spondyloosin tarkkaa periytymismekanismia ei tiedetä, joten jos jalostukseen käytetään spondyloosia sairastavaa koiraa, tulisi sille etsiä spondyloosivapaa (SP0) partneri, tai sellainen, jolla on vain lieviä muutoksia. Nuoren, keskivaikeaa spondyloosia (SP3) sairastavan koiran jalostuskäyttöä on harkittava erittäin tarkkaan ja vaikeaa spondyloosia (SP4) sairastavia yksilöitä ei tulisi käyttää jalostukseen lainkaan. Sukua tulisi katsoa myös laajemmin, eli vanhempien ja pentuesisarusten lausunnot on hyvä huomioida, jotta voidaan arvioida koiran perimää ja ilmiänsua.

Vuosina 2013–2022 syntyneillä beaucenpaimenkoirilla spondyloosin vakavampia muutoksia on todettu ilahduttavan vähän (SP4 0 kpl, SP3 2 kpl, SP2 6 kpl). SP1-tuloksia on todettu 21 koiralla 272 kuvattusta, eli n. 8 %:lla. Vuosien 2013–2022 aikana syntyneistä koirista n. 37 % on kuvattu spondyloosin osalta. Kuvattujen koirien määrä on siis noussut edellisestä jalostuksen tavoiteohjelman tilastoinnista (vuosina 2008–2018 syntyneet) 10 prosenttiyksiköllä. Terveyskyselyssä 2025 n. 6 %:lla koirista (6/98) ilmoitettiin spondyloosia. Aiemman, vuonna 2015 teetetyt kyselyn prosentuaalinen osuus oli hieman matalampi, 5 % (9/193 yksilöä). Kuvattujen määrä on kuitenkin noussut edellisen jalostuksen tavoiteohjelman laatimisesta (n. 27 %).

TAULUKKO 17 2013 - 2022 SYNTYNEIDEN SPONDYLOOSITILASTO

Vuosi	Syntyneitä	0	1	2	3	4	Yhteensä
2013	84	16	2	0	0	0	18
2014	108	28	4	1	1	0	34
2015	78	15	1	0	0	0	16
2016	58	22	1	0	0	0	23
2017	70	27	4	0	0	0	31
2018	71	33	0	1	1	0	35
2019	94	34	3	1	0	0	38
2020	58	21	6	1	0	0	28

2021	71	28	0	2	0	0	30
2022	48	19	0	0	0	0	19
Yhteensä	740	243	21	6	2	0	272

Vuosi	Tutkittu	0	1	2	3	4
2013	21%	89%	11%	0%	0%	0%
2014	31%	82%	12%	3%	3%	0%
2015	21%	94%	6%	0%	0%	0%
2016	40%	96%	4%	0%	0%	0%
2017	44%	87%	13%	0%	0%	0%
2018	49%	94%	0%	3%	3%	0%
2019	40%	89%	8%	3%	0%	0%
2020	48%	75%	21%	4%	0%	0%
2021	42%	93%	0%	7%	0%	0%
2022	40%	100%	0%	0%	0%	0%
Yhteensä	37%	89%	8%	2%	1%	0%

Tilasto: Spondyloosi, Kennelliiton jalostustietojärjestelmä

Osteokondroosi

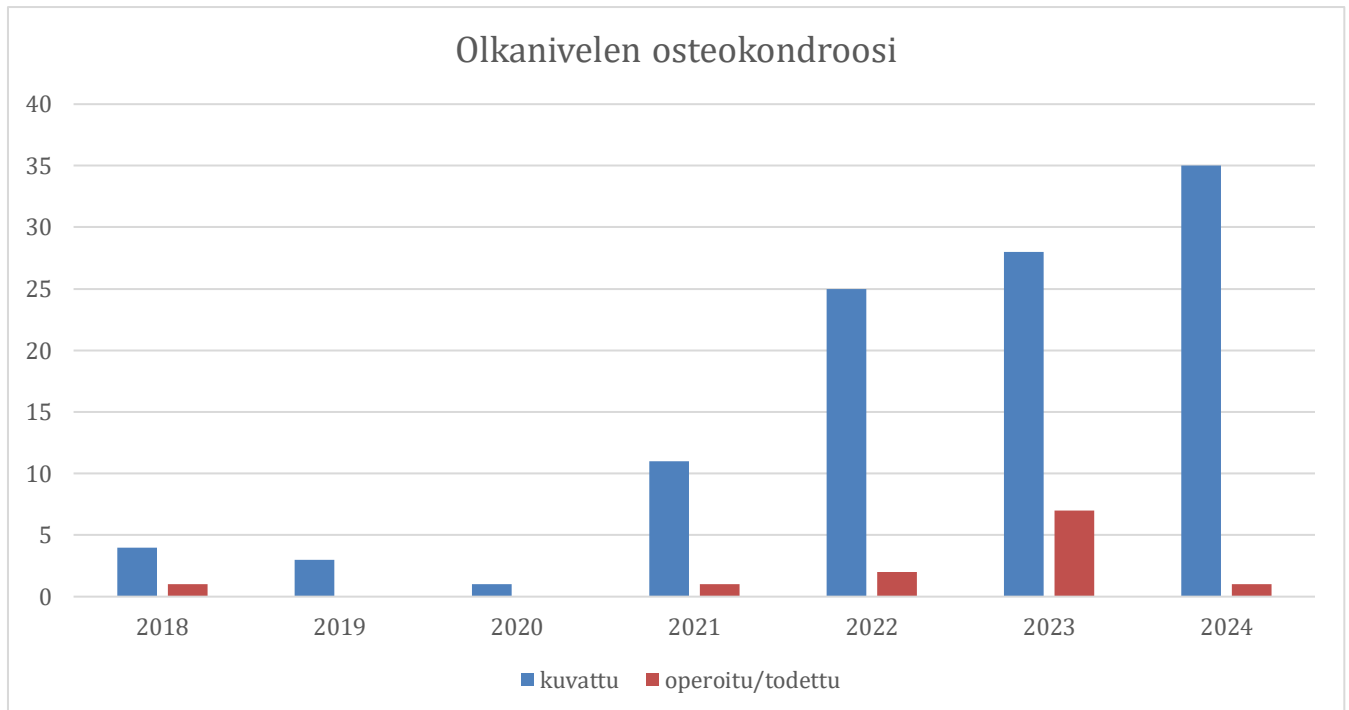
Osteokondroosi on nivelruston alla tapahtuvan luutumisen häiriö, jonka seurauksena normaali luutuminen muutosalueella estyy ja rusto vaurioalueella alkaa paksuuntua. Osteokondroosi on melko yleinen nopeakasvuisten koirien nivelsairaus kasvuiässä. Sitä esiintyy yleisimmin olkanivelessä, polvessa, kyynärnivelessä ja joskus myös kinnernivelessä. Olkanivelen osteokondroosi ei yleensä aiheuta pysyvää haittaa tai nivelrikkoa niveleeseen, mutta se saattaa vaatia leikkaushoitoa parantuakseen. Osa olkanivelen muutoksista on oireettomia. Muiden nivelten osalta nivelvauriot ovat yleensä vakavia ja leikkauksesta huolimatta niveliin kehittyy vaurion seurauksena nivelrikko. Polvinivelen osteokondroosi johtaa usein myöhemmin ristisidevaurioon.

Vuoden 2015 terveystieteissä ilmoitettiin leikatusta olkanivelen irtopaloista 4/193 koiralla. Vuoden 2020 kyselyssä ilmoitettiin yhdestä leikatusta yksilöstä. Vuosina 2020–2024 olkanivelen osteokondroosia on todettu 11 % kuvatuista koirista (kaavio). Lukuun on laskettu sekä yksilöt, joilla kennelliiton jalostustietojärjestelmän mukaan on todettu olan osteokondroosi että yksilöt, joilta se on jalostustietojärjestelmän mukaan operoitu. Näiden lisäksi vuoden 2025 terveystieteissä ilmoitettiin kolmesta yksilöstä, joiden operaatiosta ei ole merkintää jalostustietojärjestelmässä.

Vuonna 2023 kuvatuissa ja operoiduissa koirissa on nähtävissä selvä piikki todetuissa osteokondroositapauksissa (7 koiraa), muutoin määrät ovat melko maltillisia. Olkia on kuvattu vasta verrattain vähän aikaa, mutta on selvää, että myös niiden tutkiminen on tärkeää rodun ongelman laajuuden kartoittamiseksi ja sairauden leviämisen vastustamiseksi. Vaikka olan osteokondroosilla on usein hyvä ennuste, voi se silti vaikuttaa koiran yleiseen hyvinvointiin alentavasti.

Oireilu alkaa olkanivelten osteokondroosissa tyypillisesti 5–7 kk:n iässä, polvien osalta 7–10 kk:n iässä. Leikatut edustavat vain osaa sairastuneista. Kyseessä on polygeenisesti (usean geenin määrittämänä) periytyvä sairaus, jonka puhkeamiseen vaikuttaa geenien lisäksi monta muutakin tekijää. Koira, jolta on jouduttu leikkaamaan irtopaloja, tai jolla on kennelliiton jalostustietojärjestelmään merkitty todettu osteokondroosi on Kennelliiton asettamassa jalostuskielossa.

TAULUKKO 18 OCD ESIINTYVYYS BEAUCERONILLA

Kaavio: Olkanivelen osteokondroosi, kuvatut koirat ja todetut tapaukset.

Ristisidevauriot

Ristisidevaurioille tiedetään olevan useita altistavia tekijöitä. Sivusuunnasta katsoen puutteellinen polvikulmaus eli liian suora takajalka aiheuttaa kuormitusta eturistisiteeseen. Tällöin reisiluu ei liikkeessä tukeudu sääriluun nivelpintaa vasten kunnolla, vaan pyrkii liukumaan sääriluun päällä taaksepäin, kunnes eturistiside rajoittaa liikkuvuutta. Saman kuormituksen voi aiheuttaa sääriluun yläosan kulmausvirhe. Suurin osa (80 %) ristisiteistä pettää vähitellen rappeutumalla. Tämän vuoksi kaikki polvinivelen sairaudet, kuten osteokondroosi tai nivelrikko voivat johtaa ristisidevaurioon. Perimä, polven rakenne ja aineenvaihdunta vaikuttavat yhdessä ristisiteen kohtaloon. Jos ristiside pettää, 50 %:lla koirista myös toinen polvi vaurioituu vuoden kuluessa. Ristisidevaurio edellyttää kirurgista korjausta, jolla jalan kohtuullinen toimintakyky saadaan palautettua.

Vuoden 2025 terveystieteissä ei tuotu esille yhtäkään koiraa, jolla olisi ristisidevaurioita (vrt. vuoden 2015 kyselyn 3/193 yksilöä ja vuoden 2020 kyselyn 1 yksilö). Vuosina 2015–2024 syntyneiden kuolinsyytilastoissa ilmoitetaan neljästä ristisidevaurion vuoksi kuolleesta koirasta. Koska sairaus on perinnöllinen, ristisideleikattua koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Immunologiset sairaudet

Immunologisiin sairauksiin kuuluu hyvin monimuotoinen joukko erilaisia sairauksia. Vuoden 2025 terveystieteissä ilmoitettiin kolmessa tapauksessa immunologisesta sairaudesta. Terveystietokannassa on muutamia koiria, joille ilmoitettu IMPA, IMHA, IBD tai muu immunologinen sairaus. Sairastuneita on kuitenkin koirien kokonaismäärään nähden melko vähän. Ohessa käsitellään tavallisimpia sairauksia.

Atopia

ELL Nina Menna, Vetcare Oy ja Mäntsälän eläinlääkäriasema

Atopia on geneettisestä taipumuksesta aiheutuva tulehduksellinen ja kutiseva allerginen ihosairaus, jonka synnylle on perimän lisäksi olemassa useita altistavia tekijöitä, kuten koiran elinympäristö ja olosuhteet.

Atopia on elinikäinen vaiva, joka on kontrolloitavissa, muttei parannettavissa. Ruoka-aineallergia on koiralla atopiaa huomattavasti harvinaisempaa. Vain 10 % iho-oireisista koirista kärsii ruoka-aineallergiasta, jolloin koiralla on yleensä myös ruuansulatuskanavan oireita (ilmavaivat, ripuli). Atooppista tai allergista koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Atopia on tyypillisesti nuoren aikuisen koiran sairaus, ja oireet alkavat suurimmalla osalla atoopikoista 6 kk – 3 vuoden iässä. Allerginen nuha, astma ja silmän sidekalvontulehdus ovat koiralla harvinaisia. Koira reagoi ihollaan ja atopia onkin koiran yleisin ihosairaus. Atopiaan liittyvien toistuvien ihon bakteeri- ja hiivataulehdusten esiintymisestä on päätelty, että atoopikkokoirilla olisi puutteellisesti toimiva soluvälitteinen immuunivaste. Atopialle tyypillistä on, että oireet helpottuvat ja pahenevat kausittaisesti ainakin sairauden alkuvaiheessa. Jos oireet ovat heti alkuun jatkuvia, voidaan hyvällä syyllä epäillä ruoka-aineallergiaa aiheuttajaksi.

Beaucenpaimenkoirilla iho-oireiden ilmeneminen on suuruusluokaltaan melko vähäistä. Terveyskyselyssä 2015 alle 10 % vastanneista ilmoitti atopiasta, vuoden 2020 kyselyssä kaksi vastaajaa ilmoitti atopiasta, ja muista iho-oireilevia koiria oli 8 kpl. Myöskään vuoden 2025 kyselyssä iho-oireisia ei tuotu esiin suurta määrää. Yleisesti iho-oireisia oli n. 7 % vastanneista, ja vain yhden kohdalla maininta atopiasta. Koska iho-oireet alkavat usein (atoopikot) vasta 1–3 vuoden iässä, on iho-oireilevien määrä suhteutettava selkeästi aikuisten koirien määrään, mutta silloinkaan iho-oireilevien määrä ei nouse kyselyn perusteella yli 7,5 %. Iho-oireisia koiria ei tule käyttää jalostukseen.

Immunologinen moniniveltulehdus IMPA

Tavallisimmin oireilevat pienet nivelet ja joskus myös isot raajanivelet, kuten lonkat. Sairaus diagnosoidaan tyypillisten oireiden, nivelnestenäytteen ja reuma-vasta-aineiden avulla. Erotusdiagnoosina on syytä sulkea pois tavallinen, esim. huonosta rakenteesta johtuva nivelrikko, borreliosis ja lupustaudit. Vuoden 2025 terveystarkastuksessa yhdellä koiralla ilmoitettiin kyseisestä sairaudesta (vrt. vuoden 2020 kolme yksilöä).

Kilpirauhasen vajaatoiminta

ELL Nina Menna, Vetcare Oy ja Mäntsälän eläinlääkäriasema

Kilpirauhasen vajaatoiminta (hypotyreoosi) johtuu liian alhaisesta kiertävien kilpirauhashormonien määrästä. Kilpirauhasen vajaatoiminta on koiran yleisin sisäerityssairaus. Sairauden esiintyvyys on keskimäärin 0,2–0,4 % kaikista koirista, mutta joissakin roduissa esiintyminen on huomattavasti yleisempää.

Kilpirauhasen vajaatoiminnan taustalla on tavallisimmin immunologinen kilpirauhasen tulehdusreaktio, lymfosytaarinen tyreoidiitti. Kilpirauhasen vajaatoiminta on autoimmuunisairaus, jolla on geneettistä taustaa. Kilpirauhasen vajaatoimintaa sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Terveystarkastuksessa 2015 ilmoitettiin 2 kilpirauhasen vajaatoimintapotilaasta (2/193, 1 %). Sekä vuoden 2020 että vuoden 2025 kyselyissä ilmoitettiin yhdestä kilpirauhasen vajaatoimintapotilaasta.

Epilepsia

Eläinlääkäri Nina Menna, Vetcare Oy ja Mäntsälän eläinlääkäriasema

Epilepsia on toistuvia kohtauksia aiheuttava aivojen sähköisen toiminnan häiriö, joka on koiran yleisin neurologinen sairaus. Kohtauksien luonne vaihtelee ja koiralla voi olla tajunnan, motoriikan, sensorisen toiminnan, autonomisen hermoston ja/tai käyttäytymisen häiriöitä. Kohtauksen aikana koira voi olla tajuissaan tai tajuton. Jos koko koira kouristelee, puhutaan yleistyneestä kohtauksesta. Kohtaus voi esiintyä myös paikallisena, jolloin vain yksi lihasryhmä, esimerkiksi koiran raaja tai raajat kouristelevat.

Paikallisalkuinen kohtaus voi laajeta yleistyneeksi kohtaukseksi. Kohtauksen luonne riippuu purkauksen lähtöpaikasta aivoissa ja sen leviämisestä. Epilepsiaa sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen. Samoin on vältettävä sellaisten riskilinjojen yhdistämistä, joiden tiedetään tuottaneen epileptikkojälkeläisiä, niin kauan kun rodulle ei ole olemassa geenitestiä, jonka avulla sairauden kantajuus voidaan todeta.

Ensimmäinen epilepsia-kohtaus tulee useimmiten nuorena, 1–5 -vuotiaana, mutta perinnöllinen epilepsia voi alkaa missä iässä hyvänsä. Samantyyppisiä kohtauksia voivat aiheuttaa myös muut sairaudet kuin epilepsia.

Epilepsiaa ilmenee rodulla Suomessa varsin vähän. Vuoden 2025 terveystietokyselyssä ei ilmoitettu yhdestäkään epilepsiaa sairastavasta yksilöstä. Terveystietokantaan on ilmoitettu vain kolme epilepsiaa sairastavaa koira.

Silmäsairaudet

Virallisia silmätutkimuksia rodussa tehdään jonkin verran. Suomen kannassa ei ole todettu yhtäkään tapausta perinnöllisistä silmäsairauksista tarkastelujaksolla. Jotta tilanne säilyy näin hyvänä, tulisi kannan terveyden seurannaksi 10–20 % ikäluokasta tutkia satunnaisella otannalla.

Joitakin yksittäisiä Pannuksia on ilmoitettu terveystietokantaan ja SKL jalostustietokantaan. Pannuksen katsotaan olevan immunologinen silmäsairaus ja kuuluu siksi immuuniperäisiin sairauksiin eikä niinkään perinnöllisiin silmäsairauksiin.

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Keskimäärin beaucenpaimenkoirat elävät isoksi roduksi varsin pitkään. Kuolinsyytilaston perusteella voidaan todeta, että riski kuolla melko nuorena on suuri koirilla, joilla on tuki- ja liikuntaelimestön ongelmia. Vuosina 2015–2024 kuolleista koirista luusto- ja nivelsairauteen tai selkäsairauteen kuolleita on n. 12 %, mikä on kuitenkin selvästi vähemmän, kuin vuoden 2015 tavoiteohjelmassa (17 %). Nuorena koiria lopetetaan myös käyttäytymishäiriöiden takia, n. 7 %. Useassa tapauksessa mainitaan syyksi salakavaluus tai arvaamattomuus. Positiivista on, että luku ei ole noussut edellisestä tarkastelujaksosta. Tapaturmien takia menetetään nuoria koiria myös jonkin verran, n. 3,5 % ilmoitetuista. Tapaturmiin kuolleiden osuus on kuitenkin pienempi kuin edellisellä tarkastelujaksolla (5 %).

Kasvainten takia lopetettujen keski-ikä on pysynyt samalla tasolla kuin edellisellä tarkastelujaksolla ollen 9 vuotta 10 kuukautta. Kuolleista n. 20 % on kuollut kasvainsairauksiin. Terveystietokyselyn 2025 perusteella n. 16 % koirista steriloidaan tai kastroidaan, mikä vähentää kuolleisuutta märkäkohtuihin ja utarekasvaimiin. Huomiota herättävää on, että maksan ja ruoansulatuskanavan sairauksiin on kuollut tällä tarkastelujaksolla n. 3,5 % (10 koira), kun edellisellä tarkastelujaksolla luku on ollut n. 2 % (5 koira). Maksan ja ruoansulatuskanavan sairauksiin kuolleista puolella yksilöistä tarkemmaksi kuolinsyyksi on ilmoitettu vatsalaukun tai suolen kiertyminen. Vatsalaukun kiertymiä oli ilmoitettu useampia myös 'muu sairaus, jota ei ole listalla' -nimikkeellä. Vanhuuteen on kuollut 22 % ilmoitetuista.

Kuolinsyiden kirjaaminen koiran kuolemasta ilmoittaessa on yleistynyt viimeisten vuosien aikana, ja vain 12 % omistajista on jättänyt kuolinsyyntä kertomatta, tai koira on lopetettu ilman sairauden diagnosointia. Vuoden 2015 tarkastelujakson tilastossa osuus on ollut 21 %. Koirien kokonaismäärään nähden kuolinsyitä kirjataan siis jo paremmin kuin aiemmin, mutta jalostustoimikunnan tulee kannustaa ilmoittamaan kuolemista ja pitää jäsenistö tietoisena kuolinsyiden kirjaamisen tärkeydestä.

Kuolinsyytilaston perusteella tuki- ja liikuntaelimestön ongelmiin keskittyvä PEVISA-ohjelma on mielekäs.

TAULUKKO 19 KUOLINSYYTILASTO

Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä
Hengitystiesairaus	5 vuotta 8 kuukautta	1
Hermostollinen sairaus	7 vuotta 6 kuukautta	5
lho- ja korvasairaudet	3 vuotta 11 kuukautta	2
Immunologinen sairaus	4 vuotta 11 kuukautta	6
Kasvainsairaudet, syöpä	9 vuotta 10 kuukautta	60
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	10 vuotta 11 kuukautta	4
Käyttökoira ei sovellu käyttötarkoitukseensa	2 vuotta 10 kuukautta	1
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	8 vuotta 0 kuukautta	9
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	4 vuotta 1 kuukautta	20
Luusto- ja nivelsairaus	7 vuotta 5 kuukautta	25
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	8 vuotta 0 kuukautta	10
Muu sairaus, jota ei ole listalla	6 vuotta 11 kuukautta	15
Pennun synnynnäinen vika tai epämuodostuma	0 vuotta 5 kuukautta	1
Selkäsairaus	8 vuotta 3 kuukautta	11
Silmäsairaus	6 vuotta 5 kuukautta	1
Sisäeritysrauhasten sairaus	5 vuotta 5 kuukautta	3
Sydänsairaus	8 vuotta 10 kuukautta	10
Tapaturma tai liikennevahinko	3 vuotta 1 kuukautta	10
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	12 vuotta 4 kuukautta	65
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	12 vuotta 2 kuukautta	3
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	8 vuotta 5 kuukautta	31
Kaikki yhteensä	8 vuotta 10 kuukautta	293

Tilasto: vuosina 2015–2024 kuolleiden kuolinsyyt, Kennelliiton jalostustietojärjestelmä

4.3.4 Lisääntyminen

Keskimääräinen pentuekoko

Keskimääräinen pentuekoko 2015–2024 on ollut 6,9 pentua. Aiempi lukema tarkastelujaksolla 2010–2019 on ollut 7,1. Melko tavallisia ovat yli kymmenenkin pennun pentueet mutta harvinaisemmat yhden-kahden pennun pentueet laskevat keskiarvoa.

Astumisvaikeudet

Kasvattajille suunnatussa lisääntymiskyselyssä yleisimmät astutuspäivät ovat olleet 11–14 juoksujen alusta. Suurimmaksi osaksi astutukset ovat hoituneet luonnollisella tavalla. Jonkin verran on myös keinohedelmöityksiä tehty ei kuitenkaan pääsyyntä kyselyn perusteella astumisvaikeudet. Uroksilla libido on vahva, 75 % vastanneista

ovat tätä mieltä, Vain vanhoja uroksia on jouduttu avustamaan astutustilanteessa. Narttujen lisääntymiskäyttäytyminen vaikuttaa olevan myös normaali. Astutukset ovat n. 46 % onnistuneet joka kerta. Terveyskyselyssä 2015 oli vain yksi ilmoitus astumisvaikeudesta. Vaikeus oli liittynyt eturauhasen liikakasvuun ja -tulehdukseen. 2020 terveystietokannassa ilmoitettiin yhdestä nartusta, joka ei anna astua ja yhdestä, joka on siemennetty astumisvaikeuksien takia.

Tiinehtymisvaikeudet

Yhdeksällä lisääntymiskyselyyn vastanneista ei ole koskaan käynyt niin että narttu ei olisi tullut tiineeksi onnistuneesta astutuksesta. Väärää astutusajankohtaa pidetään todennäköisimpänä syynä, mikäli tiinehtyminen on epäonnistunut onnistuneesta astutuksesta huolimatta. Tiineyden keskeytymistä ei juuri esiinny rodussamme, vain yhdellä kyselyn vastaajista oli nartun tiineys keskeytynyt.

Terveyskyselyssä 2015 ilmoitettiin kahdesta nartusta, jotka eivät ole tiinehtyneet. Näistä ei ollut ilmoitettu mahdollista syytä tai yritysten määrää. Yksi uros oli todettu steriiliksi spermanäytteen perusteella. 2020 kyselyssä ilmoitettiin kolmesta nartusta, jotka eivät olleet tulleet tiineiksi.

Terveystietokannassa on kaksi steriiliksi merkittyä urosta ja kolmella nartulla toistuva juoksukierron häiriö. Lisäksi kahdella uroksella on merkintä, että narttu ei ole jäänyt astumisesta kantavaksi, molemmilla kyseessä olevilla uroksilla on kuitenkin pentue.

Synnytysongelmat

Synnytyksissä 11 kpl vastanneista on tarvinnut apua synnytyksessä 1–2 krt, syynä käynnistymisvaikeudet, supistusten loppuminen sekä polttoheikkoutta, joiden vuoksi on jouduttu turvautumaan keisarinleikkauksiin. Narttujen synnytykset ovat suurimmaksi osaksi olleet helppoja.

Synnytysvaikeuksia rodulla ilmenee tilanteissa, joissa pentuja on vain yksi. Tällöin pentu kasvaa kohdussa usein hyvin isoksi ja toisaalta yksi pentu ei pysty valmistamaan narttua kunnolla hormonaalisesti synnytykseen. Yleistä polttoheikkoutta ei juuri ilmene. 2015 terveystietokannassa on ilmoitettu yhdestä polttoheikkouden takia keisaroidusta nartusta ja vuoden 2020 terveystietokannassa ilmoitettiin yhdestä keisarinleikkauksesta, joka jouduttu tekemään supistusten heikentymisen vuoksi. Lisäksi terveystietokannassa ilmoitettu kolme narttua, jotka on jouduttu leikkaamaan yhden pennun pentueen tai pennun virheasennon vuoksi.

Kuva: Kati Näveri

Pentujen hoitamiseen liittyvät ongelmat nartuilla

Pentujen hoitaminen on sujunut ongelmitta kyselyyn vastanneista 14/15 kasvattajalla. Nartut ovat hoitaneet pentunsa itsenäisesti, suurimmaksi osaksi. Isojen pentueiden kohdalla on avustettu antamalla lisämaitoa/avustettu nisälle ruokailemaan. Rodussamme emojen hoivavietti on kyselyn perusteella hyvä. Vain parin kohdalla emo ei ole halunnut hoitaa pentuja tai on avustettu alkuun hoitamisessa. Mainintaa myös avustamisesta hoitamisen suhteen on seksion jälkeen ja utaretulehduksen vuoksi.

Pentukuolleisuus

Kyselyyn vastanneista 12/15 ilmoittaa pentuja syntyneen kuolleena. Kyselystä ei käy ilmi mitkä ovat olleet mahdolliset syyt. Uuden lisääntymiskyselyn teko mm. tämän tiedon tarkentaviin syihin tarpeellinen. Jonkin verran myös menehtyneitä tai lopetettuja pentuja ennen luovutusikää, syiksi ilmoitetaan heikko elinvoimaisuus, epämuodostumat sekä heikko näköaisti.

Synnynnäiset viat ja epämuodostumat

Rodussamme ei esiinny merkittäviä määriä minkäänlaisia synnynnäisiä vikoja ja epämuodostumia.

Synnynnäisiä vikoja, joita satunnaisesti esiintyy rodussa, ovat napatyrä, häntämutka, kitalakihalkio, purentavirheet, kannuspuutokset sekä sydämen sivuäännet. Liitteessä tarkempi erittely vioista ja epämuodostumista.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Rodulla ei ole anatomisia piirteitä, jotka altistavat sairauksille tai lisääntymis- ja hyvinvointiongelmille.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista; terveys ja lisääntyminen

Keskeisimmät ongelmakohdat

Tuki- ja liikuntaelimestön ongelmat ovat edelleen keskeisimmät keskimääräistä elinikää lyhentävät tekijät. Lonkkaterveys on pysynyt edelleen hyvänä edelliseen tarkastelujaksoon verraten. Kynnärterveys on hieman laskusuuntainen tarkastelujakson viimeisinä vuosina 1-tulosten suhteen.

Osteokondroosia on kuvannettu vasta verrattain vähän aikaa, ja todettuja tapauksia on jonkin verran. Ongelma ei kuitenkaan ole huolestuttava. Osteokondroosia esiintyy rodussa lähinnä olkanivelissä.

Merkittäviä terveysongelmia ei tällä hetkellä ole havaittavissa, mutta tilannetta tulee seurata.

Ongelmien mahdollisia syitä

Olkanivelen osteokondroosin kohdalla kuvantamisen aloittaminen ja sen yleistymisen osaltaan vaikuttaa todettujen tapausten määrään. Kuvausten alkaessa todettuja tapauksia oli runsaammin, mutta kuvausten yleistyessä tilanne on tasaantunut.

Rodussa käytetään jalostukseen paljon ulkomaisia koiria, joista ei ole tiedossa tutkimustuloksia kynnäristä ja selistä, niiden periyttämistä ongelmista saadaan tietoa vasta jälkeläisten tulosten perusteella. Myös sukutauluista terveystietojen seuranta on haastavaa, koska sukutauluissa esiintyy lähinnä ulkomaisia koiria, joista on tiedossa ainoastaan lonkkaniveldysplasia tulokset.

Lennessä Kuva: Kati Näveri

4.4 ULKOMUOTO

4.4.1 Rotumääritelmä

BEAUCENPAIMENKOIRA / BEAUCERON

(BERGER DE BEAUCE)

Alkuperämaa: Ranska

Ryhmä: 1

FCI:n numero: 44

Hyväksytty: FCI 9.11.2006

Kennelliitto 29.1.2009

KÄYTTÖTARKOITUS: Paimen- ja vahtikoira

FCI:N LUOKITUS: Ryhmä 1 lammas- ja karjakoirat (paitsi sveitsinpaimenkoirat)

Alaryhmä 1 lammaskoirat

Käyttökoetulos vaaditaan

LYHYT HISTORIAOSUUS:

Chien de Beauce (Beaucen koira), Beauceron ja Bas-Rouge ("punasukka") ovat nimiä, joita käytettiin 1800 luvun lopulla kuvaamaan ikivanhoja ranskalaisia tasankopaimenkoiria. Ne olivat keskenään samantyyppisiä, niillä oli sileäkarvainen naama, kova ja lyhyt karva sekä tyvistetyt korvat. Rungossa oli punaiset merkit, erityisesti kaikkien kypälien kärjessä olevat merkit saivat sen ajan kasvattajat kutsumaan koiria "punasukiksi". Karvapeite oli tavallisesti musta punaisin merkein, mutta oli myös harmaita ja yksivärisiä mustia, jopa yksivärisiä punaruskeita koiria. Näitä koiria kasvatettiin ja valittiin jalostukseen niiden laumanajo- ja laumanvartioimiskyvyn perusteella.

YLEISVAIKUTELMA: Kookas, vankka, maatiaismainen, voimakas, hyvärakenteinen ja lihaksikas, ei raskas.

TÄRKEITÄ MITTASUHITEITA: Normaalarakenteinen. Rungon pituus mitattuna olkanivelestä istuinluun kärkeen on hieman säkäkorkeutta suurempi. Pää on pitkä, 2/5 säkäkorkeudesta. Kallon leveys ja syvyys ovat hieman alle puolet pään kokonaispituudesta. Kallo ja kuono ovat yhtä pitkät.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Luoksepäästävä ja peloton, ystävällinen ja rohkea. Ilme on avoin, ei koskaan vihainen, pelokas eikä levoton.

PÄÄ: Hyvin meislautunut ja tasapainoinen. Sivusta katsottuna kuonon ja kallon ylälinjat ovat lähes yhdensuuntaiset.

Kallo: Edestä katsottuna tasainen tai hiukan kaareutunut. Otsauurre on vain hieman erottuva, niskakyhmy erottuva.

Otsapenger: Vain hieman erottuva, sijaitsee niskakyhmy ja kirsun puolivälissä.

Kirsu: Suhteessa kuono-osaan, suuri, aina musta; ei koskaan halkinainen.

Kuono-osa: Ei kapea eikä suippo.

Huulet: Tiiviit ja aina hyvin pigmentoituneet. Ylähuulen tulee peittää alahuuli tiiviisti; huulten tulee muodostaa suupielessä hyvin vähäinen, aina kiinteä poimu.

Hampaat / purenta: Hampaat ovat vahvat; purenta leikkaava.

Silmät: Vaakasuorat ja hieman soikeat. Iristen tulee olla tummanruskeat, ei koskaan tummaa päihinänruskeaa vaaleammat, vaikka punaiset merkit olisivat vaaleahkot. Harlekiinivärisillä hyväksytään herasilmä.

Korvat: Ylös kiinnittyneet, puolipystyt tai riippuvat, eivät tiiviisti poskenmyötäiset. Ne ovat litteät ja melko lyhyet, puolet pään pituudesta.

KAULA: Lihaksikas ja pitkä, tasapainoisesti lapoihin liittyvä.

RUNKO: Ylälinja: Selkä on suora. Lanne on lyhyt, leveä ja lihaksikas. Lantio vain hieman laskeva.

Säkä: Selvästi erottuva.

Rintakehä: Ympärysmitaltaan 1/5 säkäkorkeutta suurempi, kyynärpäiden tasolle ulottuva, leveä, syvä ja pitkä.

HÄNTÄ: Tyvistämätön, matala-asentoinen ja vähintään kintereisiin ulottuva, suoraan alaspäin riippuva, muodostaa loivan j-koukun. Koiran liikkeessä häntä voi nousta selkälinjan jatkeeksi.

RAAJAT:

ETURAAJAT: Eturaajat ovat edestä ja sivulta katsottuna pystysuorat.

Lavat: Viistot ja keskipitkät.

Kynnärvarret: Lihaksikkaat.

Etukäpälät: Vahvat, pyöreät ja tiiviit; kynnet ovat aina mustat; päkiät lujat mutta kuitenkin joustavat.

TAKARAAJAT: Takaraajat ovat sivulta ja takaa katsottuna täysin suorat.

Reidet: Leveät ja lihaksikkaat.

Kintereet: Vahvat, eivät liian matalat; kärki sijaitsee noin ¼ korkeudella säkäkorkeudesta; välijalka muodostaa säären kanssa avoimen kulmauksen.

Välijalat: Lähes pystysuorat, hieman istuinluun kärkeä taaempaan.

Takakäpälät: Vahvat, pyöreät ja tiiviit.

Kannukset: Kaksoiskannukset, joita paimenet ovat perinteisesti vaalineet, muodostuvat selvästi toisistaan erillään ja melko lähellä käpälää olevista kynnellisistä varpaista.

LIIKKEET: Joustavat, vapaat ja yhdensuuntaiset. Beaucenpaimenkoiran ravin tulee olla pitkää ja maatavoittavaa.

KARVAPEITE:

KARVA: Päässä sileää, rungossa vahvaa, lyhyttä, paksua, tiivistä, pinnanmyötäistä ja 3–4 cm:n mittaista; reisien takaosassa ja hännän alapuolella on aina hieman hapsuja. Aluskarva on lyhyttä, hienolaatuista, tiheää ja untuvaista, mieluiten hiirenharmaata, erittäin tiivistä; sitä ei saa näkyä peitinkarvan läpi.

VÄRI:

a) musta punaisin merkein, ns. punasukka; musta väri on hyvin puhdas, punaisen tulee olla oravanpunainen. Punaiset merkit jakautuvat seuraavanlaisesti: täplät silmien yläpuolella, väriä kuonon sivuilla vähentyen tasaisesti poskia kohti ulottumatta koskaan korvien alapuolelle. Rinnassa mieluiten kaksi laikkuja, merkit kurkunalusessa ja hännän alapuolella. Raajoissa punainen väri vähenee tasaisesti ylöspäin, ei ulotu yli kolmasosaan, raajojen sisäpuolella punainen väri ulottuu hieman ylemmäksi.

b) harlekiini (sinikirjava merle punaruskein merkein) eli harmaa, musta ja punainen; karvapeitteessä on yhtä paljon mustia ja harmaita laikkuja tasaisesti jakautuneina, joskus mustaa on enemmän kuin harmaata. Punaista väriä samoissa kohdissa kuin kaksivärisellä.

Eturinnassa sallitaan vähäinen valkoinen laikku.

KOKO: Säkäkorkeus:

Urokset 65–70 cm

Nartut 61–68 cm

VIRHEET:

Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- vihaisuus tai liiallinen arkuus
- selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen
- annetuista rajoista poikkeava säkäkorkeus
- erittäin kevyt luusto
- liian vaaleat silmät, herasilmä (ei koske harlekiineja)
- halkinainen, lihanvärinen tai muu kuin täysin kirsu
- ylä- tai alapurenta, kun etuhammasrivit eivät kosketa toisiaan; kolmen tai useamman hampaan puuttuminen (P1 hampaita ei huomioida)
- täysin pystyt korvat
- voimakkaasti ulkokierteiset takaraajat
- yksinkertaiset tai kokonaan puuttuvat kannukset takaraajoissa
- tyypistetty tai selän päälle kiertyvä häntä
- karvapeite: muu kuin rotumääritelmässä mainittu karvapeitteen väri, punaisten merkkien täydellinen puuttuminen, pörröinen karva, selvästi valkoinen, selvärajainen laikku rinnassa; harlekiineilla liikaa harmaata, toinen kylki musta ja toinen harmaa, täysin harmaa pää (mustan puuttuminen).

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittyntä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.

Rodun koirat vastaavat rotumääritelmää hyvin. Joillakin näyttelyissä hyvin pärjänneillä koirilla on kuitenkin jopa hylkääviä virheitä ja vakavia puutteita, joihin tuomareiden toivoisi kiinnittävän huomiota. Näyttelykäyntien perusteella ei voi päätellä mitään rodun koirien korkeudesta, sillä tuomarit erittäin harvoin mittaavat koiria näyttelykehässä. Beauceron on rakenteeltaan ravaaja, ravin tulee olla helppoa ja vaivatonta myös hitaassa vauhdissa.

Kaunisrakenteinen pentu Kuva: Hanna Hautamäki

4.4.2 Näyttelyt Ja Jalostustarkastukset

Näyttelykäynnit	Yhteensä	ERI	EH	H	T	EVA	HYL
2015–2019	1596	70 % (1119)	25 % (392)	4 % (58)	0 % (5)	1 % (16)	0 % (6)
2020–2024	872	65 % (567)	27 % (234)	6 % (50)	1 % (5)	1 % (8)	1 % (8)

Jalostustarkastukset	Yhteensä	EX (ERI)	TB (EH)	B (H)	INS (HYL)
2016–2019	35 + 39 74	23 + 35 78 %	10 + 2 16 %	1 + 1 3 %	1 + 1 3 %
2020–2025	34 + 23 57	23 + 22 79 %	9 + 1 18 %	0 + 0	2 + 0 4 %

Rodun koirien näyttelykäynnit

Viimeisen viiden vuoden tarkastelujaksolla näyttelykäyntien määrä on vähentynyt merkittävästi edellisestä jaksosta. Viiden vuoden sisällä näyttelyissä käymistä on vaikeuttanut Korona-pandemian vuoksi tauolla ollut näyttelytoiminta, erikoisnäyttelyn peruuntuminen kokonaan vuonna 2020 ja Koronan takia ulkomaisten (Ranskalaisten) tuomareiden maahan pääsyn estyminen. Lisäksi rekisteröintimäärät ovat taulukossa olevissa tarkastelujaksoissa hyvin erilaiset, rekisteröinnit ovat tippuneet reilusti, jolloin uusia nuoria koiria näyttelyihin on ollut huomattavan paljon vähemmän.

Näyttelykäynnit ovat viimeisen viiden vuoden aikana jakaantuneet hyvin tasaisesti eri näyttelytyypeittäin (KV 28 %, RN 22 %, ER 21 %). Koiramäärät ovat laskeneet Suomen Beauceron ry:n järjestämissä ranskalaisten rodun erikoistuomareiden arvostelemisissa näyttelyissäkin. Huippuvuosi koiramäärän suhteen saavutettiin 2019, jolloin koiria oli erikoisnäyttelyssä 90kpl, sen jälkeen erikoisnäyttelyidenkin koiramäärät ovat pysytelleet noin 50 koirassa.

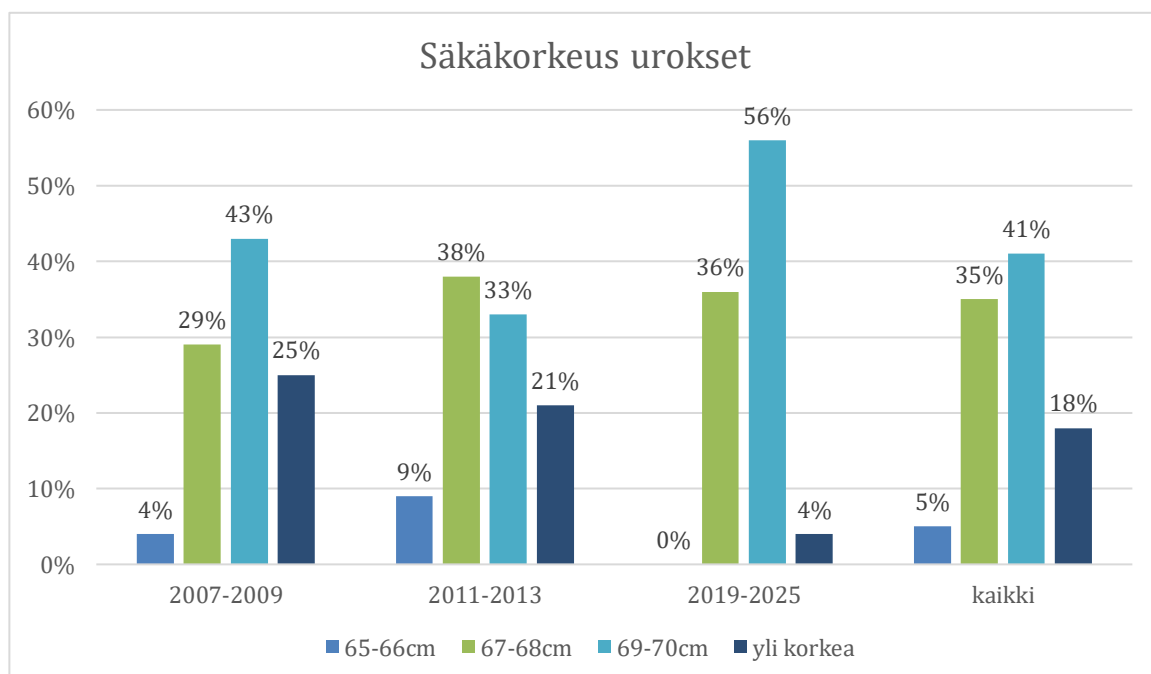
Vuosina 2020–2024 on näyttelyistä tullut 1 % EVA (ei voida arvostella) ja 1 % HYL (hylättyä) tulosta, kaikista tuloksista. Prosentuaalisesti määrät ovat samat kuin edellisellä tarkastelujaksolla.

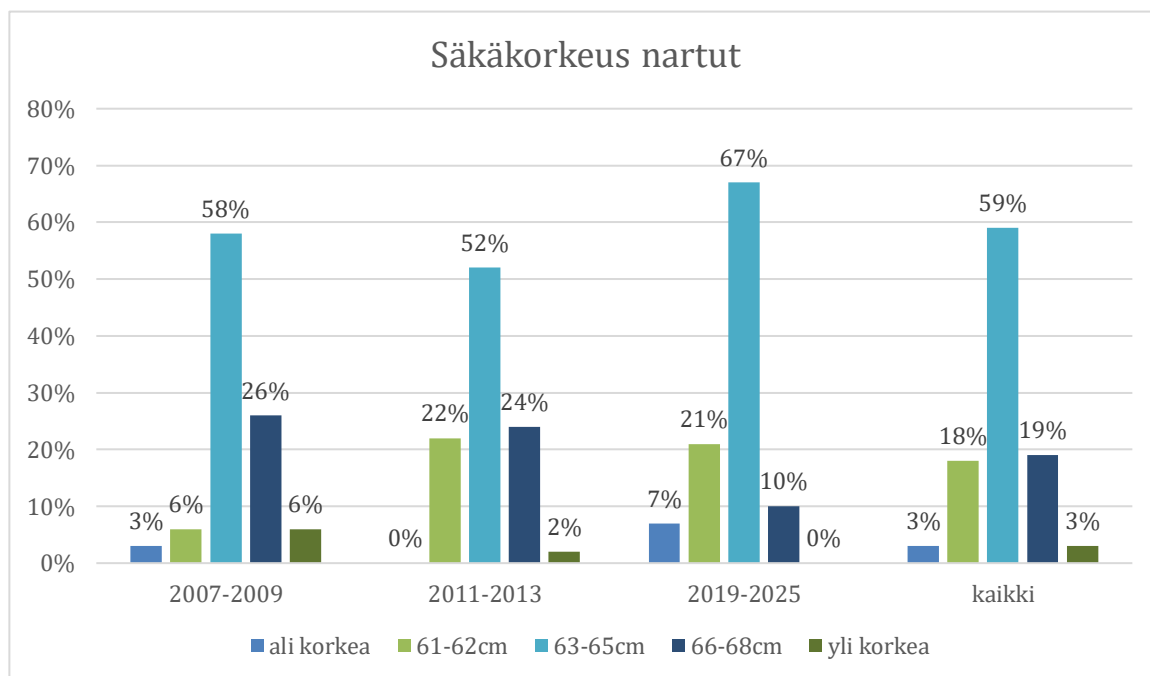
Suhteellisesti hylättyjä on enemmän kuin edellisellä viisivuotis jaksolla. EVA ja HYL tuloksille on samoja syitä, eli linja ei ole ihan selkeä. Selkeästi yleisin syy on se, että koira väistää tai on arka, seuraavaksi yleisin on muriseminen/ aggressiivisuus, jotka ovat selkeästi enemmän nuorilla koirilla esiintyvä ongelma. Lisäksi lähes yksittäisiä mainintoja on purentavirhe, hammaspuutos, ontuminen, korkeus ja värivirhe.

Ryhdkäs kaunis liike Kuva: Titta Mahonen

Jalostustarkastukset

Rotuyhdistys on järjestänyt ranskan mallin mukaisia jalostustarkastuksia vuodesta 2006 lähtien, yhteensä 10 tapahtumaa. Tapahtumissa oli pidempi tauko vuodesta 2019, vuoteen 2023. Taulukoissa on säkämittaustulos 111 uroksesta ja 119 nartusta. Alimittaisia uroksia on ollut vain yksi, vuonna 2019. Tarkasteltaessa tuloksia, voidaan havaita, että ylikorkeita uroksia on ollut rodussa runsaasti ja niitä on käytetty myös jalostuksessa. Ylikorkeiden urosten määrä on kuitenkin selkeästi vähentynyt ja vuoden 2023 mittauksissa niitä oli vain yksi. Urokset ovat korkeudeltaan kuitenkin rekisterin yläpäässä, matalampien määrä ei ole lisääntynyt. Narttujen säkäkorkeudet ovat pysyneet hyvin tasaisesti rotumääritelmän mitoissa kautta vuosien. Yksittäisiä ylikorkeita ja alikorkeita on muutama 20 vuoden aikana. Yhdistelmiä suunniteltaessa kasvattajien on hyvä huomioida koirien koko, jotta urosten korkeudet eivät ala kasvaa ja narttujen koko pienentyä. Tuomareiden olisi hyvä mitata koiria enemmän näyttelyissä, jotta myös siellä huomioitaisiin rodun oikea koko.

TAULUKKO 20 ULKOMUOTOARVOSTELU JALOSTUSTARKASTUKSISSA

	EX/ERI	TB/EH	B/H	INS/HYL
2017	66%	29%	3%	3%
2019	90%	5%	3%	3%
2023	68%	26%	0%	6%
Yhteensä	75%	19%	2%	4%

Ulkomuotoarvostelusta koirat ovat saaneet erinomaisen kokonaisarvosanan isolla prosentilla. Yksityiskohtaisessa arvostelussa huomautuksia on tullut eniten hännän asennosta, sen kuuluu beauceronilla pysyä liikkeessään selkälinjan jatkeena tai alapuolella. Toiseksi eniten huomautuksia on jaettu turkista, jossa enimmäkseen syynä on ollut pohjavillan puute. Beauceronilla kuuluu olla

selkeästi kaksiosainen turkki, jossa on tiivis pohjavilla. Hyvä turkkisilla koirilla on pohjavilla myös kesällä, joten koirien sisällä asuminen ei selitä huonoa turkkia. Joitakin yksittäisiä huomautuksia on purentavirheistä, puuttuvista hampaista ja liikkeistä.

Jalostustarkastus on erittäin hyvä ja käyttökelpoinen työkalu jalostuskoirien ulkomuodon virheiden määrittelyssä ja kasvattajien toivoisi enemmän käyttävän koiriaan tarkastuksessa ja hyödyntävän tarkastusten tuloksia jalostusvalintoja tehdessään.

Valiot

Rotuyhdistyksen aloitteesta Beauceronin Suomen Muotovalioarvosääntöä muutettiin, uusi Muotovalioarvosääntö astui voimaan 1.1.2025

Suomen Muotovalioarvo, käyttötulosvaatimus 1.1.2025 alkaen:

Hyväksytty tulos jostakin palveluskoira- tai pelastuskoirakokeiden alimmasta luokasta (ei käyttäytymis- tai soveltuvuuskoikeesta) tai luokanvaihtoon oikeuttava tulos paimennuskokeen alimmasta luokasta (ei esikoe).

Vuosina 2020–2024 suomalaiset koirat ovat saavuttaneet 98 valion arvoa. Eniten on ulkomaisia muotovalion arvoja Baltiasta ja ulkomaisia juniorimuotovalion arvoja. Ilahduttavasti Suomen muotovaliota on kymmenen koiraa ja harrastuspuolelta kaksi käyttövaliota, paimennusvalio, rallytokovalio ja vesipelastusvalio.

4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Paimenkoiran tulee olla jaksava ja nopea, liikkeen maata voittava, turkin säänkestävä. Beaucenpaimenkoiran ulkomuoto palvelee hyvin tarkoitustaan.

Tuomarikoulutus

Rotuyhdistys on lisännyt ulkomuototuomarikoulutuksia aikaisempaan nähden ja näyttökokeitakin on järjestetty vuosittain. Koulutuksiin on pyritty saamaan ja valittu tiettyjä rotua hyvin edustavia koiria, sekä tyyppillisä virheitä omaavia koiria, jotta koulutus olisi mahdollisimman perusteellista. Ulkomuototuomareiden koulutusmateriaali kaipaa päivitystä ja se on jalostustoimikunnalla tekeillä. Suomalaiset näyttelytuomarit ovat kansainvälisesti arvostettuja. Rodun vähälukuisuuden takia, beaucenpaimenkoiran arviointia sattuu yksittäisen tuomarin kohdalle kuitenkin vähän, joten tuomareiden oma kiinnostus opiskella rotua on tärkeää.

Beauceron on paimenkoira, jolle liikkumisen tulee olla helppoa, näyttelyissä tulisi enemmän kiinnittää huomiota ja painottaa arvostelua koirien liikkeisiin. Oikein kulmautunut ja oikea rakenteinen koira ravaa hitaassakin vauhdissa ongelmitta.

Tuomarit ovat aiempaa enemmän alkaneet kommentoida arvosteluihin luonnetta, niin hyvässä kuin pahassakin. Se on pelkästään positiivinen suuntaus. Nuorilla beauceron uroksilla on jonkin verran merkintöjä murinoista ja aggressiivisuudesta, joka usein johtuu nuoren koiran kokemattomuudesta ja epävarmuudesta uudessa tilanteessa. Usein tuomarit sallivat nuorilta juniorikoirilta vielä hieman huonoa käytöstä, mikä on hyvä. Aikuiselta koiralta aggressiivista käytöstä ei tule sallia. Arkuus on hylkäävä virhe iästä huolimatta ja siihen tulee kiinnittää vielä nykyistäkin enemmän huomiota.

4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Keskeisimmät ongelmakohdat ja Ongelmien mahdollisia syitä

Aiemmin ylikorkeita koiria oli runsaasti, tällä hetkellä koko ei vaikuta olevan suuri ongelma. Kasvattajien tulee kuitenkin huomioida koirien pysyminen rotumääritelmän mitoissa. Myös narttujen pienemistä ja kevenemistä liikaa tulee välttää.

Keskeisiä ongelmia beauceronin ulkomuodossa on etuosan kulmaukset, jotka useilla koirilla ovat aivan liian avoimet. Takaosa on usein paremmin kulmautunut, mutta jonkin verran näkyy jo liian pitkää sääriluuta, joka ei ole oikeanlainen rakenne kasvattaa takakulmauksia. Tavoite tulisi olla tasapainoisesti ja riittävästi edestä ja takaa kulmautunut koira, jolle ravaaminen on helppoa ja joka kantaa itsensä hyvin.

Aiempaa enemmän on alkanut näkyä (myös rodun kotimaassa) erittäin jyrkkiä lantioita, joihin tulee kiinnittää huomiota. Koira, jolla on jyrkkä lantio, pitää ehkä hiukan helpommin häntää selkälinjan alapuolella myös liikkeessä ja saattaa siksi vaikuttaa hyvältä rakenteelta. Jyrkkä lantio estää takajalan oikeanlaisen taakse työnnön, jolloin liike ei ole maatavoittava ja helppo, kuten sen kuuluu paimenkoiralle olla. Jyrkkiä lantioita ei saa suosia, beauceronin lantion tulee olla leveä ja vahva ja loivassa kulmassa.

Raskas ja/tai löysä vaikutelma ei ole beauceronille toivottavaa. Jonkin verran näkyy liian raskaita rakenteita ja enenevässä määrin löysiä huulia ja löysää kaulanahkaa, etenkin uroksissa. Tähän tulee sekä kasvattajien, että ulkomuototuomareiden kiinnittää enemmän huomiota. Beauceronin tulee olla voimakaslustoinen, mutta ei yhtään raskas tai kömpelö.

Rotumääritelmässä mainitaan, että sekä etu- että takajalkojen tulee olla paitsi edestä ja takaa suorat, myös sivulta suorat. Rakenteen joustavuuden ja terveyden kannalta tulee kuitenkin olkakulmistaan liian suorien koirien käyttöä jalostuksessa välttää. Samoin liian suora takajalka on herkempi mm. polven ristsidevaurioille. Säären pidentymistä ja kintereen ylikulmautumista tulee jalostuksellisin valinnoin ehkäistä. Kulmausten suhteen rotumääritelmän mukainen jalkojen suoruus sivulta tulee tulkita siten, että beaucerpaimenkoira ei saa olla ylikulmautunut.

Toivottavia ja ei-toivottavia rakenteita Kuvat: Kati Näveri

5 YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodun edellisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi

Edellinen jalostuksen tavoiteohjelma on päivitetty 2021 ja sen voimassaolokausi on 1.1.2022 – 31.12.2026.

Rodun ensimmäisen tavoiteohjelman voimassaolokausi

Rodun ensimmäinen jalostuksen tavoiteohjelma on tehty ja hyväksytty 1996. Jalostuksen tavoiteohjelma on voimassa 10 vuotta, päivitys viiden vuoden välein.

5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso

Taulukkoon on kerätty käytetyimpien urosten ja narttujen listoista jalostuskoirat, joilla on vähintään 10 pentua. Listoista on jätetty pois Savu des Hauts de Bellevue ja Tomeran Sissi Silmu, sillä niillä ei ole vielä yhtään tutkimuskäistä jälkeläistä, vaikka jälkeläismäärän perusteella olisivat listaan kuuluneet. Lonkkien suhteen A ja B ovat terveitä, C, D ja E sairaita. Rodussa lonkkaterveys on melko hyvä. Urosten ja narttujen jälkeläisnäyttö lonkkaterveyden osalta on samaa luokkaa. Pentueet ovat jakaantuneet hieman useammille nartuille kuin uroksille, koska joukossa on uroksia, joilla suositeltu 20 pennun maksimijälkeläismäärä ylittyy jonkin verran.

Kymmenen eniten käytettyä urosta on tuottanut 208 jälkeläistä, joista lonkkien osalta on tutkimustulos 144 koiralla (69 %) eli tutkimusprosentti on varsin korkea. Se on kuitenkin hieman laskenut aiemmista tarkastelujaksoista, johon varmasti eniten vaikuttaa tutkimusten hintojen nousu. Näistä 144 tutkitusta jälkeläisestä sairaita on 18 % ja terveitä siis 82 %, mikä on tämän kokoluokan koirarodulle hyvä tulos. Nartuissa kymmenen eniten käytettyä narttua on tuottanut 184 jälkeläistä, joista tutkimustulos on 119 (65 %) koiralla. Kymmenen käytetyimmän nartun jälkeläisistä 20 % lonkat ovat sairaat ja 80 % terveet. Tarkasteltaessa jalostuskoiria ryhmänä, tilanne on varsin hyvä ja urosten ja narttujen tulokset hyvin samankaltaiset.

Yksittäin arvioitaessa uroksissa erottuu kaksi koiraa, joilla jälkeläisten lonkkatulokset ovat heikot (sairaiden osuus yli 40 %), urokset itse on arvioitu B/B ja ulkomainen tulos A, joten lausunnon perusteella ei huonoa jälkeläisten lonkkatilannetta voisi arvata. Lonkkaindeksi on alle keskiarvon, mutta ei kovin paljon. Tuontiurokselle lonkkaindeksi on laskettu vasta jälkeläisten perusteella, ollen 80. Narttujen listassa huonompia lonkkatuloksia on jättänyt neljä narttua, joista kahdella on vain yksi pentua, mutta kahdella on 3 pentuetta suositellun maksimijälkeläismäärän (20) kuitenkaan ylittymättä. Yksittäisten pentueiden nartuilla oma lonkkatulos on A/B ja indeksi ennen jalostuskäyttöä 102–105, joten mitään odotetta huonoista jälkeläistuloksista ei ole ollut. Enemmän käytetyillä kahdella nartulla omat tulokset ovat ennen jalostuskäyttöä olleet B/B 92 ja C/C 80, jolloin jälkeläisten heikompi lonkkaterveys ei tule yllätyksenä.

Kyynärniveliä arvioitaessa 0 on terve ja 1–3 sairas. Urosten osalta tilanne on melko hyvä, mutta voisi olla parempikin. Kymmenen eniten käytetyn uroksen 208 jälkeläisestä kyynärtulos on lausuttu 141 (68 %) koiralle, sairaita on 18 % ja terveitä 82 %. Uroksissa eniten käytetty koiraa on periyttänyt paljon kyynärsairaita ja mikäli se jätetään kokonaislaskusta pois, on sairaita 14 % ja terveitä 86 %. Kyynärterveyden osalta narttujen tulos on kuitenkin heikentynyt. Kymmenen eniten käytetyn nartun 184 jälkeläisestä on tutkimustulos 119 (63 %) koiralla, joista sairaita on 29 % ja terveitä siis vain 71 %. Huomio kiinnittyy myös siihen, että kyynärnivelen tutkimustuloksia samoilla koirilla on vähemmän kuin lonkkatuloksia. Tämä selittyy ainoastaan sillä, että osan koirista rtg-kuvat on jätetty lähettämättä virallisesti lausuttavaksi. Tämä on erittäin vahingollista koko rodulle.

Uroksia yksittäin tarkasteltaessa havaitaan, että heikompia jälkeläisten kyynärtuloksia on neljällä uroksella, joista kolmella on vain yksi pentue. Urosten omat tulokset ovat 0/0, ulkomainen 0, 1/1 ja 2/1. Etenkin jos uroksen oma tulos on muuta kuin terve (0/0), olisi tärkeää odottaa jälkeläisten terveystulokset ennen kuin koiraa käytetään

jalostukseen uudelleen. Nartuissa heikompaa kyynärterveyttä periyttäneitä on listalla kuusi kappaletta, joista kolmella on vain yksi pentue. Kolmella muulla sitä vastoin on kullakin kolme pentuetta, jolloin periytyvyys on jo varmemmin nartusta itsestään johtuvaa. Narttujen omat tulokset ovat 0/0 tai 0/1, jolloin nartun oman tuloksen perusteella ei heikkoa jälkeläisten kyynärterveyttä ole voitu etukäteen juurikaan aavistaa. Näin ollen jälkeläisnäytön tarkastelun ja seuraamisen tärkeys korostuu, kun kyynärterveyttä halutaan rodussa vaalia ja parantaa. Kyynäriindeksilaskenta on aloitettu beauceroneille kesäkuussa 2024, ja sitä mukaa kun indeksiä lasketaan sen, arvosteluvarmuus paranee ja sitä on hyvä käyttää jalostuksen apuvälineenä. Nyt listalla oleville jalostuskoirille ei ennen jalostuskäyttöä ole kyynäriindeksiä ollut tarjolla.

Kokonaisuutena kaikkien jalostuskoirien käyttö on niin maltillista ja esimerkillistä, että mitään lisätoimenpiteitä asian suhteen ei ole tarpeen tehdä. Indeksien ja jälkeläisarvostelun tarkastelu jalostuksen suunnittelussa on kuitenkin tärkeää.

Käytetyimpien jalostusurosten jälkeläisten HD/ED 10/2025

TAULUKKO 21 KÄYTETYMPIEN JALOSTUSUROSTEN JÄLKELÄISARVOSTELU

	uros	synt	pen tueet	pen tuja	2.pol vessa	HD indeksi ennen ja jälkeen	tutkittu HD	sairas HD	ED indeksi	tutkittu ED	sairas ED
1	Japper du Dragon Noir B/B 1/1	2010	3	27	52	- 103	24kpl 89 %	5kpl 21 %	69	22kpl 81 %	10kpl 45 %
2	Elion le Coeur Pur A/A 0/0	2014	3	23	19	105 101	11kpl 48%	3kp 27%	108	10kpl 43 %	2kpl 20 %
3	Repoketun Luoti A/A 0/0	2012	3	21	4	111 107	13kpl 62%	2kpl 15%	96	13kpl 62%	3kpl 23%
4	Pikkujalon Flat Call A/A 0/0	2010	2	19	17	112 109	13kpl 68%	3kpl 23%	103	13kpl 68%	3kpl 23%
5	Moseronin Arrakki B/B 0/0	2016	2	19	0	97 93	9kpl 47%	4kpl 44%	94	9kpl 47%	1kpl 11%
6	Tomeran Fiasko B/B 0/0	2010	2	17	0	95 98	13kpl 76%	1kpl 8%	108	13kpl 76%	1kpl 8%
7	Grand Lutin Yeff A/A 0/0	2008	4	37	19	103 105	26kpl 70%	1kpl 4%	116	26kpl 70%	3kpl 12%
8	Tomeran Graal B/C 0/0	2011	2	16	0	92 94	10kpl 62%	2kpl 20%	112	10kpl 62%	0kpl 0%
9	Fagir du Murier de Sordeille A/A 0/0	2010	2	15	44	105 102	15kpl 100%	2kpl 13%	92	15kpl 100%	2kpl 13%
10	Kultahelmi Absolutely Amazing A/A 0/0	2013	1	14	27	112 105	10kpl 71%	3kpl 30%	105	10kpl 71%	1kpl 10%
11	Momento Mistika Pinkerton Argente ulkm. A/0	2015	3	16	19	- 96	7kpl 44%	0kpl 0%	100	7kpl 44%	2kpl 29%

13	U'hugo bas Rouges de Lisica A/A 0/0	2009	5	24	65	105 102	13kpl 54%	3kpl 23%	109	13kpl 54%	1kpl 8%
14	Hactarus de la Noe d'Orient ulkm. A/0	2012	2	13	0	- 80	7kpl 54%	3kpl 43%	100	7kpl 54%	2kpl 29%
15	Pikkujalon Bottom Pair B/B 0/0	2006	1	12	0	93 94	7kpl 58%	1kpl 14%	99	7kpl 58%	3kpl 43%
16	Ame Magnanime Gardien Icarios ulkm. A/0	2015	1	12	5	105 96	9kpl 75%	2kpl 22%	86	9kpl 75%	4kpl 44%
17	Moisionmäen Fiilis A/B 0/0	2010	2	11	16	105 103	10kpl 91%	1kpl 10%	96	10kpl 91%	2kpl 20%
18	Atilla Slzy Katharu A/A 0/0	2011	1	10	0	109 109	4kpl 40%	0kpl 0%	113	4kpl 40%	0kpl 0%
19	Karhupaimene n Mercury B/B 0/0	2018	1	10	0	93 100	10kpl 100%	0kpl 0%	111	10kpl 100%	1kpl 10%
20	Kipikiin Picardo A/A 2/1	2019	1	10	0	108 107	5kpl 50%	1kpl 20%	78	5kpl 50%	2kpl 40%

Käytetyimpien jalostusnarttujen jälkeläisten HD/ED 10/2025

TAULUKKO 22 KÄYTETYMPIEN JALOSTUSNARTTUJEN JÄLKELÄISARVOSTELU

	narttu	s y n t	pentue et	penn ut	2.polv essa	HD indek si enne n ja jälkee n	tutkit tu HD	sairas HD	ED indek si	tutkit tu ED	sairas ED
1	Black Carambas Roasted Mad Croc A/A 0/1	2 0 1 1	3	27	38	111 109	20kpl 74%	3kpl 15%	81	17kpl 63%	8kpl 47%
2	Hit Girl de la Noe d'Orient A/A 0/0	2 0 1 2	2	21	27	107 89	11kpl 52%	4kpl 36%	105	11kpl 52%	1kpl 9%
3	Black Carambas Upcider C/C 0/0	2 0 1 4	3	20	0	80 72	12kpl 60%	6kpl 50%	95	12kpl 60%	5kpl 42%
4	Frosty Charm Femme Flamboyante B/A 0/0	2 0 1 4	2	19	27	107 106	13kpl 68%	0kpl 0%	119	13kpl 68%	0kpl 0%

5	Black Carambas Battle Born C/C 0/0	2 0 1 7	2	19	0	93 95	8kpl 42%	2kpl 25%	99	8kpl 42%	2kpl 25%
6	Racron Michele A/B 0/0	2 0 1 7	3	16	13	107 110	12kpl 75%	0kpl 0%	95	12kpl 75%	4kpl 33%
7	Black Carambas Uppercut C/C 0/0	2 0 1 4	2	16	10	80 86	13kpl 81%	2kpl 15%	105	13kpl 81%	4kpl 31%
8	Carnimiries Heartbreaker A/A 0/0	2 0 1 2	2	16	25	103 110	11kpl 69%	0kpl 0%	96	11kpl 69%	2kpl 18%
9	Uzi Warrior Soul A/A 0/0	2 0 1 5	3	15	26	104 110	10kpl 67%	1kpl 10%	85	10kpl 67%	5kpl 50%
10	Kultahelmi Chili B/A 0/0	2 0 1 5	2	15	0	103 100	9kpl 60%	2kpl 22%	108	8kpl 53%	2kpl 25%
12	Racron Fantaisie A/A 1/1	2 0 1 1	2	14	16	105 111	14kpl 100%	1kpl 7%	85	14kpl 100%	3kpl 21%
13	Moisionmäen Imelda A/A 0/0	2 0 1 3	2	13	19	107 111	12kpl 92%	0kpl 0%	108	12kpl 92%	1kpl 8%
14	Dale Defender Lovely Lassie A/A 1/1	2 0 1 5	2	13	10	109 109	7kpl 54%	1kpl 14%	75	7kpl 54%	2kpl 29%
15	Moseronin Angostuura A/A 2/1	2 0 1 6	2	13	0	103 103	7kpl 54%	1kpl 14%	84	7kpl 54%	1kpl 14%
16	Gabrielle Mimi PSI Mysteria A/A 1/0	2 0 1 7	2	12	0	105 112	6kpl 50%	0kpl 0%	97	6kpl 50%	2kpl 33%
17	Omaha du Jardin D'elisee A/B 1/0	2 0 1 8	1	12	0	102 100	7kpl 58%	1kpl 14%	95	7kpl 58%	3kpl 43%
18	Dale Defender Longawaited Looker A/A 0/0	2 0 1 5	1	12	5	113 107	9kpl 75%	2kpl 22%	89	9kpl 75%	4kpl 44%
19	B'anarchy My Daredevil B/B 0/0	2 0 1 9	3	19	14	92 87	7kpl 37%	4kpl 57%	108	7kpl 37%	1kpl 14%

20	Racron Hardi Amie A/A 0/0	2 0 1 2	2	11	19	109 101	9kpl 82%	3kpl 33%	101	9kpl 82%	3kpl 33%
21	Black Carambas Wanilla Sky A/B 0/0	2 0 1 5	1	10	0	105 95	6kpl 60%	3kpl 50%	89	6kpl 60%	1kpl 17%
22	Izorra L'etoile De La Nuit A/A 0/0	2 0 1 3	2	10	19	105 91	10kpl 100%	3kpl 30%	106	10kpl 100%	1kpl 10%
23	Béatrice Violet PSI Mysteria A/B 0/0	2 0 1 2	1	10	7	102 93	5kpl 50%	2kpl 40%	101	5kpl 50%	2kpl 40%
24	Flower Rock's Penny Lane A/A 0/0	2 0 1 9	1	10	0	106 114	10kpl 100%	0kpl 0%	114	10kpl 100%	1kpl 10%
25	Dale Defender Lighthearted Lobster A/A 0/0	2 0 1 5	1	10	0	107 104	4kpl 40%	0kpl 0%	104	4kpl 40%	0kpl 0%
26	Kultahelmi Cinnamon B/A 0/0	2 0 1 5	1	10	6	107 101	9kpl 90%	1kpl 11%	100	9kpl 90%	3kpl 33%

Muita tapoja arvioida käytetyimpien jalostuskoirien laatua on mm. kuinka moni jälkeläinen on valikoitunut jalostuskäyttöön, näyttelytulosten perusteella, hyväksytyjen luonnetestien ja käyttötulosten sekä pentuekoon perusteella. Jälkeläismäärät ovat tilastollista merkittävyyttä ajatellen pieniä. Pennunomistajien aktiivisuus käyttää koiraa aikuisena näyttelyissä tai kokeissa tai teettää koirasta tarvittavat terveystutkimukset on vaihtelevaa. Koirien tason arviointi on siten haasteellista ja subjektiivista.

5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

2017 voimaan tulleen tavoiteohjelman keskeisimmät uudet tavoitteet olivat selkäterveyden kartoittaminen ja kotimaisten urosten käytön lisääminen. Muut tavoitteet olivat jatkoa edelliseltä tavoiteohjelmakaudelta.

Selkäänomalioiden kartoitus on onnistunut, 58 % 2013–2022 syntyneistä koirista on tutkittu ja tulokset ovat olleet odotettua huikeasti parempia. Beauceroneilla ei juurikaan esiinny VA ja LTV muutoksia. Selkien tutkimisen ohessa on saatu paljon lisää tietoa myös rodun tilanteesta spondyloosin osalta, 37 % tarkastelujaksolla syntyneistä on virallinen spondyloosilausunto. Myös spondyloosin osalta rodun terveystilanne on hyvä.

Kynnäriindeksien laskenta on aloitettu rodulle rotuyhdistyksen aloitteesta 2024 ja tiedottamalla osteokondroosista on päästy tilanteeseen, että lähes kaikki jalostuskoirat tutkitaan OCD:n varalta.

Terveystietokannan perustaminen on onnistunut, mutta sen käyttöaste ei ole vielä nousemalla kovin korkeaksi. Tietokannan mainostusta ja kehittämistä tulee jatkaa, jotta tietokanta antaisi luotettavan kuvan rodun terveystilanteesta. Tietokanta on oivallinen apuväline kasvattajille esimerkiksi autoimmuunisairauksien seurantaan, mutta sinne olisi vielä paremmin saatava ilmoitukset sairastuneista koirista. Terveys- luonne- ja kasvattajakyselyiden vastausmäärät ovat olleet hyviä ja kasvamaan päin. Kasvattajat ovat suhtautuneet positiivisesti kyselyihin ja tiedon jakamiseen.

Rotu on säilynyt yhtenäisenä eikä linjoihin jakautumista esim. käyttötarkoituksen mukaan ole tapahtunut. Näyttelymenestys on kansainvälisestäikin tunnustettua ja koirien etuosan kulmautuminen on parantunut ja ylikorkeiden koirien määrä vähentynyt merkittävästi. Koirien keskimääräinen luokse päästävyys on hyvä.

Jalostuspohjan laajentaminen ei ole toteutunut aivan toiveiden mukaan, edelleen jalostuksessa käytetään paljon saman sukuisia tuontikoiria ja ulkomaisia uroksia kuin täällä jo aikaisemmin käytössä olleet koirat. Osittain erisukuisiakin tuontikoiria on kuitenkin tuotu ja useat kasvattajat pyrkivät löytämään poikkeavan sukuisia jalostuskoiria käytettäväksi. Sukusiitosprosentit ovat pysyneet matalina jalostustietojärjestelmän mukaan ja edelleen isä-emä-luku on rodulla lähes 1. Kotimaisten urosten käyttö ja arvostus on lisääntynyt selkeästi.

Hermorakenne ei ole rodussa merkittävä ongelma, vaikka edelliselle kaudelle asetettu ”enemmän koiria saa luonnetestin +2 tasapainoinen” ei ole toteutunut. Suurin osa koirista saa luonnetestissä hermorakenteesta +1a, joka on vilkkaalle paimenkoiralle hyvä arvio. Aggressiivisuus ei ole noussut esiin testeissä, eikä omistajille suunnatuissa kyselyissä. Ääniarkuus on pysynyt samalla tasolla, eikä ole huolestuttavan suurta.

TAULUKKO 23 AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TAVOITTEET JA TOTEUTUMINEN

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Jalostuspohjan laajentaminen	Kehotetaan kasvattajia huomioimaan aiempaa paremmin uuden geneettisen perimän tuominen tuonneissa ja ulkomaisissa käytöissä. Kotimaisten urosten käyttömahdollisuutta kartoitetaan jalostuspohjan laajentamiseksi.	Jalostuspohjan laajentaminen ei ole merkittävästi onnistunut. Tehollinen populaatiokoko on pysynyt matalana keskimäärin 42 yksilössä. isänisä ja emänisä luvut ovat aavistuksen parantuneet. Tuontikoirien ja ulkomaisten urosten käyttö on hiukan vähentynyt ja vastaavasti kotimaisten urosten käyttö lisääntynyt.
Jälkeläismääräsuositus 2 pentuetta	JTO:ssa jälkeläismääräsuositus 14 pentua tai 2 pentuetta.	Isät-emät-suhde on edellisestä tarkastelujaksosta parantunut entisestään, ollen 2015–2024 0,98. Uroksista enemmän kuin kaksi pentuetta/14 pentua on kuudella koiralla ja nartuista viidellä. Pentuemäärät ovat siis pysyneet hyvin hallinassa ja jakautuneet tasaisesti.
Terveystietokanta	Rodulle avoin terveystietokanta on otettu käyttöön 6.11.2016. Tästä tiedotetaan aktiivisesti beauceronin omistajille.	Tietokannan käyttö on edelleen vähäistä, mutta kasvamaan päin. Tietokannasta on tiedotettu ahkerasti yhdistyksen jäsenlehdessä ja somekanavilla. Terveystietokantaan liitettyyn terveystietokantaan vastattiin jo 98 koiran terveystiedoilla. Terveystietokantaa hyödynnetään myös jalostustarkastustulosten julkaisuun.

<p>PEVISA ja selkäongelmien kartoitus</p>	<p>Pevisaan lisättiin 2017 vuoden alusta tutkimusvelvoite selän LTV ja VA tutkimuksiin.</p>	<p>Lonkka- ja kyynärterveys on pysynyt lähes ennallaan. Kyynäriindeksilaskenta aloitettiin kesällä 2024 rotuyhdistyksen aloitteesta.</p> <p>Koiria on tutkittu selistä erittäin kattavasti (2013–2022 428kpl), eikä terveys haittoja ole juurikaan löytynyt. Tutkituista terveitä LTV osalta 85 % ja VA osalta 91 %. Havaitut muutokset ovat pääosin lieviä.</p> <p>Samalla on saatu rodun spondyloositalanteesta tietoa.</p>
<p>Ulkomuodon säilyttäminen</p>	<p>Koirien kokoon ja rakenteeseen kiinnitettävä riittävästi huomiota.</p>	<p>Ulkomuoto pysynyt hyvällä tasolla, myös kansainvälisesti on tullut menestystä.</p> <p>Jalostustarkastusten mittausten mukaan urosten korkeus on paremmin rotumääritelmän rajoissa. Silmämääräisesti koirien etuosan kulmautuminen on parantunut hiukan.</p>
<p>Ulkomuototuomarikoulutus</p>	<p>Järjestetään tuomarikoulutusta ja koearvosteluja.</p>	<p>Ulkomuototuomareiden erikoiskoulutus ja näyttökoe on järjestetty lähes vuosittain.</p>
<p>Hermorakenteen heikkouden karsiminen</p>	<p>Suosittelaa jalostukseen käytettävien koirien luonteen tarkkaa huomioimista. (LT, MH, PK-lajit, Jalostustarkastus ym.) Koirien hermorakenne otettava paremmin huomioon jalostusvalintoja tehtäessä.</p>	<p>Luonnetestatuista koirista 2015-2024 suurin ryhmä (55 %) +1a hieman rauhaton, ja toiseksi suurin ryhmä (38 %) +1b hermostunein pyrkimyksin. +2 tasapainoinen 3 %.</p> <p>2015–2024 jalostukseen käytetyistä 170 koirasta 11 % oli ulkomaisia, 25 % ei ollut tulosta luonteentestauksesta. 64 % käytetyistä koirista oli joko luonnetestitulosta, läpäisty MH-kuvaus tai jalostustarkastustulos.</p> <p>Kyseisinä vuosina syntyneissä pentueissa 43 % pentueista molemmilla vanhemmilla oli tulos luonteen testauksesta.</p> <p>Kaikkien jalostukseen käytettävien koirien luonteen testaaminen puolueettomalla testillä on toivottavaa ja siinä on vielä parannettavaa.</p>

Aggressiivisuus ja ääniarkuuskysely	Terveyskyselyyn lisätään aggressiivisuus ja ääniarkuuskysely tilanteen selvittämiseksi.	<p>Aggressiivisuuskyselyä ei ole koettu tarpeelliseksi, koska luonnekyselyiden vastausten valossa ei ole havaittu juurikaan ongelmia koirien käyttäytymisessä.</p> <p>Kuolinsyytilastossa ilmoitetaan luonteen takia lopetettuja beauceroneja n.6 % kaikista ilmoitetuista. Määrä ei ole vähentynyt.</p> <p>Luonnetestien valossa ääniin reagoivien koirien määrä on samalla tasolla kuin kaikkien rotujen keskiarvo. (LTE 15 %, MH 30 %, jalostustarkastukset ka. 7,9 p.)</p>
Käyttöominaisuuksien säilyttäminen.	Käyttöominaisuuksien ylläpitämiseksi tulee vaalia yhteistyöhaluisia, laumasosiaalisia, jaksavia koiria. Palveluskoiraominaisuuksien lisäksi pyritään erityisesti säilyttämään paimennusominaisuudet.	<p>Vuosina 2015–2024 paimennustaipumustestejä on tehty 101 beauceronille, joista 80 on osoittanut paimennustaipumusta. Paimennustaipumus on rodussa vahva.</p> <p>Luonnekyselyssä 2020 83 % vastaajista piti koiraansa hyvin harrastuskoiraksi sopivana, 2025 kyselyssä vastaava määrä oli 74 %.</p>

Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus

Aiemmat jalostussuositukset tai PEVISA-ohjelmat eivät ole merkittävästi kaventaneet jalostuspohjaa eivätkä lisänneet sukusiitosta. Jalostuksen ulkopuolelle jää paljon jalostuskriteerit täyttäviä koiria muista kuin jalostuksellisesta valinnasta johtuvista syistä.

Mahdollisuutta aiempaa useampien narttujen saamiseksi tarvittaessa jalostuskäyttöön voidaan parantaa sijoitussopimuksin ja yhteistyöllä omistajien kanssa.

Jalostussuositusten ja PEVISAn ajantasaisuuden arviointi

PEVISA-ohjelmaan ehdotetaan muutosta niin, että VA-tutkimuspakko jätetään pois. Rodun koiria on nyt tutkittu nikamaepämuodostumien osalta 10 vuotta, eikä nikamaepämuodostumia juurikaan esiinny, vakavia muutoksia ei ole löytynyt lainkaan. Rodulla ei siis esiinny kyseistä ongelmaa, joten tutkimus on rodulle turha.

Muutoin PEVISA säilytetään ennallaan kaudella 2027–2031.

Mikäli jalostukseen käytetään runsaasti koiria, joilla ei ole tulosta OCD-tutkimuksesta tai luonne arviointia, voidaan PEVISA-ohjelmaan lisätä tarvittavia tutkimuksia päivityksen yhteydessä.

6 JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Jalostuspohja

Jalostuspohjan laajentamiseksi pyritään kannustamaan kotimaisten ja tuontiurostojen omistajia tuomaan koiriaan esille ja tarjolle jalostukseen. Tuonneissa ja ulkomaisissa käytöissä kasvattajien tulee huomioida jatkossakin uuden geneettisen materiaalin saaminen. Suunnitelmallinen geeniperimän laajentaminen harkitulla roturisteytyksellä huomioidaan mahdollisuutena.

Käyttäytyminen ja luonne

Testattujen koirien osuutta on saatava lisättyä, jotta populaation luonteen tilanteesta saadaan luotettavammin tietoa.

Puolustushalu kuuluu olennaisesti rotuun, jalostuksessa tulee suosia rohkeita ja puolustuskäyttäytymiseltään ihanteellisia koiria. Toimintakykyä on tarpeen vahvistaa, joten jalostukseen tulee käyttää toimintakykyisiä ja myös kohtuullisen kovia koiria. Ääniherkkien ja/tai häiritsevän vilkkaiden koirien käyttöä on vältettävä.

Käyttöominaisuudet

Kannustetaan koiran omistajia harrastamaan rodunomaisia lajeja, jotta käyttöominaisuuksien säilymisestä saadaan tietoa. Pyritään käyttämään jalostuksessa erityisesti koiria, joilla käyttöominaisuudet ovat hyvät.

Terveys ja lisääntyminen

Lonkaniveldysplasian ja selkäterveyden suhteen nykyinen hyvä taso pyritään säilyttämään ja mieluiten hiljalleen edelleen parantamaan. Kynärniveldysplasian suhteen viime vuosina hiukan huonontunut tilanne huomioidaan jalostusvalinnoissa ja pyritään palauttamaan takaisin parempaan suuntaan. OCD kuvausta suositellaan jalostuskoirille tiedon keräämiseksi ja piilevien sairaiden löytämiseksi.

Rodun rekisteröintimäärät ovat pudonneet heikolle tasolle. Terveillä luonteeltaan sopivilla koirilla kannustetaan harkitsemaan jalostuskäyttöä.

Ulkomuoto

Koirien koon tulee pysyä kohtuullisena ja rotumääritelmän puitteissa. Rakenteen kestävyys suhteen olkakulmauksien parantuminen on suotavaa. Jalostuksessa suositaan koiria, joille rodunomainen liike on helppoa ja vaivatonta.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Suositukset jalostukseen käytettävien koirien ja yhdistelmien ominaisuuksista

PEVISA-ohjelman rekisteröintiehtojen lisäksi suositellaan, että lonkkaniveldysplasiatuloksen C saanut koira yhdistetään A-lonkkaisen koiran kanssa. Yhdistelmän BLUP-indeksin keskiarvon olisi hyvä olla vähintään 100. Kyynärniveldysplasian aste 1 saa yhdistää vain terveeseen, yhdistelmän BLUP- indeksin keskiarvon olisi hyvä olla vähintään 100. Jalostuksessa suositetaan selkätutkimusten perusteella normaalirakenteiseksi todettuja koiria. Selkäongelman takia oireilevaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen. LTV 1-4 tuloksen saaneita voi käyttää jalostukseen mutta ne tulee yhdistää selältään terveisiin. Jalostuskoirille suositellaan OCD ja spondyloositutkimusta.

Aiempi sukusiitosasteen yläraja ja Kennelliiton hyväksymä sukusiitosprosenttisuositus on 6,25 %. Tämä tarkoittaa serkusparitusta tilanteessa, joissa koirilla ei ole aiempia yhteisiä sukulaisia. Serkusparituksen rajaa ei tule missään olosuhteissa ylittää. Jalostussuosituksena on, että sukusiitosprosentti olisi korkeintaan 3,5 % kuudella sukupolvella laskettuna. Jos sukusiitosastetta ei saada määritettyä, yhdistelmän sukukatokertoimen tulisi olla vähintään 0,85 kuudella sukupolvella laskettuna.

Jalostuskoiralle suositellaan jonkin virallisen luonteentestauksen (LTE, MH, yhdistyksen jalostustarkastus) suorittamista. Jalostuksessa vältetään ääniarkoja koiria.

Suosittelaa, että jalostukseen käytettävällä koiralla on näyttelytulos (vähintään H).

Jalostukseen käytetään koiria, jotka ovat täyttäneet vähintään 24kk. Pyritään suosimaan iäkkäämpiä terveitä uroksia ja pitkäikäiseksi todettuja sukuja.

Ennen koiran uusintakäyttöä, tulisi aiemmista jälkeläisistä olla terveystutkittu virallisesti vähintään puolet.

Suositus yksittäisen koiran jälkeläismäärälle

Suositus yksittäisin koiran jälkeläismäärälle on korkeintaan 5 % sukupolvenvälin pentutuotoksesta. 2025 laskettuna se tarkoittaisi korkeintaan 13 jälkeläistä/koira, eli suositus on 2 pentuetta/koira.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Rotuyhdistys on uusimassa ulkomuototuomareiden koulutusohjetta. Ulkomuototuomareiden koulutuksia ja näyttökokeita järjestetään vuosittain tai tarpeen mukaan.

Rotuyhdistys järjestää paimennustaipumuskokeita käyttöominaisuuksien säilymisen kartoittamiseksi. Sekä luonnetestejä/ MH-luonnekuvauksia ja Ranskan mallin jalostustarkastuksia kartoittaakseen koirien luonneominaisuuksien kehittymistä.

Jalostustoimikunta/ yhdistyksen hallitus järjestää säännöllisesti kyselyitä koiran omistajille ja kasvattajille mm. terveys, luonne ja lisääntymisasiosta. Kyselyillä saatuja tietoja hyödynnetään rodun seurannassa ja jaetaan rodun harrastajille yhdistyksen julkaisuissa.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Rodun jalostuksen suurimmat uhat ja mahdollisuudet

Rodun suurin uhka Suomessa on vähenevät rekisteröintimäärät. Uusia kasvattajia on kuitenkin myös tullut rodun pariin.

Jalostuksellisesti suurin uhka on jalostuspohjan liian pieni laajuus: yksilömäärä on vähäinen ja koirat ovat usein sukua keskenään. Tuontikoiria, joilla olisi geneettisesti uutta annettavaa, on vaikea löytää.

Jalostuspohjan laajentamiseen on kuitenkin varsin yksinkertaisesti etsittäväissä PEVISA-ohjelman täyttäviä

koiria, joita ei ole vielä käytetty jalostukseen. Suomessa perinteenä on kuvauttaa koirat, joten tietoa koirien sukulaistakin löytyy luotettavalta taholta.

Immunologisia sairauksia ja syöpiä, jotka ilmenevät mahdollisesti vasta jalostuskäytön jälkeen, on vaikea vastustaa. Toisaalta monilta periytyviltä sairauksilta, esim. silmänsairauksilta, on kanta toistaiseksi säilynyt. Rodusta on kohtuullisen helppo löytää terveydeltään jalostukseen sopivia yksilöitä.

Varautuminen ongelmiin

2020 alkanut rekisteröintimäärien huolestuttava putoaminen olisi saatava taittumaan. Muita kovin suuria uhkia rodun tulevaisuudelle ei ole käsillä. Käyttöominaisuuksien ja luonteen suhteen tilannetta seurataan tiiviisti, vaikka tilanne ei ole miltään osin kovin huono. Yhteiskunnan muutokset eivät merkittävästi vaikuta rodun tulevaisuuteen, koska rotua käytetään monipuolisesti erilaisissa harrastuksissa ja käyttötarkoituksissa ja rotu on varsin yhteiskuntakelpoinen.

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

2027 alkavan jalostuksen tavoiteohjelman kaudella on suunnitteilla kehittää ja lisätä terveys- ja luonnekyselyitä, sekä jäsenistön tiedotusta jalostukseen liittyvistä asioista yhdistyksen lehdessä ja kotisivuilla. Tarkoitus on myös lisätä yhteistyötä jalostustoimikunnan ja rodun kasvattajien välillä. Tavoitteena on edistää luonteen testauksessa käyvien koirien määrää järjestämällä luonnetestejä ja MH-luonnekuvauksia ja yhdistyksen omia jalostustarkastuksia, sekä tiedottamalla jäsenistöä testien tarpeellisuudesta rodun kannalta. Vain testattujen koirien määrää lisäämällä voidaan saada kokonaiskuva populaation ominaisuuksista ja sen jälkeen pyrkiä vaikuttamaan ongelmiin, mikäli tarvetta ilmenee.

TAULUKKO 24 TOIMINTASUUNNITELMAN AIKATAULU

Jatkuva	Terveystietojen kerääminen ja harrastajien tiedottaminen rodun terveydessä tapahtuvista muutoksista Suomessa ja muissa maissa. Järjestetään rodunomaisia kokeita ja taipumustestejä.
Vuosittain	Ulkomuototuomarikoulutusten järjestäminen tarvittaessa
2027–2029	Järjestetään jalostustarkastus, MH luonnekuvaus ja/tai luonnetesti
2028	Kasvattajakysely kasvattajille
2029	Terveys- ja luonnekysely omistajille
2030	PEVISA:n tarpeellisuuden arviointi / PEVISA keskustelu, JTO:n päivittäminen
2030–2032	Järjestetään jalostustarkastus, MH luonnekuvaus ja/tai luonnetesti
2033–2035	Järjestetään jalostustarkastus, MH luonnekuvaus ja/tai luonnetesti
2034	Kasvattajakysely kasvattajille
2035	Terveys ja luonnekysely omistajille
2036	Järjestetään jalostustarkastus, MH luonnekuvaus ja/tai luonnetesti. PEVISAn tarpeellisuuden arviointi / PEVISA keskustelu. JTO:n uusiminen
2037	Uusi jalostusentavoiteohjelma alkaa

LIITTEET

JALOSTUSNARTUT 2015-2024

	Narttu	Synt.vuosi	Pentueita	Pentuja	%-osuus	2. polven jälk.
1	Black Carambas Roasted Mad Croc	2011	3	27	4,59%	38
2	Hit Girl De La Noe D'orient	2012	2	21	3,57%	27
3	Black Carambas Upcider	2014	3	20	3,40%	0
4	Frosty Charm Femme Flamboyante	2014	2	19	3,23%	27
5	Black Carambas Battle Born	2017	2	19	3,23%	0
6	Racron Michèle	2017	3	16	2,72%	5
7	Black Carambas Uppercut	2014	2	16	2,72%	10
8	Carnimiri's Heartbreaker	2012	2	16	2,72%	25
9	Uzi Warrior Soul	2015	3	15	2,55%	26
10	Kultahelmi Chili	2015	2	15	2,55%	0
11	Tomeran Sissi Silmu	2021	1	14	2,38%	0
12	Racron Fantaisie	2011	2 (3)	13 (14)	2,21%	16
13	Moisionmäen Imelda	2013	2	13	2,21%	19
14	Dale Defender Lovely Lassie	2015	2	13	2,21%	4
15	Moseronin Angostuura	2016	2	13	2,21%	0
16	Gabrielle Mimi Psi Mysteria	2017	2	12	2,04%	0
17	Omaha Du Jardin D'elisee	2018	1	12	2,04%	0
18	Dale Defender Longawaited Looker	2015	1	12	2,04%	5
19	B'anarchy My Daredevil	2019	2	11	1,87%	14
20	Racron Hardi Amie	2012	2	11	1,87%	13
21	Black Carambas Wanilla Sky	2015	1	10	1,70%	0
22	Izorra L'etoile De La Nuit	2013	2	10	1,70%	19
23	Béatrice Violet Psi Mysteria	2012	1	10	1,70%	7
24	Flower Rock's Penny Lane	2019	1	10	1,70%	0
25	Dale Defender Lighthearted Lobster	2015	1	10	1,70%	0
26	Kultahelmi Cinnamon	2015	1	10	1,70%	6
27	Graciana Z Babanovho Vrška	2016	1	9	1,53%	0
28	Black Carambas Alba	2016	2	9	1,53%	0
29	Kipikiin Pirkko	2019	1	9	1,53%	0
30	Rasta Warrior Soul	2012	1	9	1,53%	0
31	Hypnose Des Bergeres Du Mont Angele	2012	1	9	1,53%	7
32	Tomeran Granaatti	2011	1	9	1,53%	4
33	Gloire Garde De La Vie	2011	2 (3)	8 (17)	1,36%	36
34	Idylle De Le Roi De Coeur	2013	1	8	1,36%	37
35	Jippu De L'amouraudière	2010	1	8	1,36%	0
36	Bayjet Joancollins	2014	1	8	1,36%	0
37	Fiery Fellow Ophelia	2018	1	8	1,36%	0
38	R'layla De Vaudagne	2020	1	8	1,36%	0
39	Moisionmäen Rakkauden Ammatilainen	2020	1	7	1,19%	0
40	Kipikiin Pyrstötähti	2020	1	7	1,19%	0
41	Paimentassun Kassu-Liina	2015	1	7	1,19%	0
42	Akhilleus Juni	2014	1	7	1,19%	0
43	Black Carambas Orange Jaffa	2012	1	7	1,19%	9
44	Black Carambas Rugged Tiger	2011	1 (2)	6 (7)	1,02%	14
45	Fairytale Blue Du Serment Des Brumes	2010	1	6	1,02%	0
46	Black Carambas Real Rockstar	2011	1	6	1,02%	8
47	Hygée Du Berceau De Bfamily	2012	1	6	1,02%	0
48	Sucikan Juliette Blue	2013	1	6	1,02%	0
49	Kipikiin Ukon Uniikki	2014	1	6	1,02%	0
50	Io Des Vaux Rouges	2013	1	6	1,02%	5
51	Fiery Fellow Onyx	2018	1	6	1,02%	0
52	Flower Rock's Never Say Never	2017	1	6	1,02%	7
53	Fiery Fellow Naughty	2017	1	5	0,85%	0
54	Eternal Flame Heart Boyard	2019	1	5	0,85%	0
55	Racron Passionnée	2020	1 (2)	4 (5)	0,68%	0
56	Kheiron Artemis	2019	1	4	0,68%	0
57	Gala Des Habits De Feu	2011	1	4	0,68%	0
58	Flower Rock's No Doubt	2017	1	3	0,51%	0
59	Jalopeno De La Cite Des Grands Feux	2014	1	2	0,34%	0
60	Grand Lutin Yapp	2008	1 (2)	1 (7)	0,17%	0
61	Avataran Felicia	2013	1	1	0,17%	0

Kotimaisia 39 kpl

Tuonteja 22 kpl

**BEAUCENPAIMENKOIRA / BEAUCERON
(BERGER DE BEAUCE)
Alkuperämaa: Ranska**

Ryhmä: 1
FCI:n numero: 44
Hyväksytty: FCI 9.11.2006
Kennelliitto 29.1.2009

KÄYTTÖTARKOITUS:

Paimen- ja vahtikoira

FCI:N LUOKITUS:

Ryhmä 1 lammaskoirat ja karjakoirat (paitsi sveitsinpaimenkoirat)
Alaryhmä 1 lammaskoirat
Käyttökoetulos vaaditaan

LYHYT HISTORIAOSUUS:

Chien de Beauce (Beaucen koira), Beauceron ja Bas-Rouge ("punasukka") ovat nimiä, joita käytettiin 1800 luvun lopulla kuvaamaan ikivanhoja ranskalaisia tasankopaimenkoiria. Ne olivat keskenään samantyyppisiä, niillä oli sileäkarvainen naama, kova ja lyhyt karva sekä tyvistetyt korvat. Rungossa oli punaiset merkit, erityisesti kaikkien kypälien kärjessä olevat merkit saivat sen ajan kasvattajat kutsumaan koiria "punasukiksi". Karvapeite oli tavallisesti musta punaisiin merkeihin, mutta oli myös harmaita ja yksivärisiä mustia, jopa yksivärisiä punaruskeita koiria. Näitä koiria kasvatettiin ja valittiin jalostukseen niiden laumanajo- ja laumanvartioimiskyvyn perusteella.

YLEISVAIKUTELMA:

Kookas, vankka, maatiaismainen, voimakas, hyvärakenteinen ja lihaksikas, ei raskas.

TÄRKEITÄ MITTASUHTEITA:

Normaalirakenteinen. Rungon pituus mitattuna olkanivelestä istuinluun kärkeen on hieman säkäkorkeutta suurempi. Pää on pitkä, 2/5 säkäkorkeudesta. Kallon leveys ja syvyys ovat hieman alle puolet pään kokonaispituudesta. Kallo ja kuono ovat yhtä pitkät.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE:

Luoksepäästävä ja peloton, ystävällinen ja rohkea. Ilme on avoin, ei koskaan vihainen, pelokas eikä levoton.

PÄÄ:

Hyvin meislautunut ja tasapainoinen. Sivusta katsottuna kuonon ja kallon ylälinjat ovat lähes yhdensuuntaiset.

Kallo: Edestä katsottuna tasainen tai hiukan kaareutunut. Otsauurre on vain hieman erottuva, niskakyyhmy erottuva.

Otsapenger: Vain hieman erottuva, sijaitsee niskakyyhmy ja kirsun puolivälissä.

Kirsu: Suhteessa kuono-osaan, suuri, aina musta; ei koskaan halkinainen.

Kuono-osa: Ei kapea eikä suippo.

Huulet: Tiiviit ja aina hyvin pigmentoituneet. Ylähuulen tulee peittää alahuuli tiiviisti; huulten tulee muodostaa suupielessä hyvin vähäinen, aina kiinteä poimu.

Hampaat / purenta: Hampaat ovat vahvat; purenta leikkaava.

Silmät: Vaakasuurat ja hieman soikeat. Iristen tulee olla tummanruskeat, ei koskaan tummaa pätkinänruskeaa vaaleammat, vaikka punaiset merkit olisivat vaaleahkot. Harlekiinivärisillä hyväksytään herasilmä.

Korvat: Ylös kiinnittyneet, puolipystyt tai riippuvat, eivät tiiviisti poskenmyötäiset. Ne ovat litteät ja melko lyhyet, puolet pään pituudesta.

KAULA:

Lihaksikas ja pitkä, tasapainoisesti lapoihin liittyvä.

RUNKO:

Ylälinja: Selkä on suora. Lanne on lyhyt, leveä ja lihaksikas. Lantio vain hieman laskeva.

Säkä: Selvästi erottuva.

Rintakehä: Ympärysmitaltaan 1/5 säkäkorkeutta suurempi, kyynärpäiden tasolle ulottuva, leveä, syvä ja pitkä.

HÄNTÄ:

Typistämätön, matala-asentoinen ja vähintään kintereisiin ulottuva, suoraan alaspäin riippuva, muodostaa loivan j-koukun. Koiran liikkuesssa häntä voi nousta selkälinjan jatkeeksi.

RAAJAT:

ETURAAJAT: Eturaajat ovat edestä ja sivulta katsottuna pystysuorat.

Lavat: Viistot ja keskipitkät.

Kyynärvarret: Lihaksikkaat.

Etukäpälät: Vahvat, pyöreät ja tiiviit; kynnet ovat aina mustat; päkiät lujat mutta kuitenkin joustavat.

TAKARAAJAT: Takaraajat ovat sivulta ja takaa katsottuna täysin suorat.

Reidet: Leveät ja lihaksikkaat.

Kintereet: Vahvat, eivät liian matalat; kärki sijaitsee noin ¼ korkeudella säkäkorkeudesta; välijalka muodostaa säären kanssa avoimen kulmauksen.

Väljalat: Lähes pystysuorat, hieman istuinluun kärkeä taaempaan.

Takakäpälät: Vahvat, pyöreät ja tiiviit.

Kannukset: Kaksoiskannukset, joita paimenet ovat perinteisesti vaalineet, muodostuvat selvästi toisistaan erillään ja melko lähellä käpälää olevista kynnellisistä varpaista.

LIIKKEET:

Joustavat, vapaat ja yhdensuuntaiset. Beaucenpaimenkoiran ravin tulee olla pitkää ja maatavoittavaa.

KARVAPEITE:

KARVA: Päässä sileää, rungossa vahvaa, lyhyttä, paksua, tiivistä, pinnanmyötäistä ja 3 – 4 cm:n mittaista; reisien takaosassa ja hännän alapuolella on aina hieman hapsuja. Aluskarva on lyhyttä, hienolaatuista, tiheää ja untuvaista, mieluiten hiirenharmaata, erittäin tiivistä; sitä ei saa näkyä peitinkarvan läpi.

VÄRI:

a) musta punaisin merkein, ns. punasukka; musta väri on hyvin puhdas, punaisen tulee olla oravanpunainen. Punaiset merkit jakautuvat seuraavanlaisesti: täplät silmien yläpuolella, väriä kuonon sivuilla vähentyen tasaisesti poskia kohti ulottumatta koskaan korvien alapuolelle. Rinnassa mieluiten kaksi laikkuja, merkit kurkunalusessa ja hännän alapuolella. Raajoissa punainen väri vähenee tasaisesti ylöspäin, ei ulotu yli kolmasosaan, raajojen sisäpuolella punainen väri ulottuu hieman ylemmäksi.

b) harlekiini (sinikirjava merle punaruskein merkein) eli harmaa, musta ja punainen; karvapeitteessä on yhtä paljon mustia ja harmaita laikkuja tasaisesti jakautuneina, joskus mustaa on enemmän kuin harmaata. Punaista väriä samoissa kohdissa kuin kaksivärisellä.

Eturinnassa sallitaan vähäinen valkoinen laikku.

KOKO:

Säkäkorkeus:

Urokset 65 – 70 cm

Nartut 61 – 68 cm

VIRHEET:

Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- vihaisuus tai liiallinen arkuus
- selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen
- annetuista rajoista poikkeava säkäkorkeus
- erittäin kevyt luusto
- liian vaaleat silmät, herasilmä (ei koske harlekiineja)
- halkinainen, lihanvärinen tai muu kuin täysin musta kirsu
- ylä- tai alapurenta, kun etuhammasrivit eivät kosketa toisiaan; kolmen tai useamman hampaan puuttuminen (P1 hampaita ei huomioida)
- täysin pystyt korvat
- voimakkaasti ulkokierteiset takaraajat
- yksinkertaiset tai kokonaan puuttuvat kannukset takaraajoissa
- tyvistetty tai selän päälle kiertyvä häntä
- karvapeite: muu kuin rotumääritelmässä mainittu karvapeitteen väri, punaisten merkkien täydellinen puuttuminen, pörröinen karva, selvästi valkoinen, selvärajainen laikku rinnassa;

harlekiineilla liikaa harmaata, toinen kylki musta ja toinen harmaa, täysin harmaa pää (mustan puuttuminen).

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.

TERVEYS- JA LUONNEKYSELY

Luonnekysely vuoden 2025 terveystarkastuksen yhteydessä.

Tulokset vuonna 2025 rodun terveystarkastuksen yhteydessä tehdystä luonnekyselystä.

	1 = täysin eri mieltä		2 =enemmän eri kuin samaa mieltä		3 =en osaa sanoa		4 = enemmän samaa kuin eri mieltä		5 = täysin samaa mieltä	
kysymys 1	0	0 %	3	3 %	6	6 %	30	31 %	59	60 %
kysymys 2	1	1 %	10	10 %	7	7 %	28	29 %	52	53 %
kysymys 3	1	1 %	4	4 %	18	18 %	21	21 %	54	55 %
kysymys 4	2	2 %	1	1 %	2	2 %	19	19 %	74	76 %
kysymys 5	4	4 %	12	12 %	14	14 %	32	33 %	36	37 %
kysymys 6	4	4 %	1	1 %	1	1 %	13	13 %	79	81 %
kysymys 7	70	71 %	18	18 %	5	5 %	5	5 %	0	0 %
kysymys 8	76	78 %	12	12 %	3	3 %	3	3 %	4	4 %
kysymys 9	68	69 %	7	7 %	5	5 %	10	10 %	8	8 %
kysymys 10	4	4 %	5	5 %	15	15 %	23	23 %	51	52 %

1. Koira vastasi odotuksiani ja käsityksiäni rodusta.
2. Koira oli helppo kasvattaa arkielämään ja perheeseen sopeutuvaksi.
3. Koira tulee toimeen lasten kanssa.
4. Koira tulee toimeen toisten koirien kanssa, jos ne ovat eri sukupuolta.
5. Koira tulee toimeen toisten koirien kanssa, jos ne ovat samaa sukupuolta.
6. Koira ei ole aggressiivinen vieraita ihmisiä kohtaan ilman syytä.
7. Koiran puolustushalu on liian voimakas ja hankaloittaa arkielämää.
8. Koira on pelokas tai arka arkielämän tilanteissa.
9. Koira on herkkä koville äänille, esim. laukaukset, raketit, ukkonen.
10. Koira sopii hyvin harrastuskoiraksi esim. palveluskoiralajeihin.

Terveystarkastuksen yhteenveto

Terveystarkastukseen kerättiin vastauksia keväällä 2025. Vastauksia saatiin 98 koirasta.

Syynnäiset viat

Koiralla on todettu

napatyra	6	
virheellinen purenta	1	
pysyvän hampaan puutos	5	
kaksoiskannukset etujaloissa	2	
piilo- tai laskeutumaton kives	1	

Iho, mukaan lukien korvat ja tassut

Koiralla on todettu

ihon kutina, hilseily tai punoitus	5	
tassujen kutina, nuoleminen, punoitus tai tulehdus "furunkuloosi"	4	
toistuvia tai kroonisia ulkokorvan tulehduksia	4	
toistuvia paikallisia märkiviä ihotulehduksia (hotspot)	1	
demodikoosi "sikaripunkki"	1	
korvalehtien kärkien haavaumia	1	
muu	1	atopia

Jos iho-ongelmia on todettu:

oireilu voimistuu tai lisääntyy tiettyyn vuodenaikaan	6	
oireilu liittyy selvästi ruokavalioon	3	

Jos hoitoa vaativa pitkäkestoinen ihosairaus on todettu, sitä on hoidettu:

pitkäaikaisella tai jatkuvalla kortisonilääkityksellä tai vastaavalla	5	
toistuvilla tai pitkillä antibioottilääkityksillä	1	
erikoisruokavaliolla	9	
ravintolisävalmisteilla	3	
muulla	3	cytopoint

Silmät ja silmäluomet

Koiralla on todettu

alle 2-vuotiaana toistuva tai krooninen sidekalvontulehdus	4	
--	---	--

yli 2-vuotiaana toistuva tai krooninen sidekalvontulehdus	2	
pannus, pannus plasmooma, krooninen pinnallinen keratiitti	1	
muu	1	follikulaarinen konjunktiviitti alle 1 v.

Suu, hampaat ja nielu

pentuna jouduttu poistamaan maitokulmahampaita	1	
kiillevaurio	1	
jouduttu poistamaan hammaskiveä alle 5-vuotiaana	2	
jouduttu poistamaan hammaskiveä säännöllisesti yli 5-vuotiaana	2	
jouduttu poistamaan pysyviä hampaita huonon suuterveyden takia	4	
jouduttu poistamaan tai hoitamaan hampaita purentavian takia	1	
tapaturmaisia hammaspuutoksia	6	
muu suun tai nielun sairaus	1	alapurenta

Ruoansulatuskanava

Koiralla on todettu

jatkuvaa tai toistuvaa herkkämahaisuutta	8	
kortisonilääkitystä vaativa ruoansulatuskanavan sairaus	2	
antibioottilääkitystä vaativa ruoansulatuskanavan sairaus	1	
erikoisruokavaliota vaativa ruoansulatuskanavan sairaus	1	
leikkaushoitoa vaatinut vierasesine mahassa tai suolessa	1	
muu ruoansulatuskanavan sairaus	1	närästys / tyhjän mahan oksentelu / herkkyys kylmille ruoille

Tuki- ja liikuntaelimestö

Koiralla on todettu

kyynärnivelten kasvuhäiriö I. kyynärniveldysplasia	6	
lonkkanivelen kasvuhäiriö I. lonkkaniveldysplasia	7	
välimuotoinen lanneristinikama, LTV	3	
nikamien kehityshäiriö, VA	2	
spondyloosi, luusilloittuma	6	
irtopala, osteokondroosi, OCD	6	missä nivelessä: olkanivel
olkanivelen OC	2	
nivelrikko	4	missä nivelessä: vasemman takatassun etuvarpaassa pentuna tapahtuneen tapaturman seurauksena / kyynärät / oikea kyynär, alkava / lonkat
liikaluu	1	
muu	2	lumbosakraalistennoosi

Todettu tuki- ja liikuntaelinsairaus on

aiheuttanut koiralle pysyvää haittaa, pitkäaikaista tai voimakasta kipua	2	
edellyttänyt leikkaushoitoa	3	
vaatinut jatkuvaa/säännöllistä lääkehoitoa	2	
rajoittanut pysyvästi koiran harrastuskäyttöä	4	
haitannut pitkään tai pysyvästi koiran liikkumista tai heikentänyt sen elämänlaatua	2	
ollut kokonaan oireeton tai pysynyt lieväoireisena hoidon tai lääkityksen avulla	14	

Sydän ja verenkierto

Koiralla on todettu

dilatoiva kardiomyopatia, DCM, sydänlihasrappeuma	2	
muu	1	kammiolisälyöntejä

Virtsatiet ja lisääntyminen

Koiralla on todettu

toistuvia virtsatietulehduksia	1	
haitallisen voimakkaita valeraskausoireita	2	
eturauhasen laajentuma tai eturauhastulehdus	5	
virtsakiteitä tai virtsakiviä	1	
toistuva juoksukierron häiriö	1	
steriloitu	16	

Jalostuskäytön ongelmat

Sterilisaatio (narttu) / kastroatio (uros)

Sterilisaatio vähentää kohtutulehdus-, valeraskaus-, ja utarekasvainriskiä, Kastroatio vähentää eturauhas- ja kiveskasvainriskiä.

Koirani on steriloitu/kastroitu

käytännön syistä arkielämän helpottamiseksi	2	
eturauhasvaivojen takia	1	
luonteen tai käytöksen ongelman takia	4	
ei jalostuskelpoinen atopian takia	1	
ei jalostuskelpoinen ocd:n takia	1	
sairauksien ennaltaehkäisyksi	2	
sairauksien hoidon takia	1	
muu	1	maitorauhaskasvainten poiston yhteydessä

Lisääntyminen

narttu ei ole tullut kantavaksi	1	
turvauduttu keisarinleikkaukseen	2	
muu	1	ei eläviä siittiöitä

Hormonaaliset sairaudet

Koiralla on todettu

kilpirauhasen vajaatoiminta, hypotyreosi	1	
--	---	--

Immuunijärjestelmän sairaudet

Koiralla on todettu

moniniveltulehdus, IMPA	1	
-------------------------	---	--

diskoidinen lupus erythematosus, DLE	1	
steroid responsive meningitis-arteritis, SRMA	1	
hypertrofinen osteodystrofia, HOD	1	

Kasvainsairaudet

Koiralla on todettu

ihokasvain, hyvänlaatuinen	8	
ihokasvain, pahanlaatuinen	1	
maitorauhaskasvain	5	
muu	1	mastosolukasvain, low-grade
muu	1	kasvain sydämessä

Lisääntymiskysely tiivistelmä

Lisääntymiskysely on lähetetty kasvattajille, joilla on ollut pentuja viimeisen 10 vuoden aikana 2015-2024. Vastauksia on kyselyyn saatu 15 kasvattajalta

Suurimmalla osalla juoksuväli **6-9 kk** (10 kpl), osalla myös alle 6 kk (6 kpl). Suurimmalla osalla juoksut ovat **selvästi huomattavissa vuodosta/käytöksestä**. Muutamilla juoksut ovat huomaamattomat, tai narttu putsaa itsensä niin tehokkaasti, että ovat siksi huomaamattomat.

Kaikki vastaajat ovat teettäneet progesteronitestejä yhdelle tai useammalle nartulle. **Testeistä on ollut hyötyä**, useimmiten pidemmällä astutusreissulla, tai kun on tehty keinosiemennys (jolloin testi on ilmeisesti pakollinenkin). **Yleisimmät astutuspäivät 11-14** juoksujen alusta (12 vastausta). Parilla 7-10 ja parilla 15-19.

Astutustilanteiden raportoidaan sujuvan **suurimmaksi osaksi luonnollisesti**. Vain pari kasvattajaa on joutunut ohjaamaan/avustamaan urosta tai pitämään narttua paikallaan. Kahden kohdalla on tehty keinosiemennys astutusvaikeuksien vuoksi. Muista syistä keinosiemennyksiä on tehty enemmän (9 vastaajaa). Kaikilla vastaajilla nartut ja urokset ovat **käyttäytyneet normaalisti** astutustilanteessa, ja **astutus on sujunut luonnollisesti**, kun päivät ovat olleet oikeat. Uroksia kuvaillaan itsevarmoiksi, halukkaiksi ja innokkaiksi. N. 75 % vastaajista sanoo, että uroksilla on ollut **aina** vahva lisääntymishalu, 25 % sanoo, että lisääntymishalu on ollut vahva **useimmiten. 8 vastaajaa** ei ole joutunut avustamaan astutuksessa kertaakaan, 4 on avustanut 1-2 kertaa ja 2 on avustanut 3-5 kertaa. Astutuksessa on avustettu lähinnä **vanhan uroksen** ollessa kyseessä.

Noiin 46 % vastaajista astutus on epäonnistunut 1-2 kertaa, ja n. 46 % astutus ei ole epäonnistunut kertaakaan ja vain yhdellä vastaajalla astutus on epäonnistunut 3-5 kertaa. Yleisimmäksi syyksi kuvaillaan **väärää astutusajankohtaa**. Yksi vastaaja mainitsee myös, että yhdistelmä ei ole ollut tarkoitettu, yhdellä **vanha uros** ei ole kyennyt astumaan.

Yhdeksällä vastaajalla ei ole kertaakaan käynyt niin, että narttu ei ole tullut tiineeksi onnistuneesta astutuksesta huolimatta. Viidellä niin on käynyt 1-2 kertaa, ja yhdellä 3-5 kertaa. Myös näissä tapauksissa todennäköisenä syynä pidetään etenkin **väärää astutusajankohtaa**, mutta lisäksi kolme vastaajaa mainitsee **uroksen steriiliyden**.

14 vastaajalla ei ole koskaan käynyt niin, että narttu olisi todettu tiineeksi, mutta pentuja ei olekaan lopulta syntynyt. **Vain 1 vastaajalla on käynyt niin.** Vastaajan nartuilla on ollut keltarauhasen toimintahäiriö, ja kohtutulehdus kesken tiineyden.

Vastaajista 13 on tarvinnut pentueen kanssa **eläinlääkärin apua 1-2 kertaa**, 2 vastaajaa ei kertaakaan. Suurimmaksi osaksi eläinlääkärin apua on tarvittu synnytyksessä (11 vastausta), ja vain parilla tiineysaikana tai pentujen synnyttyä. Synnytyksissä on ollut **käynnistymisvaikeuksia, ponnistusten loppumista ja polttoheikkoutta**, joiden vuoksi on jouduttu turvautumaan **keisarinleikkauksiin**. Nartulla, jolla aiemminkin mainittiin olleen kohtutulehdus, olivat pennut kuolleet sen vuoksi. Synnytyksen jälkeen paria pentua on jouduttu hoitamaan hengitysvaikeuksien ja heikon näkökyvyn/viallisuuden vuoksi.

Narttujen synnytyksen ovat **suurimmaksi osaksi olleet helppoja** (12 vastausta). 7 kohdalla on jouduttu turvautumaan sektioon, ja yksi on ehtinyt lähteä lääkäriin, mutta jumissa ollut pentu on ehtinyt syntyä autoon.

Pentujen keskimääräinen syntymäpaino on vaihdellut hyvin paljon. Viidellä vastaajalla se on ollut 450-500 g ja neljällä 500-550 g. Vain yhdellä keskimääräinen paino on 550-600 g. Kolmella vastaajalla keskimääräinen paino on 400-450 g ja jopa 2 vastaajalla alle 400 g. **12 vastaajalla pentuja on syntynyt kuolleena**, kuudella pentu lopetettu ennen luovutusikää, kahdella pentu kuollut ensimmäisen viikon aikana ja yhdellä pentu kuollut alle 5 kk ikäisenä. Lopetetuilla ja aikaisin kuolleilla pennuilla on ollut heikkoutta, vajavaista näköaistia ja kehityshäiriöitä. Yhdellä aiheutunut aspiraatio lisäsyötössä, yksi kuollut todennäköisesti hypotermiaan ja yksi vetänyt nestettä keuhkoihin synnytyksen yhteydessä.

Yksikään vastaaja ei raportoi havainneensa pennuilla huulihalkiota. Kitalakihalkioita on myös havaittu **melko vähän**, 13 vastaajaa ei ole havainnut niitä ollenkaan.

6 vastaajaa on havainnut napatyriä alle 1 pennulla kymmenestä, ja yksi 1-2 pennulla kymmenestä. **8 vastaajalla napatyriä ei ole ilmennyt. Nivustyriä ei ole havainnut yksikään vastaajista.**

Häntämutkiä on havainnut **5 vastaajaa alle 1 pennulla kymmenestä**, 10 vastaajaa ei kertaakaan.

Purentavikoja on havaittu alle 1 pennulla kymmenestä (6 vastaajaa) ja 1-2 pennulla kymmenestä (1 vastaaja). **8 vastaajaa ei ole havainnut parentavikoja kertaakaan.**

11 vastaajaa ei ole havainnut lainkaan kannuspuutoksia. 3 on havainnut kannuspuutoksia alle 1 pennulla kymmenestä ja 1 vastaaja 1-2 pennulla kymmenestä.

12 vastaajaa ei ole havainnut sydämen sivuääniä kertaakaan, 3 vastaajaa on havainnut niitä alle 1 pennulla kymmenestä.

Suurimmaksi osaksi emät ovat hoitaneet pentuja itsenäisesti (14 vastaajaa). Neljä mainitsee emän tarvinneen apua, ja 2 kohdalla emä ei ole halunnut hoitaa pentuja. **Yksikään emä ei ole ollut aggressiivinen pentuja kohtaan. 73 % vastanneista** on jotenkin puuttunut pentujen hoitoon. Enimmäkseen, jos on ollut **kyseessä iso pentue**, on avustettu osaa maitobaarille, annettu lisämaitoa tai muuten autettu pienintä pääsemään ruokailemaan. Myös **sektion jälkeen**, tai nisätulehduksen vuoksi on voitu antaa lisämaitoa pennuille. Yksi vastaaja on joutunut puuttumaan, koska emä ei ole hoitanut, ja toinen myös auttamaan emää alkuun.